

SPHINX
MYSTAGOGA,

SIVE

DIATRIBE HIEROGLYPHICA
DE MUMIIS.

ATHANASII KIRCHERI
é Societ. Jesu,

SPHINX MYSTAGOGA,

Sive

DIATRIBE HIEROGLYPHICA,

Qua

Mumiæ, ex Memphiticis Pyramidum adytis erutæ, & non ita pridem in Galliam transmissæ, juxta veterum Hieromystarum mentem, intentionemque, plena fide & exacta exhibetur

INTERPRETATIO.

Ad

Inclytos, abstrusiorumque Cognitionum peritia instructissimos Galliæ Philologos directa.

AMSTELODAMI,
Ex Officina JANSSONIO-WAESBERGIANA.
Anno MDCLXXVI.

JOHANNES PAULUS OLIVA
Præpositus Generalis Societatis Jesu.

CUm *opus, cui titulus* Sphinx Myſtagogica *à* P. Athanaſio Kirchero *noſtræ Societatis Sacerdote conſcriptum, aliquot ejusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi poſſe probaverint; poteſtatem facimus, ut typis mandetur, ſi ita iis, ad quos pertinet, videbitur. In cujus rei teſtimonium has literas noſtra manu ſubſcriptas, noſtroque ſigillo munitas damus. Romæ 2 Decembris* 1673.

JOHANNES PAULUS OLIVA.

Imprimatur Fr. RAYMUNDUS CAPISUCCUS,
Ord. Prædicat. S. Palatii Apoſtolici, Magiſter.

Illuſtmo, Excellmo, & Revermo Archipræſuli

D. CAMILLO DE NEUFVILLE
ARCHIEPISCOPO,

Comiti Lugdunenſi, Galliarum Primati,
Regiorum Ordinum Commendatori,

Et apud

Lugdunenſes, Seguſianos & Belluocenſes Proregi meritiſsimo,

Domino meo Colendiſſimo

ATHANASIUS KIRCHERUS

E Societate JESU

Felicitatem precatur.

Umiam, Venerande Præſul, jamdudum ex Niloticis Pyramidum hypogæis erutam, atque haud exiguo pretio à negotiatore *Gallo* coemptam, *Lugdunum*, veluti in nobile bonarum artium ſcientiarumque Emporium, felici ſua ſorte delatam, nec non præſenti *Diatriba* expoſitam, Venerando Conſpectui tuo ſiſto; *Mumiam*, dico, non aridam, non tetrâ infumatam fuligine ſqualidam, ſed præſtanti balſami liquore, cæteriſque pigmentariæ artis fucata induſtria ſubactam conditamque; &, quod potiſſimum magni æſtimandum, priſcæ Sapientiæ hierogrammatiſmis, undique & undique quam ſtudioſiſſimè inaratam: ut proinde corpus iſtiuſmodi minime inutile otioſumque, &, ut cum *Græcis* loquar,

ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης

videri cenſerique queat, quod tam ambitioſo Notarum Symbolorumque apparatu, tam affectata

ſollicitudine, curâ & diligentiâ, feræ poſteritati priſca commendavit Religio: Monumentum, inquam, rerum varietate rarum, abſtruſâ eruditione peregrinum, nec non exoticis dogmatum myſteriis confertiſſimum. Quod & ſimulac in veſtras appulit oras, Viros cæteroquin Παλαιολογίας peritiâ claros, uti novitate rei perculſos, in non exiguam admirationem rapuiſſe, ita & curioſitatis ſtimulo, ad latentium ſub ea veritatum ſacramenta medullitus indaganda, percitas mentes acerrimis agitaſſe calcaribus, non ſine animi mei voluptate intellexi: adeo ut non defuerint qui ingenii viribus pollentes, & occulta Ægyptiacæ Theurgiæ Sacraria, ſcitius Lararia, altius quidem ingreſſi, nonnihil in arcanis detegendis audacter attentarint: viſis tamen tot inſolitis tortuoſiſque Notarum ductibus, obſervatis tot polymorphis Imaginum monſtris, confuſo huic *Morphei* Regno ſe concredere uti non ſunt auſi, ita quoque ab intentæ Veritatis inquiſitione, ulteriorique indagine, irrito conamine deſtiterint. Quid porrò? Cum aliud ſupereſſe non videretur, *Theſei* conſilium ſecuti, à mea tenuitate ingenii *Ariadnæ* filum, quo in hoc inextricabili Labyrintho, ſpreta *Minotauri* ferocia, ad abditam inacceſſamque Myſteriorum opulentiam à *Sphinge* promiſſam, pertingere poſſent, valida deprecatione inſtanter contenderunt. Ego ſane tam laudabili poſtulatione inſtimulatus, nefas eſſe ratus ſum, Virorum omnigena eruditionis fama illuſtrium & vere πολυδιδάκτων, quantum quidem ingenii mei imbecillitas, & argumenti hujus necdum penitus adhuc comperti profunditas permitteret, ardentibus votis non obſecundare; tametſi probe mihi conſcius ſim, quam plenum

aleæ

aleæ opus, quam difficile & arduum ſit, in hoc Hieroglyphicæ eruditionis Theatro geſtum facere. vicit tamen ad gratificandum invicta mentis conſtantia, fregit formidinis vincula implantata mihi agnataque in conclamatis pæne hujusmodi diſſolvendis nodis pronitas & inclinatio. Acceſſit hiſce nonnulla ſpei rima, quâ introſpectâ ſinguliſque intime exploratis, indubie proſequi me poſſe quod jubebatur, firmiter mihi perſuadebam: vel ex hoc potiſſimum capite, quod jam fere ſex luſtrorum decurſu, id eſt, ad tricennium in Obeliſcorum Romanorum interpretatione, ſi non *Oedipi* ſaltem *Davi* munere functus, operam meam continuato ſtudio, trium Pontificum juſſu contulerim: ac proinde accidit ut quotidiano experimento uſuque rerum eruderandarum peritior oculatiorque, non adeo magnæ molis mihi videbatur, *Sphingis* hujus *Myſtagogæ* argumentum ænigmaticum, à nodis quibus involvebatur abſolutum, publicæ luci, in Reip. literariæ emolumentum committere. Quâ verò ingenii felicitate id præſtiterim, uti meum non eſt determinare, ita veſtrorum Palæſtritarum πανεπιςαμένων, limatiſſimo judicio, germano candore & ſinceritate ſubdendum cenſui, æqua atque iniqua judicia pari æquanimitate exſpectaturus.

Hanc itaque de *Mumiis Diatriben* ἱερογλυφομένην, glorioſo Nominis Tui ſplendori *Sacerrime Præſul*, ea qua poſſum animi ſubmiſſione & obſervantiâ inſcribo, dico, conſecro. Munus, fateor, levidenſe, attamen opuſculum vel ex eo nomine Tibi non diſpliciturum confido, quod ab homine prodeat, qui Te, tuaque ſingulariter amat, ſuſpicit, & veneratur. Accedit hiſce Tuorum cumulus

mulus meritorum, quo cunctos Tibi quam obstrictissimos reddis, sanctæ videlicet conversationis exemplo, heroicarum virtutum studio sociato. Splendet in Te omnium disciplinarum, quas capacissimo Tuo ingenio possides, cultura, tanto ubique illustrior, quanto arctius summæ humanitatis & benevolentiæ, quâ in Literatos diffunderis, affectui jungitur. Denique, ne non adhæream propensæ Tuæ voluntati in nostræ Societatis Patres tot beneficiis cumulatæ, intima animi demonstratione. Ut proinde ex tanto Virtutum complexu, haud immerito ingratitudinis dicam incurrisse videri possim, si *Te, illustre Ecclesiastici Principis prototypon*, sine immortali Nominis Tui contestatione, cedro perenniori monumento posteris relicto, præterirem. Vale, *Sapientissime Præsul*, longævos in annos, Vale Gallicanæ Ecclesiæ decus & Ornamentum.

Dabam *Romæ*, 25 *Decembris*,
Anno 1675.

PROOEMIUM
ad
LECTOREM.

Ena fere jam annorum lustra aguntur queis Avenione in Gallia prima Oedipi rudimenta, ad id me sollicitante, & qua consiliis qua auxiliis subveniente, immortalis memoriæ Viro Nicolao Peiresc τῷ μακαρίτῃ in Dicasterio Aquisextino Senatore sapientissimo, jeci, & tandem subsequentibus annis, sub Trium Pontificum, nec non Ferdinandi Tertii Cæsaris auspiciis, Opus omnibus numeris Orbi Literario exhibui: in quo viginti annorum decursu, dici vix potest, quanto labore, in ignota hujusmodi Hieroglyphicorum doctrina enodanda, id mihi steterit. Et enim quot difficultatum scopuli superandi, quot, quamque inculta, invia & devia deserta adeunda, cum quantis pantamorphæ Naturæ monstris dimicandum fuerit, solos illos nosse existimo qui similia attentaturi, mox insuperabili difficultatum superandarum labore territi, veluti desperatione in transversum acti, protinus à proposito sibi tramite destiterunt. nec mirum: dum, quod obliviosa temporum vetustas, in tenebris, vix ulla spe ad scopum pertingendi relicta, latere voluit, id tentare præsumptuosius, ne dicam assequi, oppidò audax facinus esse sibi persuadebant: dum experimento docti norant, quam difficile, arduum, ac plenum aleæ opus sit, sine luce prævia, nullo insuper viarum intricatarum duce & comite, horrendos & confusos hujusmodi sylvarum recessus ingredi, sine Ariadnæo filo perplexis hujusmodi Labyrinthis sese committere. Certe si ullus, ego cumprimis id experimento me didicisse fateor, quàm in principio semper mihi animus fuerit in omnibus anxius, quàm dubia & intricata mens, quantæ animæ corporisque contentiones: dum vix pedem sine offendiculo, vix passum sine indomitis monstris ubique obviis, vix denique cubitum sine scopulorum rupiumque obstaculis progredi liceret.

Veruntamen, cum ita mihi à natura insitum sit ut nil gloriosius aut præstantius esse censeam, quam in hujusmodi Literaturæ nodis dissolvendis, ingenii, quantum fieri potest, vires experiri, & quid humeri valeant, quid ferre recusent

tentare, ut si occultos adytorum recessus non omnino penetrare, saltem aliquousque vel per rimam introspicere concederetur; si neque hoc, saltem honorificum esse rebar, vel ipsum conatum in Divinæ laudis meritum reponere. Dum itaque in hoc mentis æstu perplexus hæreo, nescio Divinâne an humana providentia acciderit, ut de meis Moliminibus per Prodromum Coptum evulgatis, Literati complures certiores facti, tantum egerint, ut non duntaxat egregiis librorum subsidiis, sed & Magnorum Virorum Principumque literæ ad concepti operis telam prosequendam, me non tam animarint quam compulerint. Unde serio tandem ac constanter ad institutum promovendum, animum adjicere mihi visum fuit. Quare dum indefesso labore ex veterum Auctorum Monumentis, omni penè linguarum genere scriptis, singula cum singulis sollicitius comparo, nec non Combinatoriæ artis amussi, omnia cum omnibus & singulis penitius exploro, contigit tandem ut ludibundæ Sphingis τεχνάσματα & Machinas subolfaciens, in recondita, ejusque inaccessa hucusque Adyta paulo altius intromissus, extincta jam Sphinge gryphisque propositis dissolutis, totius Hieroglyphicæ artis arcana, regulas, canones, & instituta, Divini Numinis adspirante gratia (quæ uti in suis velle, posse, & perficere operatur: ita quoque sine ea non modo nil boni agere, sed ne cogitare quidem possumus) plene comprehenderem.

Interea Oedipo in lucem jam edito, non defuere qui subministratis novis semper novisque Hieroglyphicæ literaturæ monumentis, ut ea à me pari felicitate explicarentur obnixè contenderent: præter ea quæ ex Hispania, Italia, Germania, Ægypto, Constantinopoli, nova Hieroglyphicæ literaturæ augmenta subministrata fuerunt. Quibus denique hoc præsentis Anni 1673 decursu Mumiacum hoc Monumentum accessit, quod Prænobilis ac Clarissimus Vir Dn. de Four, Lugduno, ad id enucleandum, pro summa qua potuit humanitate, ad me transmisit. Verum ut huic vera & sincera fides habeatur, hic ejus literas, quas humanitate & benevolentia confertas ad me dedit, ad veritatem adstruendam attexendas duxi; ut occasio scopusque hujus Diatribes Lectoribus luculentius patefiat.

Patri

ATHANASIO KIRCHERO

Dn^us De Four *Salutem.*

Umiam, quæ ſub *Pyramide* Anno 1672 fuit reperta, pluribus ornatam figuris *hieroglyphicis* accepi. Plures adii viros eruditione illuſtres, qui in elucidandis hiſce Symbolis operam mihi ſuam commodarent. At poſtquam diu inſudarunt omnes, & fœcundum pectus concuſſerunt, ſibi aquam hærere ultro confeſſi ſunt. *Auctores* igitur fuerunt ut tuum, R. P. judicium in hiſce rebus, ut in cæteris planetis omnibus ſubactiſſimum & perſpicaciſſimum exquirerem. Muſæ omnes *Gallicæ* tibi herbam porrigunt, rogantque humillimè ut ſibi ferre ſuppetias digneris. Quamvis autem id ab urbanitate tua, & propenſo erga literas literatosque omnes ſtudio ſperent, te tamen non auſæ fuiſſent interpellare, niſi animos addidiſſet R.P. *de la Cheſe* Ordinis veſtri Theologus eximius, & inclytæ Lugdunenſis Academiæ Moderator: Cujus patrocinio fretæ per me ſupplices te orant, ut pro inexhauſta tua eruditione velis ſibi aliquid lucis impertiri.

Charta N° 1. Characteres continet, qui ſunt in Superiori parte: ſunt & alii quinque characterum ordines, in inferiori parte, quos deſcribere nondum licuit. Juxta ſupradictos Characteres, prope Ventriculum, duæ ſunt *Vulpeculæ*, ſeſe mutuo reſpicientes, quarum collo inſidet figura huic haud abſimilis ⋀; ſupra Characteres autem magnus eſt *Circulus* quaſi ex margaritis compactus, quo Stomachus obtegitur; Perſona eſt inaurata & *cærulea galea* capiti impoſita; reliquum

loculi colore depictum eſt ſubflavo : conſtat autem ex ſtipite concavo in duas partes diviſo, atque ad ipſius *Mumiæ* ſimilitudinem accedit : lignum eſt æque intemeratum ac ſi fuiſſet recens inciſum : factus videtur ut pedibus inſiſteret cadaver, quod ei appoſitiſſime adhæret. atque hæc de *Loculo*. Ad *Mumiam* vero ipſam quod ſpectat, ea ulnam longa eſt & quartam; *Galeâ* tegitur Caput, Vultus vero perſonâ inauratâ admodum integrâ; *Circulo* ſatis amplo tegitur Stomachus, ubi plures ſunt figuræ tanquam *margaritæ*, aliæ coloribus depictæ, aliæ auro delibutæ. Paulo inferius figura eſt *parmæ* peſſerariæ ſimilis, & utrinque *alæ* expanſæ : ſub illa figura alia eſt *hominem* referens in genua proſtratum, plumis coopertum, duabus alis quaſi in aëra aſſurgere nitentem, & præ manibus habentem quod in adjuncta charta Num. 2 deſcriptum eſt.

Sub ſupradicta figura videntur Characteres in charta Num. 3 annotati, qui ad pedes *Mumiæ* porriguntur. Qui in medio, ſunt lineâ inaurata, qui verò ad utrumque latus alba interſtinguuntur. Juxta ſupradictos Characteres ſupra femora, uſque ad imum tibiarum proceſſum, figurę ſunt, quæ una cum Characteribus Num. 4, 5, 6, 7, 8, 9 deſcribuntur, tres primæ dextrum, tres vero poſtremę ſiniſtrum latus occupant; inferius ſupra pedes ſunt *Vulpium* figurę.

Illę omnes Figurę beneficio telę annexę ſunt; tenuiſſima tela, lacinia & capillamentis deſtituta, adoperta eſt *Mumia*; ſub tela eſt quaſi *Stramen balſami*. Subtus vero alia ſunt lintea unguentis delibuta, ut ex pondere conjicere eſt, cum *Mumia* & Loculus trecentas plus minus libras exęquent.

Ha-

Habes, R. P. *Mumiæ* noſtræ brevem delineationem, fac, quęſo, tuam brevi reſciamus ſententiam. Haud ignoro quot & quantis negotiis impediri ſoleant qui eam quam tu in Literatorum Orbe exiſtimationem conſecuti ſunt; at cum hic agatur de ea rerum notitia qua ſolus ita prępolles ut ſtans pede in uno iſta omnia quantumvis abſtruſa & recondita poſſis in apertam lucem protrahere: fidenter ſpero te levi non parciturum labori, ut de bonis literis perpetuo bene merearis, deque homine qui te veneratur & ſuſpicit, tuęque, Vir σεβασμιώτατε, Reverentię erit ad extremum vitę haſitum addictiſſimus.

Scribebam Lugduni 15 *Iunii anno Ch.* 1673.

DE FOUR.

Illmo

Illmo & Erud^mo D^no DE FOUR,

ATHANASIO KIRCHERO Salutem.

Iteras D.V. magna animi voluptate evolvi, tum ob eam qua condiebantur humanitatis & singularis in me affectus ubertatem, tum ob novum satiandæ curiositatis meæ Hieroglyphicum *argumentum, & abstrusum & mysteriis quam confertissimum; & est priscorum* Ægyptiorum *sive Regis, sive Sacerdotis, aut Viri alterius sapientia Deorumque cultu conspicui Corpus balsamo, asphalto, myrrha, similibusque pigmentis conditum, quam* Mumiam *vocant, ingenti* Hieroglyphicorum *varietate exornatum. Quoniam vero Tu Vir eruditissimus unà cum aliis, & potissimum R. P. Collegii Lugdunensis Rector* P. de la Chése, *literis ad me datis, quam obnixissimè hujus* Ægyptiacæ Literaturæ *interpretationem à me contendistis, atque adeo non inutilem in hoc studio* Oedipum *pro Vestra humanitate censuistis: ego memor beneficiorum in vestra Provincia acceptorum,* Avenione *potissimum, ubi ante quadraginta circiter annos tenuem meam operam in Mathematum expositione ad triennium fere impendi; me vel ex hoc capite quam obligatissimum ad votis vestris obsecundandum sensi: Accessit hisce, quod in* Austriam *jam ad Mathematum cathedram per literas destinatus, nihil non, me nescio, egerit æternæ memoriæ Vir Aquensis Curiæ Senator* Nicolaus Peirescius, *cui nonnullum* Hieroglyphicæ *interpretationis specimen dederam, ut impeditio itinere Viennensi, me* Romam *destinaret. Cum itaque Pontificis imperium Cæsareo prævaleret, ad* Urbanum VIII. *haud inefficaces literas dedit, ut me ad* Romanorum Obeliscorum *interpretationem expediendam patrocinio Eminent^mi juxta ac Sapient^mi* Franc. *S. R. E. Card^lis* Barberini *in Vrbem acciret: quod tum Summi Pontificis, tum P. Generalis* Mutii Vitellesci *imperio, Anno 1635 confectum fuit. Quæ ideo fusius significanda duxi, ut liqueret* Avenionem *singulari Divinæ providentiæ dispositione, si in studiorum meorum decursu quid laude dignum in Hieroglyphici* Oedipi *munere præstiterim, originem fuisse. Sed ut ad institutum nostrum progrediamur: Tametsi munus Interpretis, quod mihi imposuistis, majori & tempore & otio indigeat, quæ veluti jure suo thema abstrusis & reconditis eruditionibus confertum requirit: nihilominus, oneri mihi imposito humeros senio jam enervatos, ad Vobis gratificandum subdendos existimavi. Faxit Divina bonitas, ut opus, quod vestri causa, pro mea tenuitate ingenii suscipio, limatissimis vestris judiciis undequaque respondeat!*

Etenim fateor, sub hoc Mumiaco *deposito tantam latere* Hieroglyphicorum *Schematum dicendarumque rerum multitudinem, ut si singula cum singulis combinata exponenda forent, non dicam brevem hanc* Diatriben, *sed ne vastum quidem volumen iis enucleandis suffecturum.* Uti *vero Opus quod enodandum mihi commisistis, abstrusioris sublimiorisque doctrinæ opulentia confertum cognovi: ita quoque non id obiter, superficie tenus aut inconsiderata calami præcipitantia describendum arbitratus sum, sed* Hieroglyphicæ Literaturæ *veluti* Summarium *quoddam seu* ἀνακεφαλαίωσιν *reconditæ illius Veterum* Ægyptiorum *doctrinæ, quam non* sacri *duntaxat, sed &* profani Scriptores *Sapientiæ nomine indigitarunt, tradere visum fuit: quam si Lectores sibi paulo altius penitiusque impresserint, non dubito quin hujus* Mumiæ *arcana Mysteria, una cum Symbolorum, quibus inarata est, enodatione, præsertim opitulante* Oedipi *vasti Operis* εἰσαγωγίᾳ, *sint penetraturi.*

Opusculum itaque qualecunque tandem id fuerit, nulli meliori jure, quam Inclytis Galliæ *Philologis, pro incredibili qua abstrusioris doctrinæ peritia pollent, sub* tui Nominis *auspicio inscribendum censui. Vale igitur cœptisque fave, Doctissime Vir.*

Romæ 14 *Aug.* 1673.

D I-

DISTRIBUTIO SPHINGIS MYSTAGOGÆ.

PARS PRIMA.

De *Scopo* & *fine* quem tanto *rituum*, ſacrorumque *Symbolorum* apparatu, in *Corporibus* qua *condiendis*, qua immortalitati conſervandis, *Veteres Myſtæ* præfixum habebant.

PARS SECUNDA.

Oedipus Sphingi de propoſitis *Quæſitis* per veridicam *Interpretationem reſpondet.*

Para-

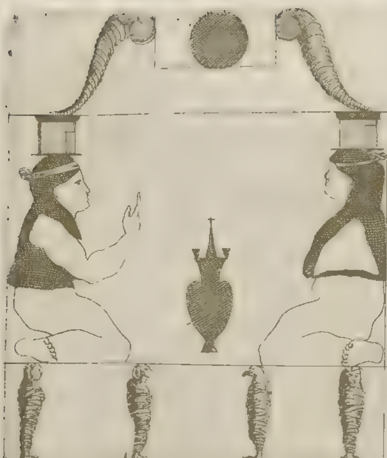
PARS TERTIA.

De *Hieroglyphicorum* quæ in *Mumia Gallicana* deſcripta ſpectantur Explicatione.

Ex Museo D. Hieronymi van Verle Mercatoris
Amstelodamensis Anno 1652.
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
Arca seu repositorium
Mumia
Hæc sig ponitur in pectore figuræ D.

Ex Museo Magni Ducis Hetr
N
M

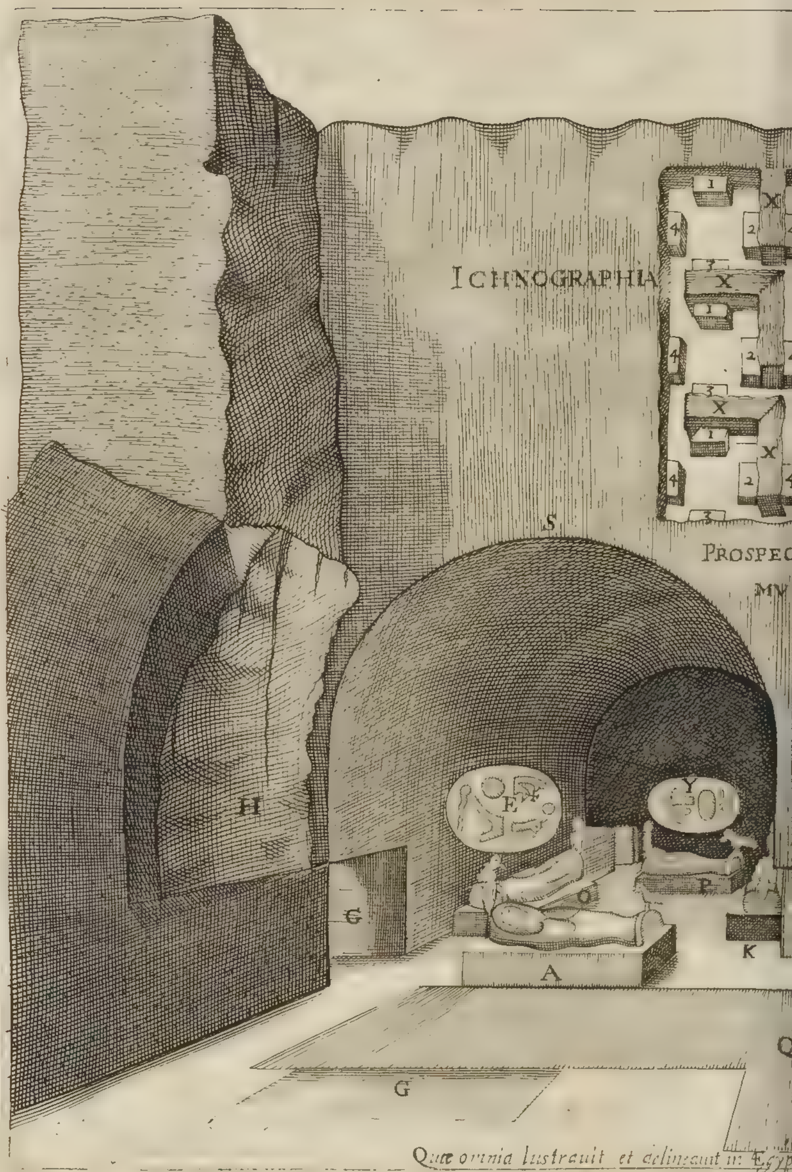

De
CŒMITERIIS;
sive
ADYTIS ÆGYPTIORUM
Veterum.
A
B
C
C
D
E
G
C Decker pi. et sc.

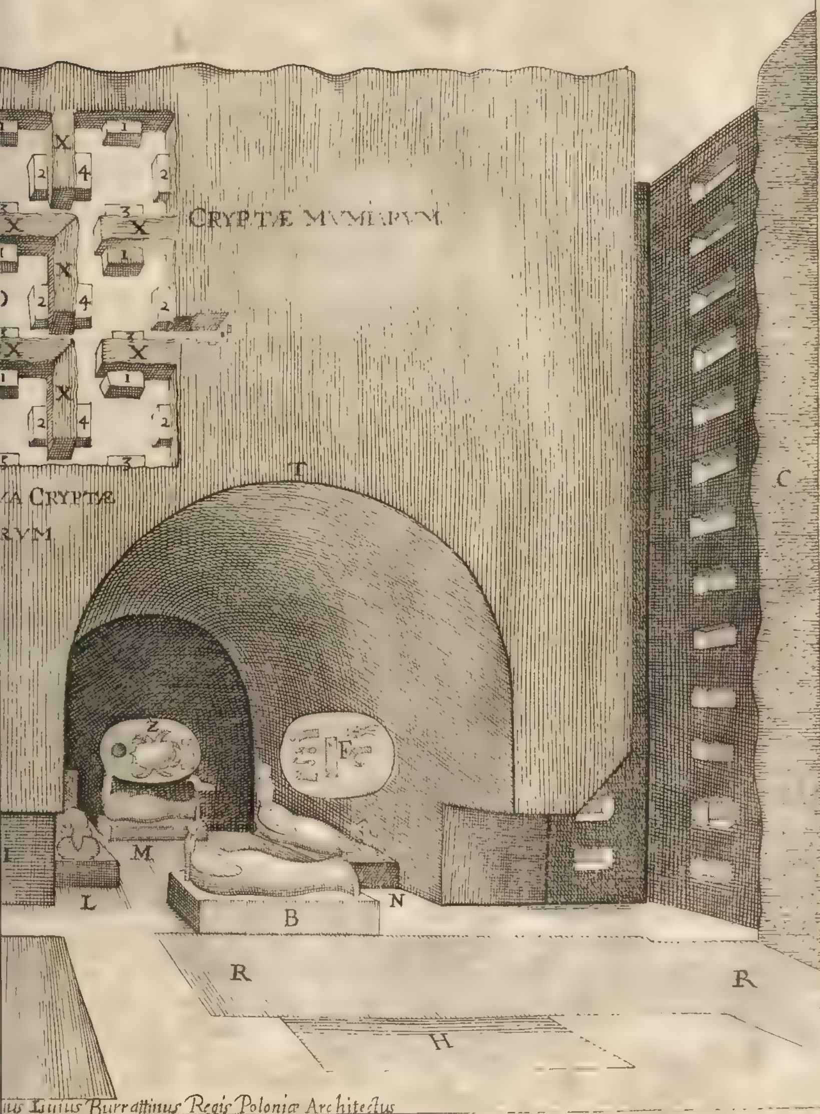
15

16

17

ICHNOGRAPHIA
PROSPEC
S
H
E
Y
G
G
O
P
A
K
X
Quæ omnia lustrauit et delineauit in Ægyp

Inseratur tom. III. inter folia 400 et 401

SPHINGIS MYSTAGOGÆ
PARS I,
Sive
De Scopo & fine, quem tanto rituum, ſacrorumque Symbolorum apparatu, in Corporibus qua condiendis, qua immortalitati conſervandis, Veteres Myſtæ præfixum habebant.

Caput Primum.

Μετεμψύχωσις.

De Metempſychoſi *ſive revolutione Animarum, quod & placitum fuit proprium veterum* Ægyptiorum.

Mos condiendi cadavera Ægyptiorum.

Os erat priſcorum *Ægypti* Hierogrammateôn, corpora eorum, qui vel religione cultuque Deorum, aut beneficentiâ, cæterarumque rerum in patriæ utilitatem cedentium collatione, in hac vita maxime celebres fuiſſent & conſpicui, terreſtrium quorundam veluti Deorum corpora certâ quâdam, & ſingulari ſtudio ad hoc adinventa aromatum miſturâ, ad perennem durationem, contra omnem corruptionis labem ac putredinem, condire; conditâ ſubtili carbaſo variis *Notis hieroglyphicis* inſignito depictoque involvere; involuta denique Idolis hic inde diſpoſitis, veluti corporum conditorum cuſtodibus, ſub ſacris *Pyramidum* ſtructuris condere. Quæ quidem

Mumiarum. *Schematiſm.*

nullâ aliâ probatione indigent, niſi præſentium horum Schematiſmorum, ſeu *Mumiarum* Inſpectione, quæ ab immemorabili tempore varia unguentorum commiſtione in *Mumiam* coalitæ, involutæ cernuntur ſubtili è lino telæ, certâ quâdam è cerâ, pice, ac pulte cretacea miſturâ, cum ad telam contra omnem corruptionem muniendam, tum ad pingendas notas ac *Characteres hieroglyphicos* faciliùs, firmiusque telæ imprimendos, ſuperinductâ. In hac itaque tela, dictâ ratione præparata, primo *Imagines* eorum quos involvit, colore quodam perennante depictæ, manibus ſacræ Religionis *Symbola*, una cum fructibus Diis offerri conſuetis, geſtantes ſpectantur. In reliqua tela neſcio quæ redimicula, veluti limbi quidam & lemniſci ex minutis iiſque vitreis diverſorum colorum orbiculis aſſuti, ubique conſpiciuntur. Sunt deinde *Zonæ* materiâ quæ gemmis aſſimilatur, ubique punctatim refertæ, quibus ſuperne linteamina illa fimbriata præcinguntur. Dictorum vero limborum intercapedine ſacrorum animalium, aliorumque *Hieroglyphicorum* characteres inſcriptos videas. Hinc quidem Solis & Lunæ figuræ, inde

Mumiarum *pictura.*

Mumiarum Hieroglyphica.

— *ſaturæ Serpentibus* Ibis
Effigiesque ſacri nitet aurea Cercopitheci.

Hinc *Anubis* Caninam cervicem arduam attollens adeſt, adſunt Leones, fœcundi *Nili* ſymbola; non deeſt Scarabæus lutulen-

tulentus ille Orbis opifex, ac perpetuæ *Isidis* pedissequæ *Meleagrides*. *Forma* denique totius *Mumiæ* trunca, & indistinctis pedibus Hermæas statuas, vel clarius infantis fasciolis circumligati imaginem ad vivum exprimere videtur. Quæ quidem mysteriosissima rerum repræsentatione, occultum illum animarum per μετεμψύχωσιν, ad παλιγγενεσίαν regressum indigitabant, uti postea exponetur. Est autem μετεμψύχωσις, uti prisci senserunt Sacerdotes, nihil aliud nisi animarum fatali quadam necessitate corporibus alligatarum, donec magno illo Mundi anno revoluto per παλιγγενεσίαν corporibus priscis restituantur, revolutio. *Ægyptii* enim hoc dogmate imbuti, animas eorum qui sanctitatis fama & sapientia in hac vita eminuissent, vitâ functas humana in corpora abire, sacrorum animalium, ac Deorum ibi Vicariorum munere fungi, *Ægyptum* non secus ac dum sub humana forma adhuc degerent, magnis beneficiis cumulare credebant. Hanc autem animarum in brutorum corpora migrationem, tantum abest ut vilem & indignam censerent, ut potius nihil dignius & honorificentius eâ sibi contingere posse crederent; cum & illa Deorum communia quoque habitacula fuisse, imo adhuc eos sub dictorum Animalium larvis omnem terram circumire, hominum virtutes & vitia inspicere, teste *Diodoro* assererent. Verba Diodori sunt: *Tradunt præterea quinque illos Deos totum orbem peragrare, nunc sacrorum animalium formis indutos, nunc in hominum speciem conversos, mortalium sese oculis exhibere: Idque minime fabulosum, sed facultati ipsorum conveniens esse; siquidem revera hi sunt, qui omnem generationem efficiunt.* Quod & Homerus in *Ægyptum* profectus, uti à Sacerdotibus accepit, sic in hunc modum fieri in opere suo Poëtico alicubi affirmat:

Mumiarum *forma.*

Metempsychosis quid.

Metempsychosin Ægyptii credebant.

Diodorus

Homerus.

Dæ[illegible] figuris animalium hominibus comparebant apud Ægyptios.

Hospitibusque Dei *similes aliunde profectis,*
Introeunt urbes variâ sub imagine formæ,
Ut videant, quæ prava viris, quæ justa gerantur.

Quemadmodum igitur dicta Numina, ob egregias virtutes & beneficia *Ægypto* in vita collata, per Animalium sacrorum corpora μετεμψυχωτικῶς revoluta, in cœlum assumpta divinos honores meruerunt, ut impiè credebant; ita post mortem omnes, qui virtutes Heroum in vita æmulati fuissent, simili transitu ad similes honores perventuros esse asseverabant. Unde Mercurius Trismegistus Pimandro: *Animarum humanarum*, inquit, *permultæ mutationes partim in melius feliciusque, partim autem in contrarium. Nam reptilium quædam in aquatilia transmutantur; aquatilium animæ in terrestria migrant; terrenorum in volatilia scandunt; aëreorum vertuntur in homines, hominum deinde immortales animæ in Dæmones transeunt, demum in Deorum chorum feliciter volant.* hæc *Trismegistus.* Quæ omnia confirmat Herodotus lib. 2. *Hi primi extiterunt qui animam dicerent immortalem, quæ de corpore mortuo subinde in aliud atque aliud corpus, ut quodque gigneretur, immigraret, atque ubi per omnia se circumtulisset, terrestria, marina, volucria, mersa in aliquod corpus hominis genitum introiret; atque hunc veluti circuitum fieri intra 3000. annorum spacium volebant.* Ex quibus patet *Ægyptios* sensisse, Sanctorum animas in animalia sancta, reproborum vero in reproba & abominanda, veluti in Crocodilos, Asinos, Hippopotamos, Pisces, uti de *Typhone*, & *Ocho* narrant, pro merito uniuscujusque descendere. Atque hinc prodigiosa illa *Ægyptiorum* ζωολατρεία, veluti Canum, Accipitrum, Felium (quos contra omnem gentium consuetudinem communi secum mensæ adhibebant, exquisitissimis cibis nutritos) originem invenit. Quæ superstitiosa dogmata paulatim ad *Hebræos* & *Græcos* serpentia, totum denique Mundum fanatica superstitione repleverunt. *Hebræi* quidem utpote novorum dogmatum præ cæteris appetentiores, ea in Synagogam trahentes,

Trismegistus.

Herodotus.

Ægyptii *credebant animas piorum, in animalia sancta, impiorum in reproba migrare.*

Zoolatria Ægyptiorum.

hentes, primi Novæ istius de revolutione animarum subterranea, quam

מחלות גלגלות הנשמות

vocant, hæreseos fuerunt conditores, de qua sic Elias Levita in Thisbi:

Elias Levita.

ומזה מה שאומרים בעלי
הקבלה גלגול הנשמות
ודעתם שכל נשמה ונשמה
נבראת שלשה פעמים ר״ל
שה׳א מתגלגלת בגופי
שלשה בני אדם וכן
אומרים שנשמתו של אדם
הראשון נתגלגלה בגוף דוד
של המלך ומדוד התגלגלה
בגופו של משיח וכן אמרו
שהנשמות של בעלי עבירות
יתגלגלו בגופי בעלי חיים
כל אחד לפי עונו:

Hinc est, inquit, *quod* Authores Cabalistici *differunt de revolutione animarum, quorum opinio est unamquamque animam tribus vicibus creari; quasi dicerent, quod ea volvat se per corpora trium filiorum hominis: unde sic dicitur, quod anima primi hominis volutaverit se in corpore* David *Regis, & inde reversura sit in corpus* Messiæ, *idque significari per litteras quæ sunt in voce* אדם Adam, *quarum unaquæque integram dictionem constituit*, Adam, David, Messias; *Differunt etiam quod animæ hominum prævaricatorum migrent in corpora animalium, uniuscujusque animam secundum id quod peccavit.* Atque hæc est opinio *Cabalistarum.* Porrò, alter hujus Philosophiæ apud *Græcos* author fuit *Pythagoras*; quem à *Canuphæo* Ægyptio sacerdote instructum, animalia quædam velut Gallos, Pavones, Boves, Picas, honore singulari culta familiari quoque dignatum colloquio, Jamblichus *in ejus Vita* narrat, quam quidem philosophandi rationem ita altè animo imbiberat, ut animam suam prius in Pavone fuisse, & ex hoc in *Euphorbum Trojani* belli ducem, ex *Euphorbo* in *Homerum*, ex *Homero* denique in *Pythagoram* transmigrasse, dicere non sit verecundatus. *Julianus* verò *Apostata Alexandri Magni* animam in se revolutam asserere solebat; & *Helenam*, *Trojani* excidii causam, in *Tyriam* quandam mulierem *Simon Magus* asserebat. *Plato*, & ipse Ægyptiorum sacerdotum discipulus, ausus est dicere, animam è corpore migrantem in id quo abundavit evadere; unde inferre erat solitus, teste *Olympiodoro*, quod arbor sit futurus, qui nutritioni deditus diu noctuque torpebit; Milvus, qui raptu vivet per concupiscentiam; Leo, qui egregie militabit; Draco, qui crudeliter in genus humanum debacchabitur; Homo, qui civiliter vivet; Heros, qui Naturalia scrutabitur; Dæmon, qui Mathematica; Angelus, qui Divina: talis enim fiet animus, qualem induit habitum. Unde Orpheus in ipso Mercurii Terrestris hymno,

Hebræorum figmentum de animarum transmigratione.

א Adam. ד David. מ Messias.

Pythagoras Metempsychosin ab Ægyptiis hausit, Jamblichus.

Juliani Apostatæ error circa Metempsychosin.

Platonis error circa Metempsychosin.

Orpheus. Orphei & Zoroastri opinio circa Metempsychosin.

κωκυτὸν ναίων ἀνυπόστροφον οἶκον ἀνάγκης.

Cocyti habitans irremeabilem necessitatis domum.

animam, ajebat, post vitam adepturam, secundum quod opera ejus in vita. Cui consonant Zoroastri verba in libro cui titulus: Μαγικὰ λόγια τῶν ἀπὸ Ζοροάστρου μάγων. Σοὶ γὰρ ἀγγεῖον θῆρες χθονὸς οἰκήσουσι. *Vas, inquam, tuum habitabunt bestiæ Terræ.* Hinc *Persæ* in Mythriacis sacris, ut cognationem, quæ nobis est cum animalibus, aliis indicarent, mystas omnes sacrorum participes vocabant Leones; Hyænas, fœminas; ministros, Corvos. Ita Porphyrius lib. 3. de Abstinent. Τὴν μετεμψύχωσιν ἐν τοῖς τοῦ μίθρου μυστηρίοις ὁμολογοῦσι· τὴν γὰρ κοινότητα ἡμῶν τὴν πρὸς τὰ ζῶα αἰνιττόμενοι, ἐκ τῶν ζώων ἡμᾶς μην-

Zoroaster in oraculis Magicis.

Persæ vocabant Mystas Leones, Hyænas, Corvos.

μιωύειν εἰώθασι, ὡς τοὺς μὲν μετέχοντας τῶν αὐτῶν ὀργίων μύστας καλεῖν λέοντας. Quæ omnia non aliunde nisi ab *Ægyptiis* promanarunt, qui Deos Regesque suos sub larvis animalium circumeuntes omnibus modis cognoscere studebant. Cujus rei exempla hic aliquot adferre, non ingratum me facturum esse existimavi. Hujusmodi scientiam *Apollonium Thyanæum* habuisse lib. 2. ejus Vitæ author Philostratus testatur. Nam *Amasidem* potentissimum quondam *Ægyptiorum* Regem sub Leonis forma ab eo cognitum, verbis sequentibus tradit: *Mirabile*, inquit, *illud est, quod in* Ægypto *adhuc existenti contigit* Apollonio. *Vir quidam Leonem mansuefactum ex loco veluti Canem quocunque volebat ducebat, qui non solum ei blandiebatur, sed & cæteris omnibus qui obviam accessissent. Tali modo vir mercedem quærens multas jam lustrarat urbes; quin etiam Templa ingrediebatur, quod mundus à cædibus esset & impollutus; neque enim hostiarum sanguinem lambebat, & excoriatas atque in frusta sectas sacrorum carnes non attingebat, sed mellitis placentulis, ac pane etiam, & bellariis vescebatur. Coctas quoque carnes edebat, & vinum quoque bibere visus est, cum antiquam servaret consuetudinem. Is itaque Leo ad* Apollonium *veniens, qui tum forte in templo sedebat, & ad ejus genua procumbens, blando strepitu deliniebat, & aliis quoque supplicare videbatur: quod videntes qui astabant, eum mercedis causa id facere arbitrabantur. Respiciens autem ipsum* Apollonius; *Hic, inquit, Leo me rogat ut vos doceam, cujusnam hominis animam habeat: est autem* Amasis *Rex Ægypti circa Saiticam Præfecturam. Quibus verbis auditis, Leo miserabiliter frendens lamentabilem rugitum edidit, tum dentibus infrendens lugere cum procul dubio videretur, lacrymarum vim fundebat. Demulcens igitur ipsum* Apollonius, *Ego, inquit, Leonem censeo* Leontopolim *mittendum esse, ibique in Templo collocandum; Regem enim in maxime regiam belluam & Diis sacram conversum tanquam egenum mendicare indignum judico. Post hæc congregati Sacerdotes* Ægypti, Amasidi *sacrificabant, & belluam torquibus vittisque redimitam in interiorem* Ægyptum *misere, tibiis ante ipsum hymnos & carmina decantantes.* Hæc Philostratus.

Ægyptii Deos Regesque sub larvis animalium cognoscere satagebant

Philostratus.

Fabula de Rege Ægypti sub Leonis imagine circumeunte.

Aliam Centri Arabs, in lib. qui inscribitur de Servitute Terræ, في عبيدة مصر De cultu Idolorum *Ægyptiorum*, non minus priori jucundam, narrat de quodam *Persa* & *Ægyptio* iter facientibus, historiam. Persa *enim dum Scarabæum* Ægyptiis *sacrum, lutoso opificio per semitam occupatum forte calcasset*, Ægyptius *calamitosum casum intuitus, manibus in cœlum extensis, omnia Numina, ab hoc se scelere immunem esse, protestabatur.* Persa *verò, quid sibi protestatio illa vellet, rogante; Neque tu, inquit* Ægyptius, *vindictam Deorum, ob sacram & vivam* Osiridis *Imaginem, in quo habitans, volvendo stercoream pilam, nos motus Cœlorum, & omnem Agriculturæ rationem docet, temere & indigne tractatam formidas? Instructus itaque* Persa, *imposterum cautius incessit, nè forte Deastrum hunc stercoreum lædens, indignationem Numinum incurreret.*

Centri Arabs.

Historia de Persa Scarabæum calcante.

Egit stolidum hoc Metempsychoseos dogma tam altas in animis male feriatorum hominum radices, ut per totum penè *Orientem* eas diffuderit. Nam *Pythagoras ab Ægyptiis, à Pythagora Plato, ab his Saraceni, à Saracenis Brachmanes, Persæ*, & ultimi *Sinarum* & *Japonum* populi decepti, huic stolido placito adhæserunt. *Avicenna cap. 2. lib. de Almichad, sive de Conditione animæ post vitam hanc*, scribit de *Mahumete*, dictum esse, animalia progredientia super Terram, & aves suis alis volantes, nil aliud esse, quam turbam copiosam hominibus similem, & in ipsius animæ naturæ cum iis communicationem. Atque quod in illius *Saracenorum* Principis *Mahumedis Alcorano* positum est, Non prius animarum humanarum in nova corpora transitum, finem esse habiturum, quam Camelus per foramen acus penetrare possit; hoc idem, ait, nonnullos ita interpretari, ut significare voluerit, animam hominis vitiosi, non prius gratissima

Metempsychosis dogma latissime diffusum fuit.

Avicenna.

Mahumedis *opinio de Metempsychosi.*

ma quiete frui poſſe, quam per varia corpora jactata, à Camelo tranſierit in eum vermem, qui corporis ſui tenuitate & parvitate per foramen acus poſſit penetrare. Non dicam hic de *Judæorum*, *Brachmanum*, *Sinarum* Metempſychoſeos ridiculis commentis. Qui de hac materia plura deſiderat, is adeat *Theologiam hieroglyphicam*, ubi hanc materiam ex profeſſo traditam reperiet. Præterea quidquid de *Elyſiis campis*, de *Styge*, ejusque fluminibus, de *Mercurio* animarum Translatore *Poetæ* finxerunt, id ab Æ-

Diodorus. *gyptiis* originem traxiſſe Diodorus hiſce verbis demonſtrat: *His ab* Orpheo *ad*

Homerus. Græcos *deductis.* Homerus Orpheum *imitatus, idem in ſuo poemate ſcribens,* ait, Mercurium Cyllenium *animas Heroum evocare, habentem virgam in manibus: Rurſusque erant prope* Oceani *fluxum, &* Leucados *petram, Solisque portas, ſomnia populorum. Sequebatur virens pratum, ubi juniorum erant animæ, ſimulacra mortuorum.* Oceanum *igitur* Nilum *vocat, quoniam ab* Ægyptiis *proprio nomine* Nilus Oceanus *appellatur. Solis portas* Heliopolim *dicit; Pratum vero, habitationem putat eorum confictam qui trans paludem delati ſunt, quæ* Acheruſia *nominatur: Et prope* Memphim, *circumque prata amœna, paludesque calamis plenæ.* Proſequitur deinceps, *Mortuos hæc incolere loca; quoniam* Ægyptiorum *ſepulchra majori ſane ex parte in eis locis ſint poſita: Corpora vero per fluvium &* Acheruſiam *paludem ad ſepulchrum delata, ibique condita: Aliaque plura, quæ nunc etiam ſervant* Ægyptii, *& dant fabulis, quas* Græci *de Inferis finxerunt, locum. Nam navis quæ vectat corpora,* Bariis *appellata, hæc apud Græcos eſt* Θηβάθρα. *Obulum* ait *dari portitori, cui nomen inditum eſt ab incolis* Charon. *Aſſerunt circa hæc loca* Hecates Um*broſæ templum eſſe,* Cocyti *portas, atque Oblivionis, æreis vectibus diſtinctas. Eſſe & alias portas Veritatis, quas prope ſtatua ſit* Juſtitiæ *abſque capite.* Multa quoque alia fabuloſa de *Ægyptiis* feruntur, quæ adhuc nomine & opere perſeverant.

CAPUT II.

De *Mumiarum* Conditura:

Cur tantopere Incorruptioni ſtuduerint *Ægyptii.*

Mumia *vox Perſica, ſignificat corpus exſiccatum & conditum.*

M*Vmia ſive* مومي Vox Perſica, & idem notat, quod *exſiccatum Cadaver* certa ratione condîtum, corruptionis expers. Cujus Virtutes tametſi complures *Medicorum* copioſe deſcripſerint, nulli tamen fuerunt, qui eorundem condiendorum rationem & methodum non dicam tradiderint, ſed ne attigerint quidem. Plerique cadavera, quas *Mumias* vocant, nullâ certa conditura præparari, ſed ſolo naturæ puro puto artificio ad hunc incorruptionis ſtatum pervenire putant, eo, qui ſequitur, modo. Eſt in Trans-Nilana *Africæ* regione deſertum ingens ſabuli, arenarumque cumulis in immenſum exporrectum, unde & *Sabuloſi maris* non immerito nomen obtinuit; hæ ſiquidem arenæ ventis concitatæ tam ſævas ſubinde tempeſtates movent, ut arenis in clivos aggeſtis, turbinum violentiâ, & jumenta & viatores una cum mercibus ſuis, nullâ evadendi ſpe relictâ, vivos ſepeliant. Expertus eſt, *Herodoto* teſte, hujus *Sabuloſi maris* ſævitiem *Cambyſes*, toto ferè exercitu, in expeditione ad *Ammonios* factâ, æſtuantis arenæ impetu abſorpto. Refert *Pomponius Mela* de Rupe quadam in hoc deſerto exiſtente, *Auſtro* conſecrata, quæ ſimul atque vel manu tacta fuerit, *Auſtro* mox provocato ſæviſſimas procellas moveat, Sabulo

Africæ *ſolitudo dicta* Mare ſabuloſum.

Herodotus.

Mela.

Rupes Auſtro *conſecrata in* Africæ *Solitudine ſabuloſa.*

bulo in tantum intumescente, ut pelagus undarum vorticibus, fluctuumque æstibus, concitatum videri queat. Hanc Rupem dum olim *Sylli* inconsultius adeunt, sive occultioris naturæ impetu, sive magicis incantationum præstigiis, vento mox exoriente & sabulosos cogente Montes, ad unum omnes extincti feruntur. Est & in hoc deserto *Ammonium oraculum*, & *Serapium*, *Sphyngesque* ingentes, quarum aliæ usque ad caput, aliæ ex dimidio arenâ obrutæ, *Strabone* teste, spectantur. Hoc itaque celeberrimum Oraculum consulturus olim *Alexander Magnus*, dum pleno aleæ itineri se accingit, ad illud quidem incolumis pervenit, sed quos milites ex suo exercitu non Sabulosi pelagi turbines obruerant, hos æstus sitisque confecisse traditur. Sed ut unde sum digressus, revertar, in hoc Sabuloso deserto dicunt nonnulli *Mumias* solius naturæ industria confici; dum ajunt, Viatorum deserti tempestatibus extinctorum corpora, tum Solis, tum ferventissimæ hujus arenæ pinguioris virtute, longo tempore siccata tostaque, in hunc statum ἀφθαρσίας degenerare. Sed tametsi subinde, in hoc *Lybiæ* deserto hujusmodi à Sole exsiccata corpora reperiantur, illa tamen minime *Mumiæ* dicendæ sunt; cum *Mumia* proprie cadaver sit singulari arte conditum. Quæ qualis sit jam aperiamus.

Sphynges in deserto & arenis Africa.

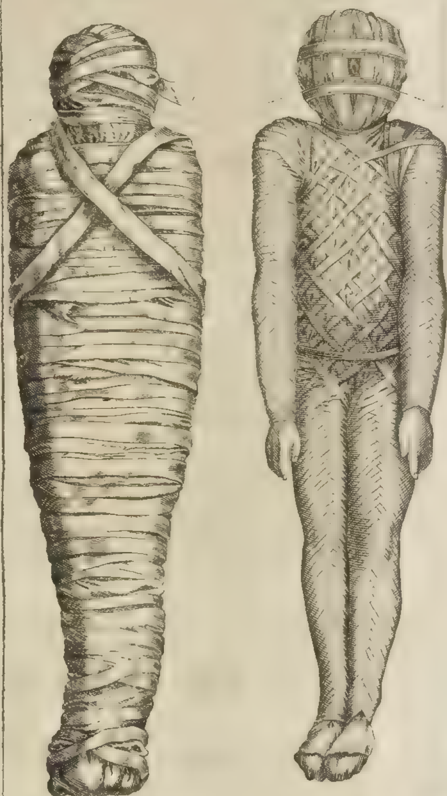
Strabo.

Mumiæ non sunt cadavera Solis ardore siccata in Lybiæ deserto.

Haly Medicus *Arabs* in suo *de Medica humani Corporis virtute libro*, *Mumiarum* haud infrequenter meminit, easque incorruptionis munus, solius Asphalti, Opobalsami, Myrrhæ, similiumque specierum beneficio adeptas esse asserit: quod tamen non de omnibus, sed ditiorum corporibus dicendum est. Certe sollertissimus Philosophus & Medicus Joannes Nardius, hoc præ cæteris, in *Mumiis*, tum quas proprias domi suæ, tum quas Magnus Dux *Hetruriæ* in Ergasterio suo opulentissimo tenet, experimentum sumpsit. Corpora siquidem fasciis suis evoluta summo studio dissecuit, at præter Asphaltum nullo alio aromatici generis apparatu condita reperit. Verba

Nardius.

Mumiæ Asphalto [illegible]

Authoris hic apponenda duxi. Sic autem fol. 635. Commentariorum in Lucretium ait: *Speravi olim miram fragrantiam à medicato funere, tot tantisque infarcto aromatibus: verum spes me fefellit, solaque fuit obvia gummi graveolentia post denudatum cadaver. Quanquam vero non unius illud erat sortis, & vetustati licet plurimum darem, attamen non nisi gummi vestigia, quin coactas homogenei gummi glebulas, in ventre recens dissecto, observavi. Scìscitor interim curiosus Calvariam, eodemque gummi intus illitam deprehendo: tum vero me operam lusisse omnem, libere sum fassus, dum partes cadaveris singulas attentius*

tius examino, altéque gummi imbibitas video. Fregi, discerpsi, ossibus neque peperci, gummi ubique redolent atque sapiunt. Serus ego damnavi tandem propriam crudelitatem, longumque valedixi Ægyptiis *technis.* Quonam igitur modo solo asphalto aut bitumine corpora incorruptionis donum consecuta sint, dubium est. Multi putant, salis adjuncti copiâ conservata; at hoc subsistere non potest; Cum salita corpora facile diffluant, uti ex historia patet, quam & *Baronius* ob eventum memoriâ dignum, *Historiæ Ecclesiasticæ* inseruit: Dum in montibus *Salisburgi* fossili sale prægnantibus fossores in subterraneis antris, in fossam salsâ aquâ refertam, & satis profundam inciderent, aquamque in usum coquendi salis derivarent; contigit ut inter evacuandum, humanum in ea corpus detegerent, prorsus integrum, incorruptumque. Cutis colore prorsus niveo candebat, oculi aperti vitam ipsam spirabant, capilli pilique suis locis ab omni corruptione immunes; cæterum totum corpus rigidum ad instar saxi. Stupefactis ad tam inusitatum Naturæ prodigium fossoribus, res ad *Bavariæ* Ducem delata fuit, qui & ipse rei novitate attonitus, portentique videndi desiderio percitus, illud propediem ad se deferri præcepit. Quod ubi factum, & jam triduo hoc Salis figmentum, omnium oculis expositum fuisset; ecce id tandem aëris veluti impatiens intra paucos dies, in aquam resolutum, suoque elemento restitutum prorsus defluxit. Ex qua historia satis liquet, corpora salita tametsi certo tempore corruptioni resistant, longo tamen tempore defluere. Cum itaque teste *Nardio*, supra laudato, totum corpus Asphaltum seu bitumen oleat, id eo conditum, luculentum indicium est. Quomodo vero & qua arte & industria hoc peractum sit, & quomodo per intimam substantiam corporis bitumen imbibitum, in duram & consistentem essentiam degeneret, id quidem difficile cognitu, at non inscrutabile est. *Nardius* rem acu tetigisse videtur: verba ejus sunt, *Quandoquidem Asphaltus liquabile mistum est, caloreque præsente mollescit, præsertim si congener accedat substantia auxiliares in partes, quale est fluidum bitumen, quod* naphtham *appellant:* Ut *igitur congruo in lebete jungebantur hæc simul, igne cogente, bituminoso immergebant balneo cadaver, macerabantque tamdiu, donec alte imbibisse conjicerent contubernalem liquorem. Neque controvertere fas est, dum hæc agerentur, An pepercerit tunc ignis, Cadaveris adipi atque carnibus: par namque est credere, his liquescentibus insigne accessisse auctarium arescenti bitumini. Non est nostrum in præsens litem dirimere de viribus* Mumiæ, *cuive debeantur celebratæ dotes, Asphaltone, an Cadaveri? & si non dubitem, valere indicatam miscellam turbas omnes plenissime sedare, finemque controversiis imponere. Exemptum tandem inde cadaver deponere cogebat superfluum humorem calidi ambientis opera, dum interim illius membra ad libitum componerent. Quæ vero me inducunt, ut prænarrato adhæream artificio sunt, æqualis illa bituminis distributio in singula membra, compacti adhuc bitumine crines, cilia, superciliaque, & frustula ejusdem bituminis comæ nonnunquam hærentia.* Atque hanc ego arbitror fuisse condiendorum atque à corruptione conservandorum corporum methodum: quam & apud *Arabes* me legisse memini: & consentiunt quæ & ego sæpenumero in *Mumiis Petri à Valle* observavi. Jam Cryptas, in quibus condi solebant paulo ante dicta præparata corpora, examinemus.

Salis copia conditis corporibus adjuncta, non reddit illa incorruptibilia.

Baronius.

Historia de Cadavere in Salinis reperto.

Asphalto seu bitumine qua ratione condita fuerint cadavere.

Nardius.

Verùm ne *Herodotum* & *Diodorum* prætereamus: qui modum usitatum fusè exactissimeque describunt, *Herodotus* quidem in *Euterpe*, & *Diodorus Siculus l.* 1. *c.* 6. cujus & mentionem amplam fecimus *Tomo primo de Politica Ægyptiorum.* Eundem ritum Joannes *Nardius* Medicus in *Commentariis*, *in Lucretium* circa finem fusè describit. Herodoti *verba nos hoc loco* παραφραστικῶς *adducemus. Luctus eorundem* Ægyptiorum *ac Sepulturæ tales sunt. Quibuscunque domesticis aliquis decessit, homo alicujus momenti, ibi*

Herodotus. Diodorus.

Nardius.

Ægyptiorum *modus condiendi & sepeliendi corpora.*

ibi omnis muliebris sexus familiæ caput sibi & vultum oblinit luto. Deinde relicto domi cadavere, ipsæ per urbem vagantes se plangunt, succinctæ nudatis mammillis: & cum eis proximæ quæque. Altera ex parte, viri & ipsi expectorati se verberant. Interim neque lavantur, neque vinum aut cibum, nisi vilem sumunt, neque vestibus utuntur splendidis. His ita actis ad condiendum demum portant; sunt autem certi ad hoc ipsum, qui hoc artificium factitant. Qui, cum ad ipsos cadaver portatum est, ostendunt his qui portaverunt exemplaria mortuorum in ligno assimilata. Et eorum unum accuratissime fabrefactum esse ajunt, cujus ego nomen, si nuncupavero, haud faciam sanctè: alterum illo inferius, ac vilioris pretii: tertium vilissimi.

Sepulchrorum Ægyptiorum species, Sumptuosa, Mediocris, Humilis.

Sepulchrorum tres habentur species, Sumptuosa, Mediocris, Humilis: In prima argenti talentum exponunt, in secunda minas viginti, in ultima parum quid sumptus erogant.

Sumptuosa sepulchrorum species.

Qui funera mortuorum curant, eo exercitio à majoribus tradito, funeris impensam domesticis descriptam ferunt, scrutantes Quanti velint celebrari funus. Ante omnia incurvo ferro cerebrum per nares educunt; ut quamque partem educentes, ita locum ejus medicamentis explentes. Dehinc acutissimo lapide Æthiopico circa ilia conscindunt, atque illac omnem alvum protrahunt; mortuum vero exenteratum Soli monstrant, hinc Intestina in amnem abjiciunt, non absque contestatione: Sol, rerum Domine, vosque Cœlites, qui mortalibus lucis usuram largimini, me accipite, & cœlestibus contubernalem addite. Equidem piè ac religiose Numina à majoribus mihi commonstrata, semper, dum vixi, colui; Genituræ meæ Auctores semper honoravi; hominem occidi neminem, neque deposito fraudavi, nec aliud quicquam infandum patravi. Quod si quid à me patratum est, edendo, bibendove, quod non oportuerit, id omne non mea, sed hujus causa commissum est, *simulque cum dicto arcam, in qua ventriculus erat conditus; in profluentem projiciens, corpus reliquum ut purum & labis immune condire aggreditur. Alvum ubi repurgarunt, ac vino Phœnicio expleverunt, rursus odoribus contusis referciunt; tum omenta complentes contusâ myrrhâ purâ, & cassiâ, & cæteris, excepto thure, odoribus, iterum consuunt. Ubi hæc fecêre, saliunt intrò abditum septuaginta dies: nam diutius salire non licet. Exactis septuaginta diebus, cadaver, ubi abluerunt, sindone incisis loris, involvunt, gummi illinentes, quo Ægyptii glutinis loco plerumque utuntur. Eo deinde recepto, propinqui ligneam hominis effigiem faciunt, in qua mox inserunt mortuum, inclusumque ita thesaurizant, id est, reponunt.*

Mediocrium sepulchrorum species.

Hi autem qui mediocria volunt, nimium fugientes sumptum, ita comparant: Clysterem unguine, quod è cedro gignitur, complent: deinde ex hoc alvum mortuorum, ipsam neque scindentes, neque extrahentes, sed per secessum, prehenso viæ posterioris hiatu, inferciunt, & tot, quot dixi diebus sale condiunt: quorum dierum ultimo cedrinum Unguen, quod prius ingesserant, ex alvo egerunt, quod tantam habet vim, ut una secum alvum, atque intestina tabefacta educat. Nitrum autem carnes tabefacit, mortuique tantum cutis & ossa relinquuntur. Ubi ista fecere, ex quo sic tradidere mortuum, nihil amplius negotii suscipiunt.

Infima sepulchrorum species.

Tertia conditura est adornandi eorum mortuum, qui tenuiori sunt fortuna: Dilutionibus ventrem abstergunt, arefaciuntque sale per septuaginta dies: deinde tradunt reportandum.

Sepeliendi ritus Ægyptiorum.

Antequam sepeliatur corpus, prædicitur à cognatis, tum Judicibus, tum defuncti amicis Sepulturæ dies. Asserunt vero illum, nomine mortuum appellantes, paludem transiturum. Adstantibus Judicibus amplius quadraginta numero, sedentibusve in præparato ultra stagnum hemicyclo, trahitur navis ad id composita ab iis, quibus ea cura injuncta est, regente magistro, quem sua lingua Ægyptii Charontem vocant. Unde & Orpheum (qua de re paulo post dicetur) asserunt, cum hunc morem apud Ægyptios conspexisset, finxisse postmodum Inferos, partim quæ viderat imitatum, partim quæ ipse commentus esset. Perductâ in stagnum navi, antequam condatur in arca cadaver, permittitur lege, mortuum accusare, si quis comprobatur

batur male vixisse, Judices *sententiam ferunt, qua censent corpus ejus sepulchro privandum. Qui deprehenditur injuste crimen objecisse, magnâ mulctatur pœnâ. Cum deest accusator, aut per calumniam accusatum constat, Cognati finito luctu, ad Laudes mortui vertuntur, nil de genere ejus, sicut* Græci *consueverunt, narrantes (existimant enim omnes* Ægyptii *pariter se nobiles esse), sed ordientes à pueritia, in qua vitæ institutionem eruditionemque recensent, ad Viri ætatem descendunt, ejus erga* Deum *Religionem*, Ju*stitiam, Continentiam Virtutesque cæteras commemorantes. Invocatis vero Inferis Diis, precantur, ut eum inter pios locent. Ad quæ verba omnis multitudo correspondet, gloriam mortui extollens, tanquam apud Inferos cum beatis semper futuri. Sepeliunt postea quique suos, hi in propriis sepulchris, alii quibus ea desunt, domi apud firmiorem parietem arca corporis erecta; Qui verò ob crimen aut fœnus Sepultura prohibentur, domi absque arca ponuntur; Quos posteri ditiores facti, ac debita crimina luentes honorificè sepeliunt: Gloriantur enim* Ægyptii *suos parentes majoresve magnifice esse sepultos.*

CAPUT III.

De Cryptis *locisque subterraneis, in quibus condi solebant* Mumiæ *sive medicata corpora.*

§. 1.

NOn satis erat *Ægyptiis*, cadavera dicto aromatum apparatu adornare, sed ne imposterum aëris, aquæ, caloris, temporumque injuriis aut animalium insidiis corroderentur, summa sane cautelâ, non in locis inundationi *Nili* expositis, non in patentibus campis latrocinio perviis, sed vel in æternum duraturis *Pyramidibus*, vel in *Cryptis subterraneis* summo labore in rupe viva excisis, vario prius involucrorum fasciarumque amictu, summa ac incredibili industriâ velata infarctaque reponebant. Sed Locum condendis corporibus destinatum, prius, deinde singula Ornamenta exploremus.

Cryptæ *in quibus* Mumiæ *reponebantur.*

Locus Cœmeterii, erant *Cryptæ subterraneæ*, ex vivo, ut dixi, alabastro excisæ, variis concamerationibus, veluti ingentibus aulis discriminatæ, tum multiplicibus ambagum, viarumque gyris intricatæ, ut labyrinthus videri posset. Cujus Ichnographiam non ita pridem ad me transmisit sæpe laudatus *Titus Livius Burattinus*; qui pro laudabili sua curiositate, non sine sumptibus, dum *Ægypti* antiquitates inquirebat, & has quoque *Cryptas* penetravit, omnia singulari studio delineavit, delineata ad me, pro suo singulari Reipublicæ literariæ promovendæ zelo transmisit. Verum antequam figuram exponamus, ejus *primùm* hoc loco Epistolam Italico sermone conscriptam, *deinde* Ichnographiam Subterraneæ fabricæ, hic apponendam duxi, ex qua Lectori curioso cuncta luculentius patebunt.

Epistola *Titi Livii Burattini* ad Authorem hujus operis, in qua quicquid circa *subterraneas Cryptas* notatu dignum observavit exacte describitur, una cum Ichnographia earundem.

Circa le Mumie *sono diverse opinioni, frà le quali la più commune è, che si ritrovino frà l'arene nell'* Arabia deserta, *e che sijno di quelli corpi, che sono sepolti in quelle quando spira il vento Australe. Quanto questi s'ingannano, non occorre manifestarlo, essendo notissimo l'errore loro à quelli, che sono stati nell'* Egitto; *essendo che le* Mumie *non sono altro, che li corpi imbalsamati dalli antichi* Egittii, *delli quali ancora*

Epistola Titi Livii Burattini *circa* Cryptas Mumiarum.

cora hoggidi se ne ritrova nelle cave tanta gran quantità, specialmente sotto, ove già era la famosa Città di Memfi, la quale era posta frà le Pyramidi di Giza, e quelle delle Mumie, delle quali ne darò quel più minuto e vero raguaglio, che per me si potrà. Ogn'uno, che di leggere, antiche historie diletto si prende, haverà veduto, che doppo havere li antichi Re dell' Egitto, chiamati in loro lingua Faraoni, habitato per longo tempo nella famosissima Thebe, fabricorono poi la Città di Memfi dalla parte di Ponente del Nilo, essendo stata quella dalla parte di Levante, ove poi habitarono fino al tempo d'Alessandro Magno, dal quale fù poi fabricata la Città appresso il mare Mediterraneo, che dal suo nome fù detta Alessandria, nella quale habitavano Tolomeo Lago suo Capitano con li suoi successori.

Memphis multa antiquitatis vestigia retinet.

Memfi adunque fù l'ultima Metropoli delli antichi Egittii, e per consequenza appresso quella si vede maggior vestigio dell' antichità di quello si vede in niun altro luocho, perche li Greci usavano altre cerimonie nell' essequie delli loro morti, che non li Egittii.

Caverne circa & infra Memphim.

Sotto, & attorno dove era quella Città, si vedono grandissima quantità di cave, ove sepelivano li loro morti, tanto dell' ordine de' Sacerdoti, quanto quello de Cavalieri; nelle quali entravano per un pozzo quadrato, mà tanto largo solamente, quanto un huomo può allargare un piede dall' altro, mettendo li piedi nelli buchi fatti dalle parti per quest' effetto, e che dal disegno si vede.

Cavernarum Memphiticarum varietas & profunditas.

La profondità frà di loro è diversa, secondo che più e meno cavano, non havendo però veduto di minor profondità, che di sei huomini; auvertendo che tutte queste cave sono fatte nella pietra, laquale è assai tenera, e di color bianco, e in questi deserti cavandosi sotto l'arena non più che per un braccio, immediatamente si ritrova la pietra, nella quale, come di sopra hò detto, cavano li loro sepolcri, per li quali tutta la Città di Memfi restava vuota con molto spatio ancor all' intorno di quella.

Cavearum Memphiticarum forma.

Smontati nella cava si ritrova un buco quadrato della capacità della cava, nella qual s'entra, ma chinato per la sua bassezza; la longhezza sua è varia, essendo in alcuni luoghi longo diece piedi, in altri quindici, & in altri più e meno. Alla fine di questa s'entra in una stanza quadrata fatta à volta, ogni lato della quale è intorno 15, e 20 piedi, e nella metà d'ogn'uno di questi quattro lati vi è della medesima pietra fatto un focolare longo incirca piedi cinque, largo doi e mezze, e alto uno, e sono uno dirimpetto all' altro: sopra li quali ponevano li loro morti, posti alcuni in casse di pietra della sorte del medesimo monte, & alcuni di casse di legno di fico moro, il quale hà per natura di mai tarlarsi.

Capsæ Mumiarum e saxo aut ligno.

Queste casse tanto di pietra, quanto di legno, sono fatte à guisa della figura humana con le braccia distese come non sepeliamo li nostri morti, tutti adornate di gieroglifici, & indorate; come ancora sono adornati di dentro li corpi inbalsamati, molti delli quali hanno sotto la lingua una piccola lametta d'oro, di valore al più di doi ò trè Ongari; per ingordigia della quale li Arabi guastano tutti quelli corpi, che possono ritrovare intatti, in molti delli quali non ritrovano nulla; e poi il rimamente del corpo vendono per vilissimo à Mercanti Maumettani, delli quali corpi nella Città di Cairo ne sono in grandissima quantità, che da Mercanti Christiani sono comprati per condurre in Italia.

Aurea lamina sub lingua Mumiarum.

Capsarum ornatus & hieroglyphica.

Tutte le casse di questi cadaveri hanno dal capo un Idolo, e da piedi un uccello, che pure adoravano; nel muro poi sopra la cassa, in alcune di queste cave sono delli gieroglifici, li quali credo fossero Epitafii scritti in lode delli defonti. In molte di queste stanze vi sono ancora oltre le quattro casse principali poste sopra le pietre, altre ancora poste in terra, attorno quelle, e specialmente Bambini; e si deve auvertire, che di queste stanze, che corrispondono à un pozzo, saranno 25, e 30, più e meno, una appresso l'altra, poste nel modo che dal disegno si vede; e perche non vi è altra luce, ne altra entrata, che il pozzo dalla prima stanza, overo cava in fuori, non v'è luce veruna, per questo bisogna portar seco delle candele, e buona guida, altrimente si và à pericolo.

Ichnographia & Scenographia Camerarum in quibus Mumiæ condebantur.

Quæ *Burattinus* hactenus narravit *in Epistola* sua, in hoc præsenti Schematismo exhibentur. Ichnographia monstrat

ſtrat ſtructuram *Cryptarum*, una cum Abacis quibus corpora capſulæ incluſa imponebantur. Hoc in loco Ichnographia novem Cameras exhibet vacuis ſpatiis ſignatas, cujuſmodi una eſt D, omnesque ſunt æquales. Singulæ habent in quatuor lateribus Abacos marmoreos, ejus magnitudinis, quæ receptaculo, quo *Mumia* condebatur, recipiendo capax eſſet: hi Abaci, uti & quatuor parietes ſingularum cavernarum, in Ichnographia ſignantur numeris 1, 2, 3, 4. quæ vero literâ X notantur, murorum veſtigia, ſupra quæ parietes aſſurgunt, ſignificant. Hæc vero exactius ſpectantur in Scenographia, in qua S & T duæ Cameræ ſunt fornicibus ſuis inſtructæ. Intra quatuor muros Cameræ S, vides quatuor Abacos, A, O, P, K, quorum ſinguli ſua medicata funera, id eſt, *Mumias*, eo quo ſcripſimus apparatu exornatas, continent. His ut plurimum Idola ſpectantur appoſita, & ſunt faſciati quidam pueri, tutelarium Deorum ſtatuæ, ad caput; ad pedes Accipitrem reperies, de quibus fuſius *in ſequentibus*: horum enim aſſiſtentia corpus ab omni violentia immune futurum credebant. Secunda Camera T, totidem Abacos continet, qui ſignantur literis L, M, N, B, in quibus medicata corpora poſita una cum tutelaribus Diis iis appoſitis vides. Q & R literæ duarum aliarum veſtigia Camerarum monſtrant, & locum Abacorum G & H. G monſtrat acceſſum ſeu aditum in alias & alias cameras: quarum tantam eſſe multitudinem olim mihi retulit *Michaël Schatta Ægyptius Coptita*, earum ſedulus inſpector, ut ad multa milliaria ſeſe extendant, & numero & magnificentiâ Romanis Cœmeteriis multo ſuperiores, imo addidit, novas & novas quotidie detegi. Hinc nonnulli in ea opinione ſunt, ſubterraneos hujuſmodi mæandros ad ipſum *Ammonio Oraculo* & *Serapæo* celeberrimum locum, magno ſacerdotum eò ultro citroque commeantium, & ab omni Solaris æſtus, arenarumque turbinibus immunium commodo, fuiſſe exporrectos. Quod haud vero abſimile ei videbitur, qui multa alia *Ægyptiorum* opera penitiùs fuerit contemplatus. Imo recitant nonnulli *Arabes*, *alibi citati*, *Heliopolim Memphi* unitam fuiſſe per occultum meatum, vel infra *Nili* alvum ſtupendo opere ſtructum.

Cavernarum in quibus condebantur Mumiæ, *numerus ingens.*

Sed ad *Cryptas* revertamur. Habent ſingula latera in ovali figura *hieroglyphicos Schematiſmos* inciſos, qui in Scenographia literis E, Y, Z, F ſignantur, & nihil aliud ſunt quam Schemata, quas nos in *Obeliſcorum Interpretatione* Sacras tabulas appellavimus; quarum prior E, & poſterior F, prorſus eædem ſunt cum illis quæ in *Obeliſcis* frequentiſſimè occurrunt. Hanc vocamus *Oſiriacam*, illam *Mompto-Mendeſiam*, & hic appoſitis, & ex dictis *Obeliſcis* deprompt is Schematiſmis reſpondet. Reliquæ

vero duæ Y & Z, quarum prior baculum Hircino capite cum cycloïde & hydroſchemate refert, altera Scarabæo cum globo inſignitur, pariter ex *Obeliſcis* excerptæ ſunt, & ter in *Obeliſco Heliopolitano* reperiuntur; quarum interpretationes cum *in citatis locis* adductæ ſint,

eas

eas lector consulat. Cur autem hæc *Hieroglyphica* Numina obliquo situ, non recto, muro incisa sint, eo Numinum Tutelarium inclinationem Sympathicam, quam ad corporum conservationem habebant, occulto veluti symbolo notabant. Erant enim hæc *sacra* quædam *Amuleta*, magnæ apud ipsos efficaciæ & virtutis, uti suis locis probatum est: ut proinde mirum non sit, ea veluti *Prophylactica* quædam funeribus fuisse apposita, ad conservationem corporum unicè conducentia.

Quæ omnia confirmant, quæ Excellentissimus *Nardius in* suo *Lucretio*, de memoratis subterraneis *Ægyptiorum* Cœmeteriis adducit. Quorum quidem situm & dispositionem *sequenti Figura* luculenter sane expressum contemplare. A *Memphis* moderna, quæ *Cayrus*; B, rudera antiquæ *Memphis* seu *Babylonis*; C, *Nilus* ab Austro ad Aquilonem præterfluens; D, lapis cælatus, operculum putei; E, ostium per quod descenditur in camerata cubicula; F, arca lapidea *Hieroglyphicis* signata, custos alterius ligneæ G, quæ visenda exponitur una cum simulacro stante, & Tutelaribus Numinibus. Per E, puteum descendit servus, apprehenso fune insidentem humeris herum portans; hunc ubi deposuit, primò in imo putei latere foramen occurrit, per quod repentes, magnificum ingrediuntur cubiculum cameratum, cujus in medio sita erat arca illa marmorea, magnifico funere gravida: Hinc varia in cubicula multiplex patet aditus, ita ut subinde de reditu periclitetur viator, nisi filo *Thesei* ad exemplum utatur *Ariadnæ*. In hac *Crypta* seu hypogæo adeo tutè collocabantur corpora, ut nec *Nili* inundatio, nec humiditas, quæ in torrido solo nulla est, quicquam efficeret: favebat artificium industriæ, plurima desuper congesta arena, quibus incognitus reddebatur & locus, & locatum.

Verum ne quicquam in hujus negotii expeditione omisisse videar, hoc loco adducam *Epistolam* immortalis memoriæ *Petri à Valle*, Patritii Romani, nobilitate generis illustris, opibusque præterea linguarum & eruditione Veterum apprime excultissimi, qui pro rara animi fortitudine, raro exemplo, lustrato toto *Oriente*, *India*, *Mogorum Imperio*, *Persia*, *Armenia*, *Anatolia* sive *Asia Minori*, *Palæstina*, *Babylonia*, *Ægypto*; quæ in istiusmodi itineribus miranda vidit, tum scriptis jam in lucem editis, tum hic *Romæ*, mihi amicitiæ necessitudine quam conjunctissimo, oretenus exposuit. Quoniam vero dignissima sunt, quæ de *Pyramidum* structura, & *Mumiarum* reconditoriis tradidit, hic Italico sermone ab eo descripta, apponenda censui.

Laus Petri à Valle Patricii Romani.

La mattina non era ancora vestito, che haveva più di cinquanta contadini attorno; e chi mi portava idoletti, che diceva di menarmi in un luogo, e chi in un'altro: io davo spaccio a tutti; e mi avviai allegramente. Haveva con me, senza questi contadini, venticinque ò trenta huomini; perche oltrai miei, & alcuni soldati, che haveva menato per guardia (che i luoghi non son sicuri) molti amici del Cairo *mi si erano anche affilati appresso, quando seppero, che voleva andare, per la commodità, e per la sicurezza; & io di buona voglia li havevo condotti. Andavamo dunque tutti armati come San* Giorgi, *che parevamo un' essercito. Giunti alle* Mumie, *andai scoprendo un poco il paese; e viddi essere una campagna grandissima, come le altre, di arena: & in essa, a passo a passo, per sepolture, non* Piramidi, *ma vi furono fatti anticamente di fabrica sotto terra infiniti pozzi profondissimi; nel fondo de' quali attorno attorno in volta, come nelle nostre cisterne, vi sono pur di fabrica alcune tombe, ò grotticelle basse; dentro alle quali riponevano i corpi accommodati come appresso dirò, e sotterrati, per conservarli meglio, nella medesima arena; con la quale poi riempivano anche il pozzo, e lo coprivano tanto alto al pari del terreno, che non si vedeva, nè si cognosceva dove fosse. Et in uno di questi pozzi si ponevano molti e molti corpi, che dovevano esser forse tutti di una famiglia,*

ò pa-

o parentado ; come facciamo noi, che per tutta la nostra gente havemo particolari sepolture. Che fosse così, lo sò e per la relatione del Belonio, *e per molti di questi pozzi aperti, e voti, che io viddi nella campagna ; le* Mumie, *overo corpi sotterrati de' quali, da i contadini, che di continuo li vanno cercando, erano stati in diversi tempi trovati e cavati. Non mi curai di scender, come fanno molti, e come dubito, che facesse il* Belonio, *in alcuno di quei pozzi voti; perche il mio principal desiderio era di vedere i corpi come stanno, per poter parlar di veduta, e non di udito da quei contadini ignoranti. Però, lasciando i pozzi voti a parte, & havendo quantitá di lavoratori prattichi con me, volsi far cavar da quelli in luoghi nuovi, per trovarne alcunò pieno, e non più tocco, se fosse stato possibile. Ma perche, non sapendosi dove siano, bisogna cercare alla ventura; considerai dove il terreno mi pareva manco smosso, e men tastato (che si conoscono i segni, dove tastano molte volte i contadini, e non trovano) e lá, in diversi luoghi, che mi parvero più a proposito, divisi i miei lavoratori, sparsi per una gran parte della campagna ; e per dar loro più animo, piantai lá in mezo il mio padiglione, con determinatione, e promessa, che non sarei partito da quel luogo, se prima non havessi trovato qualche cosa. E perche io solo non poteva esser per tutto, misi in guardia ciascuno degli huomini miei ad una di quelle cave, che si tenevano, per assicurarmi di ogni fraude; & accioche mi chiamasse subito chi prima havesse scoperto sepoltura, ò cosa di bello. Mentre si attendeva al lavoro con fervore, uno di quelli contadini, che dalla sera si era lasciato intendere di haver non sò che cosa da vendermi, si accostò alle orecchie del mio Interprete, e gli disse pian piano, che egli haveva una* Mumia *intera e molto bella, che se io la volevo comprare, me l'haverebbe mostrata, che era lá vicino : ma che non voleva, che lo sapesse alcuno degli altri contadini, perche haverebbono voluto participare essi ancora del prezzo, che così devono usar frâ di loro : però che se io voleva vederla, bisognava, che andassi senza loro dove egli mi haverebbe guidato. Rapportatemi queste parole dall' Interprete, fui subito contento; e lasciato bon ordine a tutti quei, che cavavano, presi con me* Tomaso, *e'l* Pittore, *e seguitai a piedi il contadino, co'l quale vennero anche due ò trè suoi parenti. Ci fecero caminar più d'un miglio, e forse due; parendo a me molto lontano, quel che egli, accennando co'l dito, diceva sempre quì, quì, quì, assai vicino. Arrivammo finalmente in un luogo, dove presso ad un posso cavato, che mi disse essere stato scoperto da lui trè ò quattro giorni prima, di dentro a certa rena, sotto alla qualle la teneva nascosta, cavò una* Mumia, *overo corpo intero di un' huomo mortò, che, per essere benissimo conservato, e curiosissimamente adorno e composto, a me parve cosa molto bella, e galante.*

Bellonius.

Bellonius.

Quæcunque hoc loco narrat *Petrus à Valle* consentiunt iis, quæ & olim *Bellonius* & nuper *Burattinus* detexit. Asserunt præterea *Arabum* monimenta, tantam esse horum mæandrorum multitudinem, ut, quemadmodum *supra* diximus, sese usque ad ipsum *Ammonii templum* extenderint, atque adeo totum hoc arenosum pelagus, subtus vacuum sit, innumeris distinctum corporum defunctorum receptaculis. Certe qui veteris *Memphis* vastitatem incolarumque frequentiam apud *citatos authores* legerit, facile sibi persuadebit, minimè vero absimile esse, quod tot Authorum testimoniis stabilitum est. Sed ad propositum : Pergit deinde Author minutim detectas *Mumias* describere, quarum prima signatur litera A, in præsenti figura.

La Mumia *dunque scoperta, si vedeva esser l'huomo disteso, e nudo : ma fasciato strettamente, & auvolto in una gran quantitá di panni lini, imbalsamati con quel bitume, che incorporato poi con la carne, fra di noi si chiama* Mumia, *e si dà per medicina. Quelle fasce, e legami mi fecero souvenir subito di* Lazaro *risuscitato, che à facil cosa, che stesse in questo modo. V'era di più, sopra'l corpo attorno attorno, una copertura de' medesimi panni, tutta dipinta, & indorata, che era molto ben cucita, & im-*

& impegolata, come io credo, da tutte le parti, e sigillata da ogni banda con molti sigilli di piombo; cose tutte, che davano inditio di persona di rispetto. Ma, quello che importa, nella parte di sopra del corpo, che, per la quantità degli auvolgimenti, veniva ad esser piana, quasi come il coperchio di una cassetta, vi era dipinta una effigie di huomo, di età giovanile, che senza dubbio è il ritratto del morto; & era adornata nell' habito, e da capo a' piedi, con tante bagatelle fatte di pittura, e d'oro, con tanti hieroglifici, e caratteri, e simili capricci, che V. S. mi può credere, che è la più gratiosa cosa del Mondo; oltra che gli huomini curiosi de lettere ne possono cavar mille argomenti per la certezza delle antichità di quei tempi. Il vestir di quest' huomo si vede esser lungo fin'al collo del piede; e mostra, che era di panni lini, de' quali a punto habbiamo in Herodoto, *che gli* Egittii *antichi del suo tempo usavano di vestirsi: però l'habito di costui, sopra'l bianco del lino, si vede esser tutto sparso di piastrelle d'oro, con varii ornamenti di gioie, e di segni, ò caratteri ignoti, in quelle impressi. La testa è pur coperta d'ornamento d'oro, e di gemme, sotto al quale si vedono spuntar fuori i capelli, neri, e ricciutelli; e così anche nera, ricciuta, e poca hà la barba: a che, come anche al color del viso, e delle mani, che è bruno assai, & a punto di color di terra, non dissimile a quello de i più chiari* Ethiopi, *mi par di poter credere, che costui fosse nativo delle parti dell'* Egitto *superiori, e più meridionali, e non di quelle del* Delta, *dove gli huo-*

Herodotus.

huomini di ordinario non arrivano ad esser tanto bruni. Si conosce chiaramente, che era persona grande, tanto a gli ornamenti degli ori, e delle gioie, che di sopra hò detti; quanto a quei sigilli di piombo, che pendono d'ogn'intorno da i lati della involtura del suo corpo, ne i quali par, che si mostri più che ordinaria premura della sua conservatione; e nella impronta di essi, che non bene si scorge, par, che vi sia scolpito un' animale. È inditio ancora della qualitá grande della sua persona, una collana di oro, che porta al collo a guisa de' nostri Tosoni; *in mezo alla quale, sopra'l petto, stâ attaccata, come gioiello, una piastra grande d'oro, che rappresenta la figura di un' uccello, e dentro in mezo è scolpita con vari segui non conosciuti. Secondo* Diodoro Siculo, *i Pretori de' Giudici portavano anticamente in* Egitto *di sì fatte collane, co'l simolacro della Verità: forse costui era uno di quelli: e forse l'effigiato uccello, che porta al petto, ò un cotal segno della Verità, ò altra somigliante cosa, vuol significare. Nella man destra, tiene una tazza d'oro, piena di liquor rosso, che, ò sia vino, ò sia sangue (se ben vino credo io più tosto, conforme a i detti di* Herodoto*) hò per certo, che denoti qualche libamento di sacrificio. Con la sinistra (in due diti della quale, cioè nell' indice, e nel piccolo, hà un' anello d'oro per ciascuno, negli ultimi articoli presso alle unghie) tiene una certa altra cosa, di forma come ovata, e di colore scuro, che, se io non m'inganno, mi par, che sia un di quei frutti, che in buon* Toscano *si chiamano* Petronciani, *ma da i* Lombardi *son detti* Melanzane, *& in* Roma *dal volgo* Marignani; *e, se mal non mi ricordo, in lingua grossa* Napolitana Molegnane: *e'l tenerlo costui in mano, havrà pur qualche misterio. Le gambe, & i piedi, gli hà nudi, solo con scandalij neri, che non cuoprono altro, che la pianta del piede; e passando un laccio di essi pur nero, che vien di sotto dalla suola, fra'l dito grosso, e l'altro dito al grosso più vicino, si allaccia con due orecchiette, che vengono di dietro dal calcagno, e fá ornamento sopra'l piede, con una gratiosa cappietta.*

Diodorus.

Herodotus.

Pergit jam describere *Author*, vocabulum ⲉⲩϯⲩⲭⲓ in pectorali fascia descriptum, & est vox Ægyptiaca, & idem notat, ac *prosperetur*, uti alibi copiosè ostendimus. Ex quo patet, *Ægyptios Hieroglyphicis* suis subinde voces quasdam patrio idiomate immiscuisse; quod cùm multi negent, ii apertè vel ex hoc paradigmate convinci possunt. Vide quæ de hoc argumento *variis hujus Operis locis* tradidimus, & ipse *Petrus à Valle* sequentibus verbis demonstrat:

Il più curioso, che vi sia, è una fascia come alla cintura; dove con tinta nera, in lettere Egittie, *delle quali appresso parlerò, è scritta questa parola* ⲉⲩϯⲩⲭⲓ, *cioè* Eutiche, *ò* Eutichio, *che, come c'insegna la lingua Greca, significa* Bonaventura, *che io non posso credere altro, se non che sia il suo nome proprio, e l'essere scritto per I in ultimo, e non per H S; come in* Greco *dovrebbe stare, sarà forse corruttione* Egittia; *come anche* Egittia *è la lettera* ϯ, *che essi hora chiamano* Dei, *usata quivi in vece della T; & è senza dubbio quel famoso* Tau *degli antichi* Ebrei, *e di altre nationi, in forma di Croce, secondo* Origene, *e San* Girolamo, *che è il segno degli eletti, accennato nell'* Essodo, *e nell'* Apocalisse, *ma più chiaramente in* Ezechiele, *la figura del quale gli Ebrei più moderni, in odio della Croce, come ben dice il dotissimo* Genebrardo, *frà i loro caratteri, in altra figura, nel modo, che l'usano hoggidì, malitiosamente hanno mutata. Potrebbe essere ancora, che quella parola* ⲉⲩϯⲩⲭⲓ *fosse Verbo, in modo Imperativo, & in seconda persona, ò pur in terza; dato che, per qualche ragione della lingua* Egittia, *in questo differente dalla* Greca, *non ripugnasse a ciò la terminatione della ultima sillaba; e che volesse dire:* Sia felice: *motto usato per ventura di dirsi all' hora a i morti per ultima cerimonia, quasi come hoggi il nostro,* Habbia pace, *ò* Vada in pace: *nel modo a punto, che* Enea, *mandando il corpo di* Pallante *al Padre e nella sepoltura, nell' inviarlo, viene indotto da Virgilio a dir, per ultimo,*

Origenes. S. Hieron. Exodi. Apocalypsis. Ezechiel.

Genebrardus.

Salve

Virgilius in Æneid.

Salve æternùm mihi maxime *Palla*,
Æternùmque vale.

Comunque sia, vedendo io una cosa tale, hebbi un gusto grandissimo: feci il prezzo co'l contadino, e contentandosi egli di darmela per trè piastre, gliele diedi subito profumatamente, facendomi quasi coscienza, che fossero troppo poche. Gli domandai, se ne haveva più, che di gratia facesse presto, & me le mostrasse. Mi rispose, che dentro al pozzo ne haveva un' altra, non men bella: gli dissi, che la lasciasse stare, che voleva calare io a vederla giù; ma egli, allettato dalla prima vendita, tanta era l'avidità, che haveva di toccar presto i denari della seconda ancora, che non mi volse dar tempo, e mandato giù nel pozzo uno de' suoi Compagni con una corda, la fece subito tirar fuori in mia presenza.

Progreditur jam *Vallæus* ad secundam *Mumiam* describendam, quam nos in Figura signavimus litera B, & fœminæ mentitur figuram. Quibus vero symbolis, characteribus, ornamentis fuerit insignita, sequentibus minuta relatione describit.

A

B

Era quest' altra ancora parimente bella, & accommodata nel medesimo modo: ma il ritratto di sopra (e questo mi piacque più) era di una donna giovane, che senz' altro doveva essere, ò la moglie, ò la sorella dell' huomo già cavato; perche i contadini mi

mi dissero, (& io ancora viddi il luogo) che stavano amendue nel medesimo luogo della tomba, uno a lato dell' altro. L'habito della donna è assai più ricco d'oro, e di gioie, che non è quello dell' huomo. Nelle piastre d'oro, che vi sono sparse sopra, oltre degli altri segni, e caratteri, vi sono anche scolpiti certi uccelli, e certi animali, che a me paiano Leoni; & in una più giù nel mezo, un Bue, ò Vacca, che sia, che deve esser simbolo di Apis, *ò d'*Iside. *In un' altra, che pende al petto dalla più bassa collana, perche di collane ne hà molte, vi è l'impronta del Sole. Hâ di più i pendenti alle orecchie con gioie: maniglе doppie alle braccia, & anche alle gambe: anelli molti in amendue le mani, cioè nella sinistra, un per dito, in tutte le dita, fuor che nel grosso; e nell' indice un' altro ancora nell' ultimo articolo presso al unghia; e nella destra, due solamente, amendue insieme al luogo solito nel dito, che si chiama dell' anello. Con la man destra tiene un vasetto d'oro assai piccolo, quasi della forma di quei boccali, co'i quali in* Roma *si suol dar l'acqua alle mani a mensa; e par che lo tenga come scherzando con due sole dita. Nella sinistra tiene come un mazzo di certe cose lunghe, e rotonde, che io non sò conoscer quel che siano: tanto più, che per far vedere in qual modo le* Mumie *stiano sepellite nella rena, questa della donna non la hò nettata affatto della rena: anzi a bella posta ve l'hò lasciata in molti luoghi attaccata, il che però in quei luoghi offusca un tantino la pittura. Il color della donna è un poco manco bruno di quello dell' huomo: essa ancora hâ i capelli neri, e più tosto ricciutelli, che altro, e per tutto intorno al viso scoperto: neri medesimamente gli occhi, e le ciglia, che son grosse, e congiunte, conforme anche hoggidì le amano in questi paesi: così ancora hâ gli occhi molto aperti, e grandi, e par che le palpebre siano un poco infoscate sotto e sopra, che forse deve esser con lo stibio, come pur' infin' hoggi è uso molto familiare di portarle frâ tutte le* Orientali, *al modo che conta la* Sacra Scrittura *dell' antica* Jezabel. *Del resto, non devo tralasciar di dire, che la pittura, tanto dell' huomo, quanto della donna, non par, che sia di buona mano: ma di quella maniera a punto, della quale vediamo in* Roma *alcune figure di Santi di quei tempi bassi e rozzi.*

Ne vero quicquam ad subterraneam locorum constitutionem omisisse videretur; magno sanè animo sese, ad singula curiose observanda, intromisit; quænam vero aut qualia in Sepulchris observaverit, sequentibus verbis describit.

Io contai subito al contadino altrettante piastre, prima che egli me le domandasse; e gli dissi, che mi ajutasse a scendere, che io voleva calar nel pozzo in ogni modo. Ma perche era molto alto (secondo me, da cinquanta, ò sessanta palmi, se non più) & era tanto largo, che io, che non son Gigante, dubitava di non poter stender le gambe, che arrivassi co'i piedi di quà e di là, e con le mani a tenermi ne i sasri, non fidandomi di un' huomo solo, ch'era giù, per sicurezza di non rompermi il collo, feci calare un' altro, che venisse con me, ajutandomi di sotto, e Tomasetto *ancora, che andasse prima giù con qualche pezzo di arme, per ogni buon rispetto. Legatomi poi ben bene la cintura con una corda, che la raccommandai a quelli di sopra mi feci mandar giù allegramente: mà trovai nell' andare, la scesa assai più facile che io non pensava; di maniera che, senz' altro ajuto, calai benissimo, e molto presto, da me. Giunto nel fondo, trovai le Tombe intorno tutte piene de corpi morti, che veramente, come il contadino diceva, bisognava che il pozzo allhora allhora fosse stato trovato. I corpi stavano senza ordine, sotterrati, come hò detto a V. S. nella rena, che, come aridissima, gli mantiene, e preserva da corruttione; e giacevano un sopra l'altro in quella involti, come a punto i maccheroni trà'l formaggio. Erano accommodati tutti nel medesimo modo, con le stesse fasce e bitumi: ma vi era questa differenza, che con oro, e pittura, oltra de' due, che havevamo cavati, non ve n'era altro, che uno; e quello ancora non così ben conservato, perche forse da i contadini era stato guasto nel trovarlo. Gli altri tutti, che erano gran quantità, havevano solo l'involtura de semplici fasce, e bitume, senza oro,*

senza pittura, e senza altro ornamento. Questo mi fece pensare, che gl' indorati e dipinti fossero di persone di qualità, e de' padroni; e quegli altri, ò di servi, ò di gente di minor conditione; secondo'l detto di Herodoto, *come anche di* Diodoro Siculo, *che riferiscono esattamente questo modo di condire i corpi degli* Egittii *di varie sorti, con più, ò manco spesa, conforme alla qualità delle persone,* de quibus vide quoque *Brasavolum. Quell' uno, che trovai giù con pittura, & oro, oltra del ravuolgimento di tela, fù trovato da i contadini dentro una cassa di legno, intagliata sopra con una effigie di donzella; e si conosceva esser tale al portamento della testa con quella benda larga, & uguale attorno al viso, che pende da due bande verso il petto, simile a punto al portamento del capo della* Sfinge: *la quale, significando la fertilità dell'* Egitto *per le inondationi del* Nilo, *che sono a punto quando il Sole in Leone, & in Vergine si trova; tempo, come dice* Giulio Solino, *da i Sacerdoti* Egittii *stimato per lo natale del Mondo; vien però finta di figura dal mezo in giù di Leone, e dal mezo in sù di Vergine; onde si fà chiaro, che il portamento suo della testa è portamento di Vergine; il qual portamento haveva la figura intagliata sopra la già detta cassa, differente assai dal portamento della testa di quell' altra della donna, che trovai insieme con quella dell' huomo; che però dobbiamo creder che fosse maritata, e moglie di colui, presso a chi stava sepolta. Dell' uso di conservarsi in* Egitto *i cadaveri, in vece di casse, dentro a statue di legno, rappresentanti l'effigie del morto, mi ricordo, che l'istesso* Herodoto, *Autore antichissimo, ne fà mentione. Hor questa cassa ò statua della donzella era stata aperta là nella medesima tomba, e guardandola io, ci trovai sopra molti* Hieroglifici *intagliati, e piacendomi assai, la volsi, e feci tirar fuori. Ma il corpo, che c'era dentro della donzella (che tale si conosceva essere ancora per la picciolezza sua) non mi curai di cavarlo fuori intero, non essendo, come hò detto, conservato bene. Ma lo feci spezzare in mia presenza: prima per veder come stavano dentro le fasce, e gli ossi co'l bitume; poi, per haver di quella materia, che è medicinale, e stimata, come V. S. sà; e qui dicono, che quella delle donzelle, e de' corpi vergini è la migliore: & anche per veder se dentro, ò attorno frà le fasce, ci havessi trovato alcuna curiosità d'idoletti, ò cosa simile; perche in* Cairo *mi dicevano, che questi idoletti, che in gran quantità se ne vedono, & io ne hò di varie sorti, si trovano dentro a queste* Mumie, *perche quando condivano i corpi, ce li mettevano, ò dentro al petto, ò a canto, per custodia come Dei tutelari: & in questa, che era delle più ornate, e ricche, e forse la figlivola delli due già cavati, era verisimile di trovar, piu che in ogni altra, qualche cosa di curioso. La spezzai dunque, ma dentro non vi trovai niente: anzi, al modo, che viddi che stava, mi par difficile, che dentro a quei corpi si possano trovare idoletti, massimamente della grandezza d'uno diaspro, che in* Cairo *mi era stato mostrato; tanto più, che habbiamo in* Herodoto, *che i corpi non sempre gli sparavano: ma alle volte gli nettavano dentro, e facevano uscir loro le interiora con christieri di cedria; e'l cervello lo tiravan fuori dalla testa con ferri per lo naso, condendogli in questa guisa, senza rompere i corpi in parte alcuna. Però di questo particolare de gli idoletti, che vi si trovano, ò dentro, ò con essi infasciati, mi rimetto a chi ne hà veduto meglio di me. Io, disfacendo il corpo della donzella, non trovai altro, che grandissima quantità di fasce, e di bitume, nel che consiste tutto il massiccio dell' involtoglio; perche gli ossi con la carne, son talmente secchi, abbruciati, & impiccioliti, che son ridotti a punto come stecchi; da che comprendo, che quel bitume sia molto potente. E così ancora dentro al corpo, ò che fosse intero, e riempiuto co' christieri, ò che fosse sparato, il che non si poteva conoscere, era pieno ogni cosa di bitume, e talmente, che faceva tutto una massa insieme impastata, che rompendosi a pena si conosceva qual' era il bitume, e quali erano le ossa.* Quæ omnia exactè consonant iis, quæ suprà ex *Nardio* retulimus. *Vna cosa non è da tacere, che era quella materia tanto dura, che volendo*

Herodotus. Diodorus. Brasavolus De examine terrarum. Julius Solinus. Herodotus.

volendo io romperla, bisognò darle con sassi e con ferri di buonissimi colpi, e con fatica la spezzai: dalle quali cose V.S. può comprendere, quanto si affaticavano i poveri Egittii, *per conservare i corpi ancora, insieme con le anime, le possibile fosse stato, alla eternità. Di questa* Mumia *spezzata, volsi per me la testa tutta intera, & un buon pezzo di bitume, con una mano di quelle fasce: il resto, perche mi pareva di haverne d'avanzo per li denari, che spendeva, lo lasciai tutto a quei poveri contadini, che sogliono in quel modo spezzarle, è venire a vender la materia in* Cairo *a coloro, che la comprano, con gran guadagno, per mercantia.*

Multa alia, curiositate plena, reperit ibidem, quæ & in hunc usque diem in Museo dicti *Petri à Valle* cernuntur; sed uti temporis angustiâ ea incidi non permisit, ita ea consultò omittenda duxi. Sunt autem inter alia, Aurea larva capite fœmineo spectabilis, tota *Hieroglyphicis* referta, cum variis idolis, & capite *Apidis*, aliaque, quæ apud *Authorem* tum leguntur, tum spectantur quorum & nos in *sequentibus* mentionem faciemus.

Atque hæc sunt, quæ, antequam *Hieroglyphicorum*, quæ *corporibus Mumiacis* inscripta reperiuntur, interpretationem aggrediamur, præmittenda duximus. Nihil igitur jam restat, nisi ut ad ipsas interpretationes *Hieroglyphicorum* nos accingamus.

PARS II.

Oedipus Sphingi de propositis Quæsitis per veridicam Interpretationem respondet.

CAPUT PRIMUM.

De Hieroglyphicorum *Natura & Proprietate.*

Hieroglyphica *ad Numina attrahenda vim habere putabantur.*

SYmbola *Hieroglyphica*, uti ex omnibus mundialium rerum classibus assumpta fuerunt: ita magnæ quoque virtutis & efficaciæ, ob miram & occultam cum supramundanis causis connexionem, fuisse, ex *Ægyptiorum* opinione amplè in *opere Oedipi* demonstratum ex omnigena eruditione fuit. Neque enim quisquam sibi persuadeat, primos *hujus literaturæ* Institutores, temere & fortuitò quarumlibet obviarum rerum imagines ad sacræ sculpturæ mysteria institutas adhibuisse: sed eas sibi potissimum, quas longo studio & experientiâ, ex abditis naturalium Characterismorum sigillis, ad mundanas Geniorum Catenas magnam habere similitudinem, proprietatem, & analogiam norant, assumendas duxerunt. Quæ quidem tanto putabantur efficaciores, quanto majorem, ad Mundanæ alicujus catenæ Numen choragum, similitudinem exprimebant; ut proinde hinc Numinum Catenæ, quas *Seras* vocant, originem traxerint; ad quas omnia ea, quæ sive in Sidereo, sive Hylæo Mundo, in Quadrupedibus, Volatilibus, Vegetabilibus, Mineralibus, ad Numen, certæ catenæ cujuspiam Præsidem, analogiam quandam virtutibus suis præ se ferre videbantur, tanquam Numini istius Catenæ tutelæ commissa, assumerent. Hoc pacto *Catena Osiriaca, Hermetica, Isiaca, Serapica, Momphtæa*, atque innumeræ aliæ quas in *Astrologia*

Catenarum *quas Seras vocant, origo.*

logia & *Medicina Hieroglyphica* adduximus, erant certæ quædam rerum, ex diverſorum Mundorum ordinibus aſſumptarum, claſſes, in quibus ſingulæ res, quantumvis etiam diſparatæ fuerint, Numinis Catenæ alicui præſidentis virtutes & proprietates exprimebant. Et quemadmodum dictas res ab iſtiuſmodi Catenæ Archichorago profluxiſſe autumabant: ita eam quoque ſympathiam cum Numine illo habere credebant, ut illâ poſitâ Numen infallibiliter & neceſſariò, tanquam ad rem vehementer ſibi ſymbolam & maxime appropriatam, afficeretur, attraheretur-que. Unde *Magia* nata eſt: qua per Magicam inferiorum cum ſupernis Entibus, veluti paſſivorum cum activis, applicationem, mirificos effectus producere ſe poſſe credebant. Atque hoc fonte quoque *Oraculorum* architectura profluxit, quâ per dictam *Magicam peritiam* Dæmones in Statuas compingebant, eorumque, verbis barbaris & prodigioſis, ad quæſtiones propoſitas reſponſa extorquebant: unde *Divinatoria ars* natales ſuos invenit. Ex hoc denique capite *ars Amuletaria* reperta, qua *ſacra Symbola* dicto modo Catenis mundialibus accommodata, loco *Periaptorum*, ad bonum, quod ambibant aſſequendum, ad malum vero, quod fugiebant avertendum, portabant. Quæ quidem magnæ efficaciæ *Symbola*, ſummâ connexione ad rationes in Idearum Idea contentas, primo in *Obeliſcorum* duriſſimis ſaxis, veluti prototypa quædam æternum duratura, inſculpebant: ex quibus deinde quiſque ſibi depromeret, in privatos uſus, ſive bonorum attractiva, ſive malorum averſiva, *Periapta*, *Prophylactica*. Sacerdotes quoque juxta Ideales rationes, quas multiplex *Symbolorum* in Simulacris apparatus exhibebat, ſacrificia ſua, in ordine ad ϑεομόρφωσιν obtinendam, in adytis peragebant. His itaque ſuppoſitis

Magiæ origo.

Oraculorum.

Amuletariæ artis origo.

Dico primo, *Hieroglyphicam literaturam* in *Obeliſcis* exhibitam, nihil aliud fuiſſe, quam ſcientiam theoricam & practicam de *Deo* divinisque ordinibus Mundorum Præſidibus, ex quorum concatenato influxu omnia in Mundorum œconomia adminiſtrarentur: atque hanc Theorica ſectabatur. Practica vero, Numinum, quam Theoria demonſtrabat, qua propitiandorum, qua ſui juris faciendorum rationem ſuppeditabat. Sed hoc ita eſſe ſic oſtendo:

Hieroglyphica literatura quid.

Si *Obeliſci*, præter hanc Theoſophiam, aliud quidpiam, uti hiſtorias, prophetias, laudes Regum, ſimiliaque continerent, certum eſt, *Obeliſcos* ſingulos, uti diverſa exhibebant, ſic diverſis *Symbolis*, diverſoque eorundem contextu fuiſſe inſignitos: quod tamen nulla alia ratione factum dici poteſt, & res ad oculum patet: Siquidem vix *Obeliſcus* eſt, qui non eadem quaſi contineat, in ſingulis non tantum *Symbola* eadem, ſed & integra figurarum ſyntagmata, uti in actuali *Interpretatione* demonſtravimus, ubi ex uno in alium tranſlata ſpectantur. Et, ut paulo propius rem adoriar, Minores *Obeliſci*, quos *Monti-Cœlium*, *Mahuræum*, *Mediceum* in *Oedipo* nuncupavimus, adeo ſimiles ſunt, ut eos ſine injuria eoſdem dicere poſſis. *Obeliſci* quoque majores, tametſi fuſiori, pro argumenti ratione, contextu ſignati ſint, ad eundem tamen ſcopum, ad eandem prorſus metam, tendunt in quam minores. Iterum *Obeliſcus Flaminius* & *Salluſtius*, uti oſtenſum fuit ſuis locis, prorſus iidem ſunt. Patet id quoque ex epigraphe omnium ferè *Obeliſcorum*, quæ influxum Supremæ Mentis, veluti ex centro quodam, in univerſas Mundorum ſibi ſubjectorum claſſes, diffuſum indigitant.

Obeliſci minores inter ſe ſimiles ſunt.

Atque adeo idem *Ægyptiis* contigiſſe videtur, quod moderno tempore in noſtræ Chriſtianæ Religionis Myſteriis exhibendis præſtari videmus; in quibus tametſi Divinitatis Myſteria, ut SS. Triadis, Incarnationis Verbi æterni, ſub alia & alia ratione depicta videas, unum tamen ſemper & idem, quoad eſſentialem ſignificationem, exhibent.

Itaque *Ægyptii* Supremam cauſarum Cauſam pro virtutum ab ea promanantium,

tium, una cum Fundo paterno, Verbo suo, diversis omnino modis & *Symbolorum* structura exhibebant. Idem de Geniorum, Secundeorumque, quos Orthodoxa doctrina Angelos nominat, ectyporum varietate sentiendum est. Ut proinde *Obeliscos* nihil aliud quàm quod dixi repræsentare, ex dictis, pateat.

Dixi supra, *Obeliscos* non Theosophiæ duntaxat maxima sacramenta *Symbolis* suis expressisse; sed & insuper fuisse juxta *Ægyptiorum* existimationem magnæ virtutis Sigilla, ad Numina non placanda tantum, sed ad eadem attrahenda, & sui juris facienda, à Sacerdotibus constituta. Quod adeo verum est, ut ad id demonstrandum nihil aliud requiri videatur, nisi ut quæ in *Oedipo in Syntagmatis propriis de Mumiis*, *Canopis*, *Sphingibus*, *cæterisque Averruncis simulacris*, tradidimus, assiduâ comparatione examines: Nam ipso facto, nullam ferè sive *Simulacri* formam, sive *Symboli* alicujus ectypon seorsim extare, quod non in ipsis etiam *Obeliscis*, obvium spectetur, reperies: Argumentum sane prorsus irrefragabile, omnia *Symbola* non tantum significativa, sed & effectiva apud ipsos fuisse, id est, magnæ efficaciæ Sigilla, quæ *Amuleta*, *Periapta*, *Phylacteria*, vel *Alexiteria* ab *Authoribus* passim nuncupantur. Cum vero hujusmodi *Amuleta* nonnisi ad supernas Potestates propitiandas dirigantur, certum est, præter hanc, altissimarum quoque rerum, divinarumque virtutum fuisse *Symbola*, quæ mirum cum supramundanis Causis ordinem & proportionem dicebant. Ita dictorum ordinum Choragos, quos exprimebant, ad id quod intendebant, impetrandum, reciprocæ & occultæ actionis proprietate, solis Sacerdotibus nota, mire sollicitari opinabantur.

Differentia itaque priscæ Religionis in hoc tantum intercessit, quòd sapientes vero fidei lumine destituti, ac proinde Satanicæ illusionis versutia in transversum acti, latricum soli *Deo* debitum cultum ipsis creaturis & insensatis rebus attribuerint. Sed ad institutum nostrum revertamur. His itaque ad majorem *Hieroglyphicorum* notitiam acquirendam præmissis, jam ad *Gallicanæ Mumiæ* Interpretationem progrediamur.

CAPUT II.

Gallicanæ Mumiæ *Interpretatio*.

Continet hæc *Mumia* duplices *Inscriptiones Hieroglyphicas*: quarum duæ in Capsula exteriori, reliquæ in ipso *Mumiæ* integumento continentur, & sunt sex, totidem Simulacris annexæ, à quibus Interpretationis exordium sumemus.

Occurrunt primo quatuor Simulacra polymorpha, se mutuo respicientia, reticulato integumento infantium more involuta, nec non sacro *Isidis* velo obtecta: quæ significant quatuor Numina *Ægypti* præcipua, quorum officia per capita dignoscuntur. Prius signatum litera E, puerilem Vultum velo Isiaco tectum, connotat *Horum Osiridis* filium, παιδόμορφον, Genii sensibilis Mundi *Hieroglyphicum*, de cujus mysteriis, vultus forma, postea. Secundum κυνόμορφον, id est, Canino capite expressum, denotat *Anubin* seu *Mercurium*, animarum traductorem. Tertium ἱερακόμορφον, id est, Accipitrino capite expressum, significat *Solaris naturæ genium*. Quartum λεοντόμορφον, id est, Leonino capite conspicuum, denotat numen quod *Momphtha* vocant, id est, Elementaris sive hylæi Mundi Numen principale. Atque hæc sunt præcipua *Ægyptiorum* Numina, quos ipsi supramundani & Archetypi Numinis, quod

Hempta vocant, Asseclas & Ministros seu Choragos dicunt, cadaverumque eorum quæ balsamo asphaltoque prius contra incorruptionem temporumque injurias probe munita in sacris ædibus condebantur, custodes credebant. Atque hæc omnibus passim *Mumiacis corporibus*, vel assuta, vel in iis depicta cernuntur, ut *in præsenti Iconismo* videre est.

Ubi vides, post varios circulorum ductus Cœlestium Zonarum D E, intra quas hujusmodi corporum animas traductum iri censebant, mansiones, vel in ipsa lignea Capsula, Figuras fere easdem, quas *Mumia Gallicana* monstrat, exhiberi, quæ pariter in reliquis *Mumiis* depicta videntur. Numinum quoque figuras, quas præsens *Mumia* demonstrat in iis una depictas spectavi: sed de hisce fusius *in sequentibus*: quibus tamen subinde, inter hæc quatuor Numina, alia jungunt, cujus rei causa dicto loco exposita est. Sed jam explicemus singula:

Simulacra velo Isiaco tecta sunt singu- Dicitur *Isiacum*, eo quod fabulam *Isidis* commemoret, *Plutarcho* teste, *Isidem* Plutarchus. nimirum ob *Osiridis* mariti mortem, hujusmodi velo luctus causa usam fuisse: unde & id, in sacrorum *Symbolorum* numerum receptum, in omnibus passim Simulacris utriusque sexus conspiciebatur. Juxta mysticum vero sensum leges statuebantur, Ne quisquam loca sacra visitaturus, aut sacris ibidem operam daturus, sine hujusmodi sacri velaminis operimento ingrederetur: dedecere enim supremi Numinis Majestatem nudo vertice ante eam, teste *Porphyrio*, Porphyrius. comparere. Vide quæ de hisce quam uberrime tractavimus variis locis *in Oedipo* nostro. Sub quorum velo novem Circulares monstrantur ductus, quibus denotantur Zonæ cœlestes, intra quas post Metempsychosin peractam animæ, si bene operatæ fuissent, uti *paulo ante* diximus, intra Heroum, Semideorumque Numinum consortium transveherentur, semper duraturæ; de quibus *in Præfatione* sat actum fuit. Quid vero reticulatus ille habitus, quo involuta spectantur Numina sibi velit? dico hoc occulto quodam & mystico sensu Mystas innuisse Divinam scilicet supremi Numinis naturam abditam esse & inaccessam, nec ullis corporeorum substantiæ membrorum formis effusam, sed solis idealium rationum notionibus, quæ per puncta reticularibus ductibus inserta spectantur, fœcundam; uti ex *figura* B patet.

patet. Vide quæ de hisce, tum *in Obelisco Pamphilio*, tum in *Oedipo* diversis in argumentis quàm amplissimè disseruimus.

Quemadmodum itaque quatuor hæc Numina πολύμορφα, *Horus*, *Anubis*, *Thaustus* sive *Hammon*, & *Mompta* supremi Archetypi Numinis Ministri & Affeclæ censebantur: ita quoque in omnibus fere *Hieroglyphicis monumentis* locum inveniunt, uti *Obeliscos* evolventi Lectori, luculenter patebit. Hæc enim præterquam quod quatuor anni Temporum, quatuor Mundi partium, quatuor Elementorum, Præsides habebantur, Medicatorum quoque corporum animas ab omni *Adrasteæ* legis necessitate immunes custodire & conservare perhibebantur; ut proinde iis per varia sacrificia, ritus, Ceremonias consecratis, per varias Mundorum catenas, quas σειρὰς vocant, ad dicta Numina analogas, veluti illiciis quibusdam & incantationum irritamentis, dicta Numina ad Corporum conservationem adigi quasi crederent. Usquedum evolutione juxta triplicem Naturæ gradum peracta, Geniorum, Deorum, Semideorumque Sphæris post palingenesiam, receptis jam intra corpora humana animabus, intra Deorum consortium adnumerati, propitiantibus Diis, perpetuo triumpharent, vel *Horææ*, vel *Osiricæ* aut *Anubicæ*, aut *Momptææ* sphærarum Zonæ, modo inferiori aut superiori, pro meritorum inter vivos cumulo, insererentur, ne ex bruta & belluina in terris transacta vita, inter inferioris Mundi hylæas Zonas, locum demeritis eorum congruum, ad belluina corpora condemnati, infelicem vitam, *Adrastiæ* lege sic exigente, in perpetuum sortirentur. Vide quæ *in superioribus* de his disseruimus. Hinc non Capsulam tantum, quæ ex cedrinis, aut sicastri, aut alterius incorruptibilis ligni tabulis constare debebat, intra quam Regis alicujus, Sacerdotis, aut alterius Viri in vita sapientiæ studio dediti, Deorumque cultu probè exercitati cadaver, Balsamo, Asphalto, Bitumine, Myrrha, similibusque pigmentis contra omnem incorruptionem temporumque edacitatem probè munitum condi debebat, aptabant; sed & id in sacris Adytis, summarituum & ceremoniarum varietate adornatis, Theophylactis Numinibus custodiendum tradebant; & ne quidpiam ad superstitionem deesset, circa ipsam Capsam, dictorum Deastrorum Simulacra hinc inde ad securiorem Tutelam vel etiam in ipso Indumento Cadaveris depicta, aut papyraceo filo ei assuta, velut magnæ efficaciæ futura, affigebant: accedebat hisce *Hieroglyphicorum*, quibus Depositum intus & extra veluti inarabatur, multitudo, quibus ex abdito mundialium Catenarum consensu, tanquam illiciis quibusdam ad corpus conservandum Numina, ligari putabant: Quæ omnia partim *in anterioribus hujus Tractatus* constant, partim quoque ex ipsa Medicatorum corporum *Hieroglyphica literatura* tum in hac præsenti, tum in aliis *Mumiacis corporibus* luculenter patent.

Quoniam vero sub *Archetypi Numinis* providentia subdebantur, eam ob causam Statuæ signatæ literis D, D, quas ἀποτροπαίας, Averruncas sive propitiatorias, vocabant, ingeniculatæ apponebantur, quæ *Isiaco* velo, omnibus Numinibus Tutelaribus communi, tectæ, deinde vel nudo corporis habitu, vel saltem tenui & mundo ex lino contexto indumento amictæ, supremo Numini, omnium Moderatori, quod *Hempta* lingua Ægyptiaca vocabant, uti *supra* dixi, pro conditi corporis anima, quò hæc post felicem in variorum corporum transvasationem peractam, tandem intra Sphæram aut Geniorum aut Heroum, uti dixi, pro meritis benignitate Numinis assignatam conduceretur, supplicare videbantur. Atque hæc est summaria quædam rerum per Simulacra Geniorum significatarum expositio. Nunc singularum Mysticas rationes pari passu enucleemus, ut expositionis peractæ veritas luculentius pateat.

CAPUT III.

Supremi Numinis Archetypi *expoſitio.*

Statius.

RECte & ſapienter Statius: *Primus in orbe* Deos *fecit timor*; ſiquidem primævi illi mortales, legis Naturæ arbitrio victitantes, cum à primævis Mundi Patribus multa de ſumma *Dei* Majeſtate, de ſummo rigore Juſtitiæ in *Adamo* & poſteris, Dæmone ſtrato, de peccatorum ſuppliciis, cæteriſque caſtigationibus & vindictis inaudiſſent, timore quodam panico perculſi, dum omnia ad latentem Numinis præſentiam, ſuſpecta haberent, paulatim ad Numen placandum Sacrificia, varioſque ritus & Ceremonias inſtituerunt. Verum cum indiſcreta quadam notitia *Deum* omnibus rebus præeſſe percepiſſent, Divinâ paulatim unione, pro Subjectorum naturalium ratione & numero, diſciſſa & diviſa, tot in *Ægypto* Numina finxerunt, quot Entium gradus in Natura cognoſcebant, innumeris ritibus & ſuperſtitionibus conferta; ut proinde hinc Auguria, hinc Divinatoriæ artes, hinc Sortilegia Aſtrologiæ involuta, falſa myſteria, originem invenerint: donec *Triſmegiſtus Mercurius*, quem *Thot*, à primo menſe *Thot*, ejus honori inſcripto, vocabant, conclamatam Idololatriæ confuſionem miſertus, diviniora, primorum Patriarcharum, *Sem*, *Cham*, *Iaphet*, filiorumque, quibus cum vivebat, dogmata edoctus (erat enim, teſte *Chronico Alexandrino*, peringenioſus, & ad Divina myſteria cognoſcenda proniſſimus) novam de *Deo* uno, vero, bono, de Angelorum Dæmonumque diſpoſitione & ordine Theoſophiam exorſus, ſtudio ad id excogitatis, pro ingenii ſui ſublimitate & præeminentia, argumentis rerum uſu conſpicuis cognitam artem,

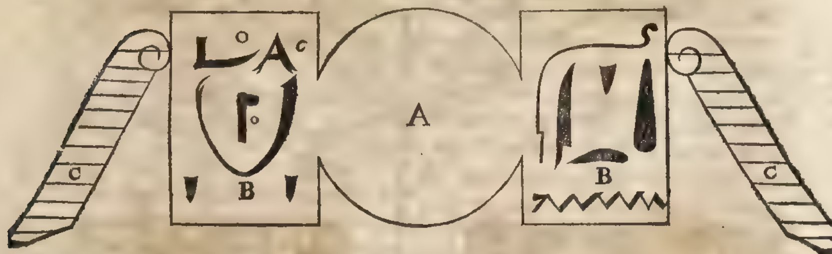

tem, ſolis Sacerdotibus & ſapientibus viris ad regnum ſpem habentibus revelatam, Idiotis verò & ſuperſtitioſæ plebi inacceſſam & prorſus imperviam, Saxis, contra omnes temporum injurias, inſculpſit. Atque hi ſunt famoſi illi *Libri Hieroglyphicis obvelati*; ab *Hermete* in *Obeliſcis* deſcripti, ex quibus *Pythagoras* & *Plato Ægyptiorum* diſcipuli, prima ſuæ Theologiæ fundamenta, teſte *Iamblicho* hauſerunt, in hunc uſque diem *Romæ* ſuperſtites, veluti antiquæ ſapientiæ ſpecimina. Ex his itaque luculenter patet, cur Corporum curæ conſervandorum *Ægyptii* veteres tantopere, juxta ea quæ *in Præfatione* diximus, incubuerint.

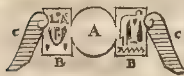
Sed jam ſingulorum Myſticas rationes pari pacto explicemus. Supremo ſiquidem *Archetypo Numini* pro conſervatione corporum, & in ſuperiorem Zonam poſt palingeneſiam peractam evehendorum ſupplicaturi: id magna cura & magnis ſubmiſſionis actibus præſtabant. Uti enim *Deum*, ob Divinitatis ſuæ inacceſſam lucem incorporeum, immenſum, & incomprehenſibilem credebant, ita quoque eam quibuscunque poterant modis occultis, & quam abditiſſimis ſymbolis exprimere ſolebant. Ut in ſequenti exemplo, *Deum* tribus proprietatibus ſub unitate Naturæ contentis expreſſuri, authore *Hermete*, Globum pingebant alatum, ſerpente fœtum; quod *ſymbolum* tam in *Obeliſcis*, quàm ſimulacris Deorum; aliisque monumentis primo loco ponebant. Vide *Obeliſcum Pamphilium* & *Tabulam Bembinam*, ubi plus quam

trigeſies expreſſum videbis, uti & in *Gallicana Mumia*, ſimili veſtigio exhibita vides. Et per Globum quidem, uti per omnia alia Circularia Divinam naturam, utpote finis & principii expertem; per Serpentem, Vitam in omnia entium membra, entiumque ordinem diffuſam; per Alas vero, Velocitatem omnium penetrativam, quam & Spiritum mundi dicebant. Quæ omnia innumeris authoritatibus, tum in *Obeliſco*

Pamphilo, tum in *Tabulæ Bembinæ explicatione* comprobata reperies. In *Mumia* vero præſenti, eadem *Hieroglyphicis* expreſſa conſpiciuntur, ubi vides in A, Circulum Divini numinis notam: deinde in latere B, Brachium cum extenſa manu, notat Beneficam *Dei* naturam, quam veluti *Agathodæmon*, in omnes Mundi partes derivat: *Agathodæmonem* vero hæc nota A in C, deſignat ex duabus literis Copticis A & Δ compoſita, eſtque ſymbolum ubique in *Obeliſcis*, manibusque Idolorum obvium, ut *Oedipum* legenti patebit. Deinde ſequitur Sceptrum in O, Canino capite inſignitum, quo Numinis ac rerum omnium, fidei ſuæ commiſſarum Dominium & Vigilantiam notabant; quod intra Semicirculum ponebant, quo inferiorem Mundum concavum, cui invigilabat, ſignificabant. Sequitur poſt

Serpens in dextra parte circuli, cum penna accipitris, & clava ſuppoſita. Per Serpentem, uti *paulo ante* dixi, Vitam, quam omnibus præbet, per Pennam accipitrinam, uti & per Alas, Velocitatem influxivam, per Clavam *Typhoniæ* malignitatis in humana natura abactionem notabant. Atque hiſce & innumeris aliis modis occulta Numinis myſteria adumbrabant, quibus nihil *Deo* gratius acceptiusque, & ad quodlibet præterea obtinendum efficacius eſſe ſibi perſuadebant. Ne vero hæc ficta eſſe quis cavillari poſſit, hoc Triformi ſymbolo triforme Numen, etſi ſub umbratili quadam ratione, priſcos *Ægyptios* effinxiſſe, *ſequentibus* comprobanda cenſui.

Triunum Deum Ægyptii cognoverunt.

Ægyptios Triunum rerum omnium Principium credidiſſe, quod & Triforme Numen vocant, è *Suida* paſſim oſtendimus, quod & Globo alato Serpente fœto *Hieroglyphικῶς* exprimebant. Hoc dogma omnes fere Pythagoricæ & Platonicæ Scholæ ſectatores amplexati ſunt. Quomodo autem Triunum in Uno cognoverint, aperiam.

Ex *Hermeticis fragmentis* colligitur, à Principio, ab Uno, à *Deo* facta eſſe omnia, ſine principio enim factum eſſe nihil; Principium autem ex nullo, niſi ex ſeipſo; at Principium, ut demonſtratum eſt, unum ipſum, unum quoque & *μονὰς*, apud eundem Hermetem idem ſunt; *ἡ γὰρ μονὰς πάντων ἀρχὴ, καὶ ῥίζα, ἐν πᾶσίν ἐστι*, *Eſt enim* monas *omnium principium*, & *radix in omnibus exiſtens*. *Monas* ergo cum principium ſit, omnem numerum continet, à nullo contenta, omnem numerum generat, à nullo alio numero genita. Unde non ſine ratione ab Hermete *μονὰς πατρικὴ*, *Monas paterna* dicitur. Si paterna eſt, ergo generat; at quid? id nimirum, quod poſt ipſum primum eſt natura, Duo videlicet. Duo ergo ante omnia generat *Monas*;

Monas omnium principium & radix quomodo.

Dyadem generat Monas.

Zoroaſter.

Ταναὴ ἐστι μονὰς, ἣ δύο γεννᾷ, *protenſa eſt* Monas, *quæ duo* generat, dicit *Zoroaſter*; quam & *Dyadem* nominat apud Patrem ſedentem, *δυὰς γὰρ παρὰ τῷ κάθηται*, Dyas *vero apud hunc ſedet*.

Zoroaſtri de Trinitate ſententia.

Monas itaque *Dyadi* juncta *Triadem* conſtituit, quam ubique fulgere docet, *παντὶ γὰρ ἐν κόσμῳ λάμπει τριὰς, ἧς μονὰς ἀρχὴ*, *toto enim mundo* Trias *fulget, cujus* Monas *princeps eſt*. Tota autem hæc *Monas*, juxta eos in Tria principia evadit, quia tria hæc unum principium ſunt: quæ mundo dominantur, ut omnia eis ſerviant: *ἀρχαῖς γὰρ τρισὶ ταῖς δὲ λάβοις δουλεύειν ἅπαντα*, *tribus enim hiſce principiis accipias, ſervire omnia*. Hinc *Monadem* illam ſæpe Patrem vocat & primum principium, ſecundum vero *πατρικὸν νόον αὐτογένεθλον*, *paternam mentem ſeipſa genitam*, id eſt, potentiam Patris, ut nominat his verbis, *οὐδὲ ἐν τῇ δυνάμει κλείσας ἴδιον πῦρ*, *Neque in ſua potentia clauſit proprium ignem*. Tertium vero principium Mentem ſecundam vocat, *πάντα γὰρ ἐξετέλεσε πατὴρ, καὶ νῷ παρέδωκε δευτέρῳ*, *Omnia perfecit pater, & Menti tradidit ſecundæ*. Mentem vocat ſecundam, quia illa *αὐτογένεθλος* per ſe & ex ſe genita eſt prima, eſtque terminus Fundi paterni, ita tamen ut maneat in Fundo paterno, *μήτε προῆλθεν, ἀλλ' ἔμμενον ἐν τῷ πατρικῷ βυθῷ*. Hanc præterea, *αὐτουργὸν καὶ τοῦ πυρὸς τεχνίτην κόσμου, καὶ τοῦ νόου νόον*, *Ex ſe ipſa operantem, & Mundi ignei artificem, Mentem mentis*, vocat. *Triſmegiſtus* vero *πάντων τὸν κύριον, καὶ θεὸν, τὴν πηγὴν, τὴν δύναμιν, καὶ νόον, καὶ πνεῦμα*, vocat, & in Unitate Trinum his verbis aſſerit: Una ſola lux fuit, intellectualis ante lucem intellectualem, & fuit ſemper Mens mentis lucida, & nihil aliud fuit hujus Unio quam Spiritus omnia connectens, ſemper in ſe exiſtens, *ἀεὶ τῷ ἑαυτοῦ νῷ καὶ φωτὶ, καὶ πνεύματι πάντα περιέχων*, *Semper ſua mente, & luce & ſpiritu cuncta continens*. Ubi ſane per Mentem, Lucem, Spiritum nihil aliud innuere videtur,

Triſmegiſti de Trinitate ſententia.

tur, nisi Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum; Et hoc ita eum sentire expresse docet *citato loco.* Ex Mente, inquit, prima lucidum Verbum Filius *Dei*, idem cum Patre, οὐ γὰρ διΐστανται ἀπ' ἀλλήλων, ἕνωσις γὰρ τούτων ἡ βίωσις. *Neque enim distant à se invicem, sed unio eorum est vita.* Et alibi quoque eam τῷ δημιουργῷ ὁμοούσιον, id est Patri consubstantialem dixit; Mentem vero cum Verbo septem condidisse, ait, Rectores, qui sensibilem Mundum Circulis continent: Ὁ γὰρ λόγος ἐξ αὐτοῦ προελθὼν παντέλειος ὢν καὶ γόνιμος, καὶ γονοείσῃ φύσει ἐμπεσὼν τὸ γόνιμον ὕδωρ ἔγκυον ἐποίησε. *Verbum enim ex eo procedens perfectissimum existens, in fœcundam naturam decidens, generativam aquam gravidam fecit.* Τὸν πάντα κοσμον ἐποίησεν ὁ δημιουργὸς ὁ πατὴρ, οὐ χερσὶν ἀλλὰ λόγῳ. *Universum fecit Mundum Conditor Pater, non manibus sed Verbo.* Atque hæc sunt vetustissima omnium Sacræ Theologiæ dogmata, à *Zoroastre* & *Hermete* (quos nos tamen in *Obelisco Pamfilio* confudimus) Mundo primævo propalata, ut proinde hanc doctrinam non immerito *Proclus* θεοπαράδοτον, καὶ θεόδοτον, à *Deo* traditam & datam asserat. Hanc *SS. Patres* nullo non tempore veluti ab hominibus Divino Spiritu afflatis eructatam admirati sunt; *Orpheus* deinde hujus doctrinæ illustratus splendore, & is Triadem hanc agnovit, quam *Phaneram, Vranum, Cronum*, Unum Numen Tribus distinctum Nominibus asserit: *Plato* vero Tres Reges appellavit: & Theologia Ægyptiaca, à *Platone* oretenus tradita, ab *Aristotele* propalata, his verbis dicta confirmat: *Ideo nos asserimus, quod* Deus *creavit Intellectum primum, & constituit eum Procreatorem aliarum rerum; creavit autem eum medio Verbo; quomodo? neque enim inter* Deum *& Intellectum aliud medium intercedit nisi Verbum, quod & fuit coagens Intellectus.* Atque ex hisce *Authoribus* plerique *Platonici* sequentium scientiarum suorum de Tribus principiis Tractatuum occasionem sumpserunt: Uti *Porphyrius, Plotinus, Iamblichus, Proclus, Syrianus*, & *Damascius*; in quibus tametsi inter se in Tribus hisce principiis dissenserunt, omnes tamen in hoc consensisse videntur, quod hæc Tria rerum omnium, & Mundi totius facerent principia seu Tres substantias Conditrices.

Trismegisti *de Mundi Creatione sententia.*

Proclus.

Orphei & Platonis *de Trinitate sententia.*

Aristoteles.

Platonicorum *de Trinitate sententia.*

Sed quomodo primi isti, *Theosophi* ad eam ingenii illustrationem provecti fuerint, merito cuipiam mirum videri posset. Verùm qui Nostra passim in *hoc Opere* tradita legerit, is facile à concepto dubio liberabitur. Cum enim *Hermetem* è Cananæa stirpe, & *Abrahamo* σύγχρονον passim demonstraverimus, fieri non potuit, quin multa curiosum & omniscium Ingenium, ab iis de vera & recta Theologia, quam oretenus à Protoplasto profectam, & continua successione, usque ad *Noëmum* derivatam habebant (inter quæ Divinæ revelationis sacramenta non infimum erat, Sacrosanctæ Triadis Mysterium) expiscatum fuerit: quæ deinde variis Symbolorum involucris vestita, posteris tradiderit. Trinum hoc Sacrosanctæ Triadis Numen, omnes veteres *Philosophi* insuperabilem, incomprehensibilem, semper & ubique existentem, æternam, infinitam Potentiam & Mentem dixerunt, *Ægyptios* secuti. Insuperabilis Potentia est, quia infinita virtute pollet, ideoque comprehendi non potest. Ubique & semper existit, qui omnia implet infinita sua existentia. Hinc *Orpheus*, Qui omnes Mundi partes contines, generationis expers; & *Virgilius*, *Iovis* omnia plena. Cum itaque omnia vi sua impleat, omnibusque insit, vitam motumque præbendo singulis Mundi corporibus; hinc non sine ratione *Dionysius* eundem κόσμιον, περικόσμιον, ὑπερουράνιον, καὶ ὑπερούσιον, *Mundanum, circamundanum, supramundanum, supercœlestem, & supersubstantialem*, vocat; quem & Astrum, Solem, Ignem,

Trinum Sanctæ Triadis Numen quale secundum Ægyptios.

Dionysius Areopagita.

D 2 Aquam,

Aquam, Spiritum, Rorem, Nubem, Lapidem, Omnia existentia, & nihil existentium appellat, qui seipso omnia implens, omnia circumsonare facit.

Quod idem & *Ægyptii* senserunt. Et ne quid occultioris venerationis deesse videretur, vel ipsas Statuas Numinum Tutelarium, reconditissimo Symbolorum ornatu adornabant, uti in duobus Simulacris B B *paulo supra* exposui. Velo *Isidi* sacro Caput, ne quicquam nudi capitis capillorumque, quæ non nisi superflua humani corporis excrementa sunt, teste *Porphyrio*, ideoque conspectu Numinis indigna rebantur, compareret, velabant; fascia qua *Osiridis* corpus ligatum credebant, strictim cingebant: Cæterum toto corpore nudæ, vel saltem uti *supra* diximus, ex lino tenuissimo contexto indusio sine ruga vestitæ, sub situ ingeniculationis spectantur: Quo habitu Mystico ad quod petebant adquirendum, nihil gratius, & ad *Deum* ligandum efficacius esse posse sibi imaginabantur. Symbolum Altaris in capite gestant, quo Divini Numinis cultum occulte adumbrabant, & quo in *Hieroglyphicis* nil magis obvium; id supra caput ponebant, ut juxta Divini Numinis Intellectuales notiones, Sacra debere fieri innuerent; manu in altum unoque digito extenso, silentii nota, quo neque sacra, neque *Dei* Nomen publicari debere notabant; quin vel ipse *Pythagoras* assiduus *Ægyptiorum* sectator, & *Plato in secunda Epistola ad Dionysium* expresse de non vulgandis sacris Divinarum rerum cultores monet; qua de re mox ipsa *Platonis* verba adferam.

Porph. de Abstin.

Cur Numina velo, cingulo, & *sub* ingeniculationis *situ spectentur.*

Quid Altaris *figura quod capite gestant.*

Consistit autem hæc animorum purgatio non solum in vitiorum ab animis expulsione, verum etiam in convenienti Mysteriorum taciturnitate. Secreta enim Philosophiæ non omnibus sunt divulganda. Vulgarium etenim animarum oculi nequeunt radios Divinitatis sufferre, ut dicebat *Melissus*. Ob id *Pythagoras* æque impios & injustos putabat, qui Sapientiæ dona eis, qui ne per somnium quidem mundati purgatique essent animis, communia fecissent; illos quoque qui *Eleusinæ Deæ* mysteria profanis exposuissent. Non enim fas est quibusvis offerre, quæ tantis laboribus comparata servantur. Quod & *Christus* Dominus docuit dicens, *Non esse dandum sanctum canibus, nec projiciendas margaritas ante porcos*, Matthæi 7. Hanc ob causam *Hipparchum* Pythagoricum ferunt accusatum & expulsum ex Schola, & propter ipsum tanquam propter mortuum *Diis* factam esse Columnam, quod aperte scripsisset decreta *Pythagoræ*, quæ ipse semper celaverat, ut testis est *Clemens lib.* 5 *Stromatum*, & *Nazianzenus in Epistola ad Nissenum*, nec non *Cantherus lib. primo Variarum Lectionum*, *cap.* 12. Quin etiam & Plato in Epistola secunda ad Dionysium idem asseverat, quo in loco de non vulganda omnibus sapientia, & de habenda animi purgatione luculenter disserit: Ait enim *Investigationem Divinorum non recte factam*, *id est, non debitis tum purgationis, tum disciplinarum gradibus instructam, malorum omnium esse causam; quod videlicet qui sic investigant* Deum, *tandem eo perveniant, ut vel negent* Deum *esse, vel de eo affirment quæ non sunt* Dei. Sic ille. Hac de causa *Pythagoras*, quem *Plato* in omnibus veneratur, *sacra doctrinarum Mysteria ab exactissima Mentis expiatione exordiebatur*, & *Plato* similiter præcipit, *ne arcana efferantur in vulgum*, *ne Vulgus accepta perverse vel contemnat, vel incidat in errores.* Arcana autem Deitatis tutius *ibidem* censet verbis committenda quam literis, literæ namque cuivis communia faciunt. Quibus verbis *Plato* antiquam *Judæorum* consuetudinem secutus videtur, qui Mysticum Legis sensum ab ipso *Deo* per *Moysem* non tam literis traditum, quam animis commendatum asseverant. *Pythagorici* certe id observabant, & *Pythagoras* ipse publicè vetuit Philosophari, ut Author est *Lysias in Epistola ad Hipparchum.* Quinimo *Damæ* filiæ suæ propositis monumentis, ea cuipiam extra familiam tradere vetuit.

Animi purgatio in quo consistat.

Melissus. Pythagoras.

Mysteria *Divina sunt celanda.*

Clemens. Nazianzenus. Cantherus. Plato.

Illa

Illa vero cum multis pecuniis vendere hujuscemodi libros posset, noluit, sed egestatem & parentis mandatum auro potius esse & antiquius judicavit. Ajunt autem eandem morituram *Bistaliæ* filiæ suæ hoc idem præceptum dedisse; atque id omne, ne *Deitatis Mysteria* omnibus communia fierent. Quin vel ipsi Sacerdotes Hieromystæ seu sacrorum rituum præsides sacris instituti cærimoniis, eodem prorsus habitu, eadem ratione & modo sua Sacra instituebant. Lege quæ de hisce singulis quam uberrime tradidimus in 3. *Tomo Oedipi*, *Syntagmate de Theologia Ægyptiorum*, *& in primo Tomo de Origine superstitionis Ægyptiacæ*, *Syntag*.3. Nec non in *ultima Oedipi anacephalæosi*, aliisque innumeris locis quam diffusissime de talibus egimus. Porro ante se Columnas habebant *Hieroglyphicas* prænotatas; quibus Symbolis ad Divinum Numen analogis, non literali sed Ideali sensu, *Deum* sollicitari arbitrabantur. de quarum expositione in *sequentibus*.

CAPUT IV.

Interpretatio Simulacrorum *quæ* Mumiæ *assutæ adscribuntur*.

DIxi supremum Numen *Hempta*, quem *Plutarchus Emet* corrupte dicit, varios secum tenere in Mundana Oeconomia administranda Asseclas, atque ex hisce, hos quatuor præcipuos veluti Consiliarios, quos *Græci* Genios, *Ægyptii*, Hemphtæi Numinis Stipatores, & ad mandata ejus exequenda promptissimos Nuncios vocant; quorum *primus Horus*, sub Pueri forma, Mundi sensibilis geniale Numen notat, & signatur litera E. *Secundus* literâ F signatus κυνοπρόσωπ⊗, Caninâ facie conspicuus, vigilantissimum Anubicæ seu Hermeticæ, quem *Anubin* vocant, Oeconomiæ præsidem refert. *Tertius* sub vultu Accipitrino, quem *Thaustum* vocant, Cornu pariter *Hammonis* insignitus; quo Solarem calorem, & inde in Mundo inferiori fœcunditatem notabant. *Quartum* Leonino vultu formidabile, *Momphta*, id est, Hylæi Mundi seu totius Humidæ naturæ præsidem notat. Humida quidem Natura per hydroschema signabatur, cujus hoc *Hieroglyphicum* ≈≈ ex fluxu Aquæ indigitatum, & in omnibus *Hieroglyphicis* nil eo frequentius cernitur.

Atque hæc sunt præcipua Numinis supremi Archetypi Asseclæ, quorum Schemata in 4. lateribus *Obeliscorum* inferebant Symbolis *paulo post* explicandis; Hæc in omnibus monumentis passim obvia spectantur; hæc *Mumiarum* Involucris assuebantur, quemadmodum videre est tum in hoc præsenti *Mumiæ* hierogrammatismo, tum in aliis *Mumiis paulo post* adducendis. Atque hæc Numina circumposita *Mumiis*, censebantur esse potentia ad conservanda Corpora contra omnem *Typhoniæ* potestatis violentiam remedia. Sicuti igitur in præsenti *Mumia* assuta vel depicta cernuntur; ita in aliis quoque ex *Ægypto* in *Europam* à diversis ad me allatis *Mumiis*, signatis literis F G, F G figuris fol. ...., hæc eadem *Hieroglyphica* paucis immutatis obviam fiunt. Deinde in *figura* hic apposita eosdem Supremi Numinis Asseclas, non tamen reticulato habitu, sub figura Humana, Canina, Accipitrina & Leonina una cum Globo alato, Divini Numinis symbolo, in Adyto quodam conspicies; & *infra Figura* III. Ritus & Cærimoniæ, quibus ad Numina attrahenda in Adytis utebantur, luculenter apparent. Vides eosdem qua-

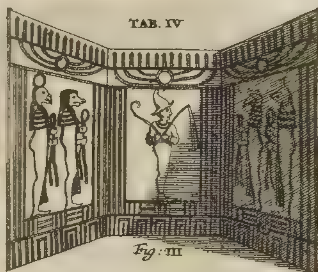

Fig: III

Fig. IV

tuor Genios *Horum*, *Anubim*, *Osirim*, & *Mophta* supplicantes Numini Supremo, per Alatos globos indicatos, & in medio quoque eundem *Horum* Cidari in capite vestitum, manibus Lituo & Scutica instructum, quibus veluti Averruncativis *symbolis Typhonia* vis adversa consistere non poterat, Supremi Numinis timore perculsa. Sequitur deinde *Adytum*, undique & undique solito *Hieroglyphicorum* ornatu conspicuum: in quo Sacra sua peragebant Sacerdotes, linea veste induti, *Osiri* & *Isi*, illi Tutulo, huic Serpentifero globo conspicuis, subtili habitu corporis ab omni superfluitate liberi. Quæ omnia prosecuti sumus in *Oedipi variis locis*. Verum cum singulorum horum Numinum habitum Mysticum jam in *præcedentibus* exposuerim, hic iis non immorabor. Vide paulo ante allegatam *Mumiam* A fol. in capsula medicati corporis, olim ex *Hollandia* ad me missam: in qua è regione G F reperies eadem Numina, partim sub forma genuflexorum, partim recto situ stantium: in cujus pectore, uti in *Gallicanæ*, varii Circulorum seu Zonarum ordines cernuntur, quibus Cœlestes Zonæ indigitabantur, uti diximus. Hæc eadem in sequentis *Mumiæ Schematismo* olim à Magno *Etruriæ* Duce ad me transmisso reperiuntur. Sed ut hæc melius intelligantur, Mysteria sub iis abscondita pandam.

Adytum Ornatus.

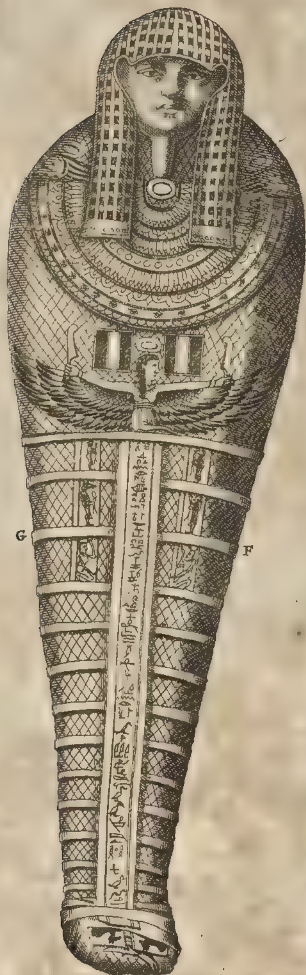
Sacerdotum lineæ vestes.

Nota hic Lector duo considerari posse in *Mumiarum* constitutione, *primò* Thecas seu Capsas, quibus Corpora variis *Hieroglyphicis* insignita reponebantur: *Deinde* ipsam *Mumiarum* multiplici fasciarum involucro vestitarum Substantiam: hæc uti omni *Hieroglyphico* apparatu destituta, ita interior tum Capsarum, tum *Mumiarum* Ornatus solus *hieroglyphicis* splendescit. *Prior* Capsula scilicet exteriora involutæ *Mumiæ* ornamenta colorum refert: Nam, ut *supra* ex *Diodoro* probatum fuit, singulis defunctis Capsula parabatur, pro qualitate & conditione hominum minoris vel majoris pretii, quæ semper aut Numinis, cujus custodiæ tradebatur, effigiem referebat, uti in primo *Figuræ præsentis* Schematismo patet. Ubi vides Fœminæ imaginem velo polymito, & vario striarum ordine veluti Phrygio quodam opere contexto spectabilem, cujus pectus variis Circularibus limbis visendum; infra quos figura Fœminea extensis brachiis, cujus manus utraque Penna instructa est; sequitur deinde trinus Alarum ordo; reliquum corpus turbinato ductu in varias Zonas reticulato opere, & proportionata diminutione distributum, abit: in cujus medio Columnarum discrimen *Hieroglyphicis symbolis* refertum descendit, & altrinsecus F & G eadem supradicta sex Numinum Schemata ponuntur. Sed quidnam tam mysticus Apparatus sibi velit exponamus.

Mumiarum *Thecæ sive Capsæ* Hieroglyphicis *ornatæ.*

Hieroglyphica Mumiarum *Tabulæ* II. *Nardianæ.*

Figura fœminæ *Isidem* refert, unà cum

cum *Apotropæis* Numinibus, uti *Peplum* variegatum, sine quo nunquam cernitur, sat superque demonstrat. *Septem limbi* Circulares, quibus pectus ornatur, septem Orbitas seu Zonas cœlestes notant, in quarum receptacula animam migraturam putabant. Ultimus Limbus plenus est *phallis* oculatis, & notat Cœleste firmamentum geneticarum rationum Ideis refertum, quas per reliquos Orbes usque ad Terram, quæ per *Circellum* aptè notatur, transmittit. Totum Corpus *reticulato* amictu, & *turbinato* ductu versus Inferiora descendit; quo indicatur, Naturam occultis & subtilibus rationibus veluti implicari, & perplexam reddi inaccessamque. Figura verò infra limbos constituta *Iyngem*, cujus *Isis* ministra est, sive *Fundum paternum* ex tribus Triadibus compositum notat: quæ quidem apte per *trium Alarum* ordinem, id est, diversos Intelligentiarum choros (uti in *Theologia Ægyptiorum* docuimus) signatur, quibus universum Mundum administrat. Brachiis extensis cum reliquo corpore *Crucem* exprimit, qua in omnia Mundi membra Influxus significatur; *Pennam* utraque manu tenet, ad Celeritatem operationum ostendendam; *Vbere* tumet, quia Genitalibus principiis fœta est; *Sedet*, quia Dominium in omnia habet; *Circulum* in capite gestat, quia Divinorum maximum; *Isidis* pectori insidet, quia in Natura rerum, quæ *Isis* est, maximè se spectandam præbet. Infra hanc intra tres Zonas sex *Averrunca Numina* ponuntur, quorum custodiæ ac Tutelæ corpus commissum est, uti *laquei*, quos manibus tenent, quibus adversarum Potestatum vim *ligare* dicuntur, monstrant. Quorum prius sub forma pueri *Horum* notat, secundum sub forma Canina *Anubin*, tertium ingeniculatum, *Nemptim*; quartum Cynocephalum, sive *Isin* Lunarem sub forma Cercopitheci refert; quintum sub forma Accipitris, *Osirin*; sextum pariter ingeniculatum *Arverin* significat. Atque hæc sunt Numina, quæ Animarum per Zonas traductionem perficiunt; ut proinde in omnibus fere *Mumiis* ea de causa depicta cernantur. Hisce enim *Symbolis* ea defunctis propitia reddi, & ad tuenda corpora quadantenus anxiè allici existimabant. Limbus vero *Hieroglyphicis* intermediis *Hymnos* seu *Adjurationem* continet, quibus ad Corporum tutelam dicta Numina compellere se posse credebant; quæ hic

Iyngis ministra Isis.

Fundum Paternum.

Nephte.

hic libenter ſymbolatim explicarem, ſi fideliter eſſent inciſa; verum cum hæc in *ſequentibus* diſtinctius exhibituri ſimus, eo Lectorem remittimus.

Alteram formam Operculi *ſecunda* Figura Tabulæ exhibet, & eſt Ciſta lignea, *Hieroglyphicis* vacua, niſi quod Fœmineum vultum cum velato capite monſtret; intra quam ponebatur faſciis involutum cadaver, conditumque uti in *Figuris ſupra* poſitis patet.

Sed jam quid Myſticus hic habitus

Horus depictus. ſignificet, oſtendamus. *Prima* Figura ſignata litera E, ſub Humana forma *Horum* notat, *Oſiridis* filium; myſtice, Senſibilis Mundi geniale Numen. Sub *pueri* forma pingitur, quia Mundus perpetuis alterationibus, generationibus & corruptionibus obnoxius quotidie & quotannis quadantenus renaſcitur ac rejuveneſcit. Quid *Zonæ*, quid *Reticulatus* habitus, quo involvitur, ſibi velint, jam dictum fuit. Nota vero ſub mento exiſtens *Perſeæ folium* eſt, quod, teſte *Horo*, Linguam ob ſimilitudinem notat, & linguam foras extenſam ex imo cordis (cujus *Perſeæ fructus* ſymbolum eſt) per guttur propagatam occulte ſignificat: quo innuebant Numen in Oraculorum conſultatione, ad reſponſa quærentibus danda promptum: & fere ſemper *Apotropæis Geniis* appicta vide- Horus.

videtur. Cum enim Numen Supremum lingua non utatur materiali, eandem in Simulacris, quæ à Diis per magicos attractus animari videbantur, exertam finxere; quæ omnia pulchre descripta habentur apud *Hieronym. Alexandr. in Tabulæ Heliacæ expositione.*

Hieron. Alexand.

Secundum Schema F Numen κυνόμορφον, id est, Canino capite expressum, denotat *Anubin*, seu *Mercuriale Numen*, quem præter inventionem rerum, custodem quoque *Mumiarum* sive animarum ad feliciorem cœlestium Zonarum, quæ per *Circulos* sigillis signatos notabantur, vitam possidendam Ductorem censebant: quæ sane pulchre exprimuntur *Oedipi Tomo* III, in *Tabula Bembina* seu *Mensa Isiaca*, auctoritate *Macrobii*: ubi litera D *Canis sedentis* figuram *cum sistro* exprimit: qui quidem eo loco nihil aliud notat, quam Horizontis lumine Solari destituti, sive *Portæ* magnæ *Occiduæ* Custodem. Adstipulatur hisce Plutarchus lib. de Osir. & Iside: *Circulus*, inquit, *finiens*, *quem Horizontem vocant*, Anubis *est*: *& non immerito* Cani *comparatur*, *eò quod Cœlo Terraque polleat*: *& in hac significatione eandem apud* Ægyptios *vim habere videtur* Anubis, *quam apud* Græcos Hecate. *Sistrum* impositum habet, *Typhoniæ* malignitatis sive ἀνίθέες Dæmonis, quem sonitus *Sistri* profligare dicitur, *symbolum*, uti *alibi* ample expositum fuit; hujus enim vigilantia *Horus Sol*, id est, Harmonia & εὐκρασία Mundi sensibilis (quam Figura E in *Oedipo loco* paulo ante *allegato* exprimit, & patet idem ex *supra* dictis) in suæ perfectionis statu conservatur.

Macrobius.

Canis sedentis *figura*.

Plutarchus.

Anubis *apud* Ægyptios *idem quod* Hecate *apud* Græcos.

Quæ eadem exprimit in *Tabula* illa *Bembina Anubis* ἀνδροκυνόμορφος, *Canina facie* transformatus, qui *manibus* pendulis *efficaciter* contractis, in capite *Globum* cum *Serpente* ex eo emergente & *pennâ Ibidis* eidem superposita, gestans, *Portæ Occiduæ* adstat: quæ quidem nihil aliud, quam *Anubidis* in utriusque Horizontis confinio, Vigilantiam notant, ex cujus efficaci operatione, inferioris Mundi Oeconomia conservatur, & *Typhon* in absentia *Solis* omnia maligna attentans, id est, Crocodilea *Typhonis* vis *Ibidis penna* veluti sideratur & extinguitur. Hanc ob causam *Ægyptii*, *Horo* teste, foribus templorum simulacra *Anubidis*, veluti Sacrorum, Deorumque *Osiridis* & *Isidis* Custodis, admovebant. Vide quam aptè id in *citata Tabula*, figura *Anubidis* Cynocephali, Aræ seu columnæ impositi, & ad *Magnam* Occidui *Solis* portam veluti vigilantis, Typus exprimat: ut hinc proinde suam ille Hecatinus *Cerberus* apud *Græcos* & *Chaldæos*, originem invenerit.

Horus.

Sequitur 3. Schema H simili prioribus habitu vestitum, nisi quod capite ἱερακόμορφον exprimat, id est, *Accipitrinum* rostrum exhibeat, censeturque esse Solare Numen, uno *Hammonis cornu* conspicuum, quo Solaris caloris vis in hylæo Mundo fœcunditatem notant. Nam, teste Herme apud Eusebium, ὁ Θεὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱέρακος ἔχει, Deus *caput Accipitris habet.* Verum cum hæc omnia innumeris locis in *Oedipo* exposita sint, ad illa Lectorem remittimus.

Trismegistus. Eusebius.

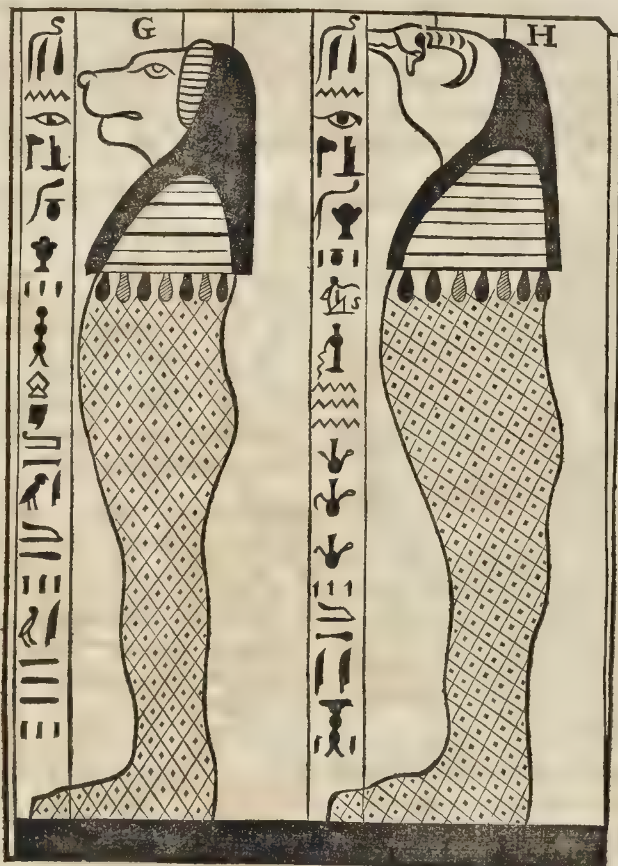
Sequitur *quartum* Schema G λεοντόμορφον *Leonino capite* insigne Numen, quod *Ægyptii* à dominio humidæ naturæ, *Mophta* vocant; Mystæ quoque *Canub*, id est *Canopum* Ægyptiacâ linguâ indigitant.

In urbe Canopo *Oraculum fuisse celeberrimum* Pausanias *refert*, *ad quod undique confluebant de rebus futuris consulturi* Ægyptii, & de *Canopo* Plutarchus, καὶ ὁ Ποντικὸς Ἡράκλειτος τὸ χρηστήριον ἐν Κανώπῳ Πλούτωνος ἡγοῦμενος εἶναι, id est, *Et* Ponticus Heraclitus *Oraculum in* Canopo Plutonis *fuisse existimat. Plutonem* autem *Græcorum* cum *Serapide Ægyptiorum* passim confundi, multis jam locis dictum fuit. *Serapidem* autem & *Canubum* eundem esse inde patet, quod quem *Ægyptii* communi voce *Serapim*, eum Sacerdotes & Mystæ arcano

Oraculum *in Vrbe* Canopo Ægypti. Pausanias. Plutarchus.

Serapis *&* Canub *idem.*

E cano

cano nomine ⲕⲁⲛⲟⲩⲃ dicunt, quaſi diceres, *Subterraneum aquarum Numen.* Et quoniam *Aqua* Igneis ſpiritibus ſeclusis vim fœcundativam obtinere non poteſt; hinc dictum Numen Igneo cultu proſequebantur, uti ex Statua in *iconiſmo Canoporum ultimo Tomo Oedipi, Syntag. de Canopis,* ſatis apparet, quæ Pileum in *Cucurbitæ* formam adaptatum portat, ſignum Humoris abundantiæ, cui præeſt: præterea *amictu ſimplici* & nullis rugarum plicis aſperato induitur, quo Simplicis Elementi ratio exprimitur. Manu dextra *flammam* eventilare videtur, quo Ignea portio, quæ Aquis Numinis beneficio inſeritur notatur, utpote ſine qua rerum generatio effectum ſuum non ſortiatur. Cultum vero Igneum eidem exhibendum *lucerna* appoſita notat; Univerſum vero ſua virtute Calido-humidâ ad vitam rebus omnibus concedendam pervadere, *hexagona figura* Abaci impreſſa lateribus abunde docet, quod Univerſi Elementaris *ſymbolum* eſſe in *Arithmetica* oſtendimus: & confirmat quod Oraculum *Serapidis* de ſeipſo dicit, teſte Opſopœo fol. 69 in lib. de Oraculis: Opſopœus.

Σφαιδρὴ μὲν κατὰ δῶμα Θεοῦ καταλάμπεται αὐγή·

Ἦλθε

Ἦλθε γὰρ, ὑπέβολησε μέγας Θεὸς, εἶδεν ἐμεῖο
Κάρτος ἀμαιμάκετον, λαμπηδόνα φλογμοτύραννον,
Βόστρυχον ἐκ κεφαλῆς νεάτης, χαροποῖσι μετώποις
Ἀμφὶς ἰαινόμενον, πλοχμοῖς θ' ἱεροῖσι φρενί.

Clara quidem per domum Dei *splendet lux:*
Venit enim, occurrit magnus Deus, *vidit meum*
Robur inexpugnabile, lampadem urentem Tyrannos,
Cincinnum ex capite summo, jucundo vultu
Vndique exhilaratum, cirrisque sacris menti.

Canubicum Numen omnium maximum. Suidas. *Canubicum* vero *Numen*, teste *Suida*, omnium Deorum maximum habebatur, eò quòd quæcunque in cætera Ægypto Numina essent, in hoc uno exhiberentur; quemadmodum de se ipso loquitur per *Oraculum* teste Opsopœo in Oraculis Veterum, fol. 7. Opsopœus.

Ἥλιος, Ὧρος, Ὄσιρις, Ἄναξ, Διόνυσος, Ἀπόλλων,
Ὡρῶν καὶ καιρῶν ταμίης, ἀνέμων δὲ καὶ ὄμβρων·
Ἠοῦς καὶ νυκτὸς πολυάστερος ἡνία νωμῶν,
Ζαφλεγέων ἄστρων βασιλεύς, ἠδ' ἀθάνατον πῦρ.

Ego Sol, Horus, Osiris, *Rex*, Bacchus, Apollo,
Tempestatum & temporum promus, ventorum & imbrium:
Auroræ *& noctis multum stellatæ habenas regens,*
Valde flammantium astrorum rex, & immortalis ignis.

Ὕδωρ πολλύγονον κόλπους γαίας διαπείρων,
Αὐτοφυής, ἀδίδακτος, ἀμήτωρ, ἀστυφέλικτος,
Οὔνομα μηδὲ λόγῳ χωρούμενον, ἐν πυρὶ ναίων·
Τοῦτο Θεός· μικρὰ δὲ Θεοῦ μερὶς ἄγγελοι ἡμεῖς.

Aquæ liquor omnigenis seminibus refertus, & sinus terræ penetrans,
Ex se ipso ortus, à nemine doctus, sine matre, inconcussus,
Nomen ne verbo quidem capiendum, in igne habitans:
Hoc Deus *est: Modica autem* Dei *portio Angeli nos.*

Hæc itaque sunt quatuor præcipua Ægypti Numina, singula *Velo sacro & reticulato* habitu sine ullius *exititii* membri expressione veluti involuta: notant latentis Divinitatis abditam & inaccessam naturam, uti in *præcedentibus* diximus. Quibus *symbolis*, veluti Supremo Numini congruis id ad ipsorum votis obsecundandum fortius allici arbitrabantur. Unde & in Adytis eo sane modo, quo in *Mumiis* expressa sunt, ea depingebantur, ut *sequens Schema* docet.

Vides in Adyto trilatero in medio Numen, *lituo & scutica* instructum, cujus Figuram habes *fol. 29 numero* IIII signatam simili circumstantium quatuor è lateribus Numinum forma; & ut uno verbo plura concludam ἀνδρο-κυνο-ιερακο-λεοντομόρφῳ figura exhibita: quæ prorsus eadem cum *Gallicana Mumia* sunt: una cum *Globo alato* singulis lateribus supra inscripto: sunt enim, uti *Porphyrius* dicit, veluti excubitores & custodes funeris, & animarum post recepta corpora in Zonam illis congruam transportatores. Porphyrius.

CAPUT V.

De Cærimoniis, quibus & *Mumias* & Aſſeclas *Mumiarum Statuas*, ad *Oracula* conſtituenda adornabant.

§. I.

De Oraculis *&* Polymantia *ab* Hieromantis *ad attractionem Numinum inventa.*

Mens humana ſemper appetit Summum bonum.

HUmana mens, uti perpetuo deſideriorum æſtu agitatur, ita bonorum quæ deſiderat, perpetua ſpe vivit, & dum ſpirat, ſine intermiſſione ſperat, videlicet *ſummum* aliquod & præſtantiſſimum *bonum*; quod cum extra *Deum Opt. Max.* dari non poſſit, hinc perpetua anxietate, curâ, doloribus, & laboribus involvitur, & veluti *Oceanus* quidam decumanis fluctibus agitatus, in perpetua inquietudine verſatur. Eſt autem *duplex boni ratio*, circa quam omnes hominum machinationes, omnis veluti in cardine quodam volvitur induſtria, *bona* videlicet *corporis* & *animi*. *Bona corporis* ſunt Pulchritudo, perfecta corporis Sanitas, & voluptas; quæ cum vel ſine rerum ad vitam honeſte inſtituendam neceſſariarum poſſeſſione non conſervari, vel ſine Divitiis obtineri non poſſint, mirum non eſt, tantam omnium Mortalium *auri famem* eſſe, tantum in divitiis acquirendis ſtudium. Harum enim poſſeſſione mox omnium bonorum ubertate ſe repletum iri confidunt, omnium ærumnarum expertes. Quia tamen & hæc minime hominem ſatiant, hinc *bona animi* corporeis conjuncta deſiderant, cujusmodi ſunt Scientiæ, Honores, Dignitates, Potentia: quæ omnia cum incertos in tam inſtabili fortunæ rota exitus ſortiantur, inde eſt quòd plurimi in impenetrabili futurarum rerum ſuarum ſtatu incerti, & inter ſpem metumque fluctuantes, tanto ſtudio futurorum ſcientiam appetant, ut ex ea videlicet addiſcant, *quid de ſe futurum* ſit, & an de *bonis* illis recenſitis ſolidum quiddam ſibi promittere poſſint.

Bona *corporis & bo*na *animi.*

Futurorum ſcientiam *appetit homo.*

Novit id humani generis hoſtis diabolus, & callidus dolorum architectus; qui tam multiplices pedicas pandit, quam multiplices ſunt humanarum machinationum appetitus: ut tandem *ſub ſpe ſcientiæ futurorum* homines adoriatur, adortos irretiat, penituſque ſui juris faciat. Sunt autem *duo* potiſſimum *retia*, *Aſtrologia* & *Polymantia*. Priori *docet ſortem, quam quiſque* à primo nativitatis ſuæ puncto *nactus eſt* ad bonam vel iniquam fortunam; poſteriori, veluti ſub quodam naturalium cauſarum velamento, *varias divinationum ſpecies exhibet*, quibus incauti, dum *bonum* proſequi, vitare *malum* inconſultius appetunt, *æterni boni* poſſeſſione merito privantur. Has itaque artes primus in orbem, magiſtro diabolo, introduxit *Cham Noëmides*; quas *Ægyptii* à *Chamo* inſtructi veluti hæreditate quadam traditas in univerſum Mundum transfuderunt. Atque de *Aſtrologia* eorum ample in II. *part. Oedipi* dictum fuit; de *Divinationibus*, earumque Origine, *Oraculorumque* rationibus porro dicendum nobis reſtat.

Aſtrologia *&* Polymantia *Dæmon homines decipit.*

Cham *primus introduxit* Aſtrologiam *&* Polymantiam.

Ægyptii itaque, doctore *Mercurio* putabant, præter Deos Cœleſtes, Naturas quaſdam homines inter & illos medias reperiri, quas *Angelos*, *Dæmones*, vel *Genios*

Genios Ægyptii *colebant.*

nios aut *Terrenos Deos* appellabant; quibus omnium *Oraculorum* ortus, & interitus causam attribuebant; adeoque *Oracula* tam diu durare, quàm diu dicti *Genii* in *Statuis*, quæ *Oracula* fundebant, morarentur; eademque perire, cùm Simulacra à *Geniis* seu *Dæmonibus* destituerentur. Hosce verò *Genios* regionem inter Cœlum & Terram interjectam incolere atque ex herbis, lapidibus, aromatibus, aliisque terrestribus materiis vim Divinitatis naturalem in se continentibus constare asserebant; & uti prope nos habitantes, nobis amica cognatione jungi, atque amore singulari erga humanum genus affici, ita hominibus prout illorum natura fert, variis diversisque modis auxiliari putabantur, sortibus futura prædicendo, aliaque ad nos pertinentia curando. Quocirca in *Statuas* quoque ab iis ritè instructas ingrediebantur, & ex illis responsa consulentibus dabant, multosque in annos in iis morabantur, tanto libentius quanto *Statuæ* ex materia iis congruentiori factæ essent; & quanto eos Sacrificiis, Hymnis, Laudibus & Harmoniis, velluti unicis *Geniorum* illorum illecebris, magis placabant, tantò eos facilius sibi obsecundaturos credebant.

Geniorum *locus habitationis.*

Genii *Statuas ingrediebantur.*

Trismegistus.

Quæ quidem ita se habere, copiosè docet Hermes in Pimandro, causamque assignat, Cur tanta in *Dæmones Genios*que potestate polleat homo, & cur ejus dominio tam facile se submittant: *Cum enim*, inquit, *Homo animal sit venerandum, magnumque Mundi miraculum ex omni naturæ miscella constitutum, cœlesti, terrena, mortali, immortali, Inferioribus Superioribusque junctum sit; parte quidem quæ ex anima, sensu, spiritu & ratione constat, Divinis; parte quæ ex igne, aëre, aqua, terraque conficitur, Sublunaribus; fit, ut cum se ipsum ob eas res quas mortalis portio appetit, cupiditatibus animo à corpore veluti abstracto separat, veluti in divinam quandam essentiam transformatus, vel Cœlitibus præstantior, vel dignitate par evadat; eamque potestatis plenitudinem acquirat, ut quemadmodum* Deus *Cœlestium Deorum effector est: ita* Homo *Deos illos qui terrenis affiguntur habitationibus, efficere possit,* Statuas *videlicet animatas sensu & spiritu plenas, præsciasque futurorum.* Quæ quidem Mercurius in Pimandro fusius prosequitur. His subjungit quoque, *proavos suos perfectam Cœlestis* Dei *notitiam non habuisse; cognito enim* Deo, *Deos terrenos non curassent; sed uti incertos de illo, ita à Divina religione valde aberrantes artem, quâ Deos efficerent excogitasse,* Statuas*que exstruxisse, in easque, cum ipsi animas creare non possent,* Dæmonum *vel* Angelorum *animas evocasse: quæ quidem vocatæ advenerunt, tum quia horum hominum magna vis erat, tum quia* Angeli & Dæmones *tantam cognationem cum hominibus habent, ut ad obsequium eorum propriâ naturâ traherentur.* Atque hæc est *Mercurii* de *Oraculis* sententia, quam ex *Pimandro* exceptam paucis explicandam duximus; cætera quæ amplius prosequitur in *citato loco* lector videat: ubi & causas desitionis *Oraculorum* magnis tenebris involutus, impiè explicat.

Genii *afficiebantur hominibus.*

Trismegisti *impia doctrina de* Oraculorum *desitione.*

Nam *Oracula* defutura pronunciat, quando homines religionis expertes impii evadent; neque enim tunc Idola colent, neque ea fabricabunt, neque in illis animas Dæmonum introducere valebunt; Dæmones verò cum se neglectos viderint, ab antiquis etiam *Statuis* decedent. Ubi *Oraculorum* defectum, hominum vitiis & dæmonum indignationi potius quam Divinæ potentiæ adscribit.

Porphyrius. Plutarchus.

Rectius sane, tametsi impii, *Porphyrius* & *Plutarchus*; quorum uterque causam desitionis *Oraculorum* in Christianam Religionem conjicit: ille quoque verbis apertis fatetur, Mortales ex quo Jesus colitur, nullam ex Diis utilitatem sensisse. Non igitur humanæ industriæ defectu, aut negligentiâ *Oracula* desierunt; sed unigeniti *Filii Dei* in terram adventus unica causa fuit, quo depulsa tenebrarum potestate, viribusque quibus humanum genus fallere solebant Dæmones, ademptis, æterna Mundo veritas illuxit. Quod & *Pythius Apollo*

Oracula *cur desierint.*

pollo vel invitus fateri coactus est: cum enim, *Nicephoro Callisto* teste, is à *Cæsare Augusto*, Quis in Imperio sibi successurus esset, interrogatus diu tacuisset, atque iterum iterumque respondere silentiique causam aperire rogaretur, in hæc tandem verba prorupit:

Nicephorus Callistus.

Apollinis *responsio de Oraculorum desitione.*

Me puer Hebræus *Divos* Deus *ipse gubernans*
Cedere sede jubet, tristemque redire sub Orcum:
Aris ergo dehinc tacitus abscedito nostris.

Lactantius Firmianus.

Addit *Lactantius Firmianus*, tantam fuisse suis temporibus *Crucis* virtutem, ut cum Idololatræ Diis immolare vellent, si qui fronte Cruce signati adessent, nec sacra litare, nec à Vatibus ullum responsum habere valerent.

Sed ut ad institutum revertamur, Erant *Oracula* memorata omnium divinationum & totius superstitionis radix & fundamentum. Neque enim Dæmon semper sensibili voce responsa dabat, sed signis quibusdam, quid vellet, aperiebat. Hinc emerserunt primum rituum & Cærimoniarum variæ species, quibus ut futurorum conscii fierent, veluti prævijs dispositionibus animum purgare solebant: deinde ad vanas observantias conversi, omnia pro auguriis habebant obviarum rerum ludibria. Verum explicemus singula. In omnibus ferè *Ægypti* Nomis *Oraculum* fuisse reperio, à quo responsa de variis eventibus acciperent consulentes: neque tamen singula *Oracula* de singulis sibi propositis respondebant, sed de iis solummodo rebus quæ naturæ eorum consentaneæ erant. Hoc pacto *Oraculum Serapidis* circa ea quæ Terræ cultum concernebant, *Anubidis* circa ea quæ Scientias, *Hori* circa ea quæ bona Corporis & Animæ, *Isidis* circa ea quæ aut *Nilum* aut fœcunditatem concernebant, consulebatur. *Ammonis* vero in *Lybicis arenis* constitutum *Oraculum*, uti celeberrimum omnium, ita de quibusvis rebus sibi propositis responsa dabat. Ab his *Oraculis* quatuor alia in *Græcia* magni nominis *Oracula* prodierunt, seu potius execranda ad hominum animos fascinandos suscitata sunt Sacraria; *Delphicum* in *Ionia*, in *Lebadico Triphonium*, in *Milesia Branchidicum*, *Sabæum* in *Phocide*: præterea *Amphiarai* in *Attica*, *Sebaniticum Latonæ* in *Butho Ægypti*, innumerisque aliis locis constituta. Quæ omnia responsa dabant locis obscuris, obsessisque à malignis Spiritibus, voce, somnis, gestu nutuque *Statuarum*, sonitu, tinnitu, vel aliis signis: edebanturque vel ab ipso Dæmone, vel à Pythonibus, Sacerdotibusque spiritu fatidico afflatis: qui à specubus, furnis obscuris, & profundis horribili sono & strepitu irruebant in *Enthusiastas* specie ignis, quo circumquaque involvebantur, & in furorem acti, cum palpitatione omnium artuum, inversis oculis, & ore distorto effabantur ea, quæ Dæmon illis suggerebat. Hoc pacto superstitionum Architectus sese furtim per Idololatriam in animos hominum insinuans, illis variorum rituum & cærimoniarum devotiones inculcare sategit, quibus simplices mortales, suos Commentitios Deos sub pietatis & virtutis prætextu colerent; ut sub his titulis per omne genus impietatis & nequitiæ illos volutaret, pollueretque, atque adeo debitum *Deo* honorem ad se derivaret.

Oracula *in omnibus fere* Ægyptiorum *Nomis.*

Ægyptiorum Oracula *celebriora.*

Græcorum Oracula *celebriora.*

§. 2.

§. 2.

De Herbis *&* Lapidibus ab *Hieromantis in* adytis *usurpatis.*

Herbis *utebantur Ægyptii in sacris.*

ÆGyptios ut plurimum *herbis* in sacris usos, frequens Hieroglyphicarum *herbarum* passim in *Obeliscis*, & *Tabula Isiaca* occurrentium multitudo ostendit. Putabant enim *Ægyptii*, singulas *herbas* suos sibi appropriatos præsides Genios habere, qui cùm summâ curâ & amore erga res fidei suæ commissas ferri crederentur, eos hujusmodi rebus consequenter trahi, & ad arcana revelanda præviis sacrificiis sisti posse, atque hoc vi quâdam ipsis *herbis* insita effici putabant; cum opinione eorum nihil aliud essent, quam particulæ quædam Divinitatis. Verum hæc doctrina uti Orthodoxæ Doctrinæ è diametro repugnat, ita merito veluti totius superstitionis radix jam dudum proscripta exulat. Siquidem *herbæ* hoc pacto, non tanquam Virtutes naturales operantur, sed tantum signa quædam sunt, ex pacto implicito vel explicito ordinata, quibus positis Dæmon se sistit. Si enim per *efficientiam naturalem* Genios attraherent, necessario in iis vim aliquam imprimerent; sed cum Corporearum rerum ad Spirituales substantias nulla intermediet proportio, utique Spiritualis substantia, impressionis virtutum, qualitatumque naturalium Subjectum esse non potest, quo vi naturali attractus hujusmodi producatur: sed *moralis causa* solummodo intervenit, eò quod Dæmon *herbis* veluti, signis quibusdam ex pacto compositis, ad condescendendum concitetur. Quod itaque *Ægyptii Aglaophotide* herba, aut *Cnebisone*, aliisque *paulo ante* demonstratis, Deos evocare consueverint; *Theongelide* herba poti, futurarum rerum eventus prodiderint; id certo virtuti naturali dictarum herbarum minime adscribendum est, sed, ut dixi, *pacto*, quod per herbas veluti signum quoddam expressum pangebatur.

Herbis ac Plantis *non inest vis physica ad* Spiritus *fugandos vel attrahendos.*

Herbis *varius Ægyptii utebantur ad varios* effectus.

Quæ omnia S. Augustinus lib. 21 de Civit. cap. 6 his verbis docet: *Illiciuntur Dæmones ad habitandum per creaturas, quas non ipsi, sed* Deus *condidit, delectabilibus, pro sua diversitate diversis, non ut* animalia cibis, *sed ut* Spiritus, signis, *quæ cujusque delectationi congruunt, per varia genera lapidum*, herbarum, *lignorum, animalium, carminum.* Ita *Ægyptii Mentastro* utebantur ad cognoscendum in cujus Planetæ tutela sis. Modum operandi vide apud *Apulejum c. 9. de viribus Herbarum.* Utebantur & *Moly, Mithridatio, Scordoti*, & *Centaureo*, Magicis herbis, suis in sacrificiis, *Plinio* teste *l. 25. c. 10.* De *Omomi* herba cum Lupi sanguine mista, quid præstiterint Ægyptii Magi, *Plutarchus de Osiride & Iside* recitat, & nos fuse in *Obelisco Pamphilio* exposuimus. Hujus quoque farinæ sunt *Æthiopis herba*, quâ amnes & stagna siccari conjectu, tactu omnia clausa aperiri opinabantur, *Achemenide* conjecta in aciem hostium trepidare agmina, & terga vertere. *Latacem* plantam à Regibus *Persarum* Legatis dari solitam, ut quocunque venissent, omnium rerum copia abundarent, *Ctesias* memorat. Circa herbam quam *Verbenacam* appellant, teste *Plinio lib. 26. cap. 4.* Magi mirum in modum insaniunt, hac perunctos impetrare quæ velint, febres abigere, amicitias conciliare, nullique non morbo mederi. Dioscorides lib. 5. & Gal. lib. 2 Antid. ajunt plantæ genus esse, *Cressam* dictam, unde Toxicum fiat: Ἔνιαι τῖς ἐπὶ τῶν προγνώσεσι τελετῶν δαπανηραὶ, δεῖ συγκωμίσαι κρῆσαν βοτάνην. *Nonnullæ cærimoniæ sacrorum, quæ fiunt ad vaticinia postulantur*: herba Cressa *conterenda est*, καὶ πλεῦρον Αἰγύπτιον, καὶ

S. Augustinus.

Apulejus.

Plinius.

Plutarchus.

Ctesias.

Plinius.

Dioscorides.

Galenus.

ὀστέον

ὀστέον ἰβιακὸν, & Ala Ægyptia, & Os Ibiacum. Non multò saniora sunt, quæ apud *Plutarchum* legas *lib. de Fluminibus*: In *Chelydone Ætoliæ* monte herba *Myops* nascitur, qua si quis in aquam conjecta lavet vultum, excæcabitur; si *Dianam* placaverit, visum recuperabit. *Zaclus* herba in vinum injecta illud in aquam convertet. Meminit & Callisthenes de Rebus Alexan. Nectanebum Regem Ægypti *herbam ex solitudine accepisse, quam efficacem ad somnia movenda esse sciebat, qui ex ea succum exprimens, fecit Imagunculam in cera Muliebrem, eique nomen inscripsit* Olympiadis, *accensaque lucernâ ex herba Dæmones execrationibus ad eam rem idoneis invocabat, ut* Olympias *sibi videretur* Hammonis *amplexibus frui*: Verba Græca sunt: καὶ λαμβάνει βοτάνην ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἣν ἠπίστατο πρὸς ὀνειροπολίαν, καὶ ἅψας λύχνον ἀπὸ τῆς βοτάνης ἐπεκαλεῖτο ὅρκοις τοὺς πρὸς τοῦτο πεποιημένους δαίμονας, ὥστε φαντασιοῦσθαι τὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ θεωρεῖν πεπλεγμένον αὐτῇ τὸν Θεὸν Ἄμμωνα. Herba *Osirites*, quam Divinam non in vivos modo, sed etiam in mortuos habere potentiam, rebantur, Umbras ad percunctandum usos *Ægyptios Plinius* testatur *lib.* 30. *c.* 2. Ex quibus omnibus patet, *herbas* Magicas nulla virtute naturali ad dictos effectus, quos ipsi contingere putant, præditas esse, sed Dæmones ad illas veluti Signis quibusdam, ut dixi, commotos, effectus præstare; quod ex circumstantiis facile deprehendes; cum sine superstitione, aut Astrologicis operationibus nihil hic fieri videas. Unde ea non immerito Theophrastus εὐηθέστερα καὶ ἀπιθανώτερα, *inepta & incredibilia* vocat.

Plutarchus. Callisthenes. Herbæ *Magicæ* Ægyptiorum. Plinius.

Sed progrediamur ad *Lapides*, in quibus eadem quæ in plantis consideranda occurrunt. Inter *Ægyptios lapides* erant hi comprimis memorabiles, *Anancbites*, & *Atizoci*; per priorem, *Plinio* teste, Deorum evocabantur imagines, per alterum gestantes eum invisibiles reddebantur. Verum qui rationes nostras *paulò antè* allatas probè intellexerit, videbit hæc nulla ratione consistere posse, neque ea vi naturali peragere, sed Dæmonis ope, qui *lapidibus* tantum veluti *Signis* quibusdam ex *pacto* positis utebantur. Verum cum de lapidibus, uti & de Animalibus, in *Obelisco Pamphilio* amplissime tractatum sit, eò Lectorem remittimus. Nullum itaque sacrificium sine *herba*, nullum sine *lapidibus*, aut *aromatibus* libamen offerebatur; hujusmodi enim sola Numinis alicujus trahendi effectum, præstare posse opinabantur.

Theophrastus. Lapides *Magici apud* Ægyptios. Plinius.

§. 3.

De Statuis *quas* ἀποτροπαίας *sive* Averruncas *vocant, uti & de multiplici* Amuletorum, *queis* Ægyptii *utebantur, confectione.*

Quid Telesmata sive ἀποτελέσματα, Amuleta, quæ & φυλακτήρια, περιτρήμματα, περιάμματα, περίαπτα, βρέβια, dicuntur, sint, *variis* in *Oedipo locis* abunde significatum fuit. Erant enim *præservativa* contra omnium malorum occursus remedia, Dæmonis ope instituta, & ab *Ægyptiis*, variis mirisque modis, ritibus & cærimoniis consecrata: Unde & θεουργία Magiæ pars originem invenit. Erant autem *duplicis generis*, Majora, & Minora: *Majora* & immobili positu solidata, in publicis locis urbium, templorum, cœmeteriorum, tum regionum claustris, ad hostium arcendos insultus, &

Telesmata, Amuleta, Phylacteria, Periapta *quid.* Amuleta *duplicis generis*, majora & minora.

ἀντι-

ἀντιτεχνίας δαιμόνων κακοέργων eludendas ponebantur. Quæ apprime exhibet *præsens Schema*, à doctissimo *Nardio* mihi communicatum, Figura *κριόμορφος*, *velata* cervice, & in *Conum* inversum habitu: *Ammun* est, Numen ἀποτροπαῖον, dextrâ *lituum*, alterâ *flagellum* gestat, quo dum adversæ Potestates dispelluntur, rerum temperies & harmonia consistit. Sed vide quæ de *Ammone Ægyptio* uberrimè disceptavimus *Oedipi Tom.* 1 *Synt.* 3. *Capit. de Ammone*, & in *Astrologia Ægyptiorum de Signo Arietis*. Minora & portatilia in domibus, in collo, pectore, manibus hominum, animaliumque ad malorum averruncationem portata serviebant. Quæ ut intelligantur,

Hieroglyphica *rerum mirandarum* effectiva *putabantur*.

Sciendum est, *Hieroglyphica symbola*, non tantum rerum altissimarum sublimiumque de Divinitate mysteriorum Significativa, sed & Effectiva fuisse mirandarum, quæ per ea fieri putabantur, operationum. *Hieroglyphica* itaque *Obeliscis* insculpta non tantum, uti dictum est, abditam de *Deo* Numinibusque Theologiam, eorumque in Mundana hac monarchia officia & ministeria exhibebant; sed & præterea malorum Geniorum machinationes & ἀντιτεχνίας, in virtute potentium Angelorum, Supremique Numinis summa potestate, quæ sub iis exprimebatur, arcere credebantur. Unde ut effectum suum sortirentur, prius magno rituum cærimoniarumque apparatu per Sacerdotes consecrabantur: Quo peracto, nullam malignam Potestatem, aut *Ægyptiæ Telluri* infestam potentiam consistere posse, sibi pollicebantur. Imo Symbola, uti in *tertio Tomo Oedipi* demonstratur, ita apposite benignis Geniorum cœtibus applicata erant, ut similitudine naturæ & amica quadam cognatione, quam ad res per Symbola expressas obtinebant, attracti, vel inviti *Ægyptiacæ Telluris* contra contrarias Potentias defendendæ tutelam arriperent. Cui verò Genio quælibet res subjecta esset, cuive potentiæ Præsidi, Inferioris Mundi, Sydereique entia, sympathicâ, id est, amicâ cognatione, concordarent, ex Mysticis rerum Mundanarum Catenis, quas σειρὰς vocabant, Idealique *Obeliscorum* doctrina, de quibus in *Oedipi Tomo* II, *Parte altera*, *in Classibus Astrologiæ & Medicinæ* copiose disseruimus, discebant.

Hieroglyphica *pleraque erant* Amuleta *apud* Ægyptios.

Dico itaque, omnia ferè Symbola & Hierogrammatismos, qui in *Obeliscis*, cæterisque Ægyptiacis *Monumentis Hieroglyphicis*, uti in *Isiaca Tabula*, reperiuntur, præterquam quod arcanissima quævis significarent, *Amuleta* quoque fuisse separatim usurpata, & passim ab *Ægyptiis*, ex *Obeliscis*, veluti archetypis codicibus decerpta, ceu sacra quædam *Phylacteria* in collo, pectore, manibus, aliisque secretioribus corporis partibus, tùm contra diversorum morborum violentiam fascinationesque, tum ad animi bona acquirenda fuisse portata; imo Animalibus eandem ob causam, veluti Symbola sterilitatis averruncativa, fuisse alligata; quod ipsum longa & diuturna experientia sat superque docuit. Dum enim innumeros pæne Antiquitatum promos condos exploro, omnia ferè & principalia *Hieroglyphica Symbola* diversis pretiosis lapidibus insculpta cum ansula dorso annexa reperi; quod apertum signum est, illa filo suspensa usibus hominum privatis serviisse; quæ omnia æri incisa in 3 *Tomo Oedipi* exhibentur. Neque in lapidibus tantum exhibebantur, sed in tæniis, liciis, schedis, tabellis metallicis Diis appropriatis exarabantur, ut suo loco dictum; cum tanto superstitionis augmento, ut vix esset puer, homo, brutum, quod non hujusmodi fanatica deliramenta sibi appensa haberet. Quæ paulatim ad vicinas *Ægypto* gentes propagata, *Arabiam*, *Græciam*, *Babyloniam*, deinde totum infecit *Latium*. Hinc Festus, *Ipsullices*, *laminæ necessariæ Sacris Magicis*, *specie virorum & mulierum characteribus quibusdam exarabantur*: Unde Magi qui eas exararent & insculperent, à Græcis *Stœchiomathici*, ab Ægyptiis *Hieromantæ* dicti fuerunt.

Hieroglyphica Amuleta *utensilibus rebus* insculpta.

Festus.

Ægyptiorum superstitio *ad alias transiit nationes*.

Cedrenus. Apollonius Tyaneus.

Cedrenus in Claudio *Apollonium Tyaneum* arcanorum *Ægypti* apprime peritum fuiſſe ait, στοιχιῶσαι ὄφεις, καὶ σκορπίους μὴ πλήττειν, *Characteribus & ſigillis devinxiſſe Serpentes & Scorpios ne percuterent.* Meminit & horum Euſeb. lib. 5 Præparat. Euang. *Lineas jubet deleri, ut abeat; has enim ſe retinere, & aliam figuram veſtitus, qui fert ſimulacra Deorum.* Quidam Philoſophus, teſte Tzetze, ξέσας ἐν πέτρᾳ πρόσωπον τοῦ Χάροντος, *exſculpto in lapide* Charontis *vultu, dum peſtis* Antiochiæ *graſſaretur, & in Vrbe poſito ſimulacro, luem ſedavit.* *Apollonius Ægyptiorum* more Ciconiam exſculpens in marmore, Ciconias, fontes & puteos injectis ſerpentibus vitiantes, *Byzantio* expulit, *Heroſtrato* teſte. Idem Peſtilitatem, Dæmone qui in ſpecie mendici graſſabatur lapidibus obruto, ſedavit. De eodem Cedrenus ait, *Apollonii hodieque in quibuſdam locis* ἐνεργοῦσι τὰ ἀποτελέσματα ἱστάμενα, *opera perſeverant, & efficacia ſunt*, alia Quadrupedibus & Volucribus damnoſis avertendis, alia εἰς ἐποχὴν ῥευμάτων ποταμοῦ ἀτάκτως φερομένου, *ad inordinatos amnium curſus cohibendos. Ægyptiis* nullus non angulus Urbium hujuſmodi ſcatebat. Erant autem *Amuleta Terreſtria*, ob fœcunditatem Terræ ordinata, ut *Serapis* ex omnibus Mundi materiebus conflatus; erant & *Nilotica*, ut *Canopus*, ad *Nili* fertilitatem procurandam; erant *Aërea*, ut *Accipiter*, ἱερακόμορφα, ad peſtis contagionem arcendam; erant & *Ignea*, ut *Aſpis* ἀγαθοδαίμων ad ignis caloriſque ſiccitatem avertendam: erant *Vrbium* & privatarum *domuum* Lares & Penates, *Infantes* faſciis *involuti*, quibus malignæ Poteſtates diſpelli credebantur: hujuſmodi erant Idola *Laban Theraphim* dicta, quæ *Rachel* furata fuerat & abſconderat, uti habetur *Gen.* 31, 19. erantque Penates *Ægyptiorum*, uti alia omnia, ab *Ægyptiis* ad *Hebræos* propagata; de quo vide *Tom.* 1 *Oedipi. ſyntag. de Pantheo Hebræorum.* Erant cuique *privata* quædam *amuleta*, quæ contra nocivam vim *Typhoniam* collo, pectore, manibus geſtabantur: erant & *animalium* contra luem à contrariis Poteſtatibus iis immiſſam, hujuſmodi *Amuleta* paſſim uſurpata. Verum cum de hiſce paſſim in Opere *Oedipi* diſcurramus, hic longiores eſſe noluimus. Contra quæ recte paſſim *SS. Patres* ſummo rigore invehuntur. Lactantius l. 1, c. 14. *Inſinuant ſe corporibus hominum* Dæmones, *& occulte in viſceribus operti valetudinem vitiant, morbos cient, ſomniis animos terrent, furoribus quatiunt. Vt homines his malis cogant ad eorum auxilia decurrere.* Tertull. in Apolog. c. 22. *Dæmones lædunt primò, deinde remedia præcipiunt, ad miraculum nova ſive contraria, quæ poſt deſinunt lædere, & curaſſe creduntur.* Origenes contra Celſum: *Quid recenſeam, ait,* Celſus, *eos qui luſtrationes docuerunt, & incantationes pellendis morbis, arcendiſque, aut effigies formaſque Dæmonum varias, & præter hæc in veſtibus, manicis, lapidibus, plantis, radicibus* amuleta *diverſorum generum?* Sed hæc de *Amuletis* in genere ſufficiant.

Euſebius. Tzetzes. Heroſtratus. Cedrenus. Amuleta *terreſtria apud Ægyptios, aerea & Nilotica, &c.* SS. Patres *invehuntur in* Amuleta. Lactantius. Tertullianus. Origenes.

§. 4.

De Amuletis *in particulari.*

Amuleta varia *explicata.*

VErum ut hæc Lector ἐν τῷ τύπῳ clarius cognoſceret, hic *Amuleta* nonnulla apponenda duxi, ex quibus reliquorum rationem facilius intelligat. Inter *Amuleta Ægyptia* nil erat communius *Harpocrate*, *Horo*, *Apide*, *Oſiride* & *Iſide*, *Canopo*; quorum *primus* Cornucopia inſtructus, ſub forma pueri nudi, digito ſilentia ſuadente conſpiciebatur, *alter* itidem

Harpocrates Digitus, Cornucopiæ & *Amuletum.*

dem ſub forma Pueri, ſed faſcibus & reticulato amictu involutus; *tertius* ſub forma Bovini capitis; *quartus* ſub variis formis, nunc ἱερακόμορφ☉, nunc κυνόμορφ☉, modo Leoniformis; quinta ſub Mulieris habitu, ſcutica & reti inſtructa, aliisque inſtrumentis, uti in *ſequenti figura* apparet. Per *Harpocratis amuletum* religioſe geſtatum, arcanorum per varias divinationum ſpecies ſe conſcios futuros ſperabant; geſtatum autem fuiſſe, *anſulæ* ſatis demonſtrant. Per *Hori amuletum* naturæ humanæ notitiam ſe habituros putabant: per *Apidis amuletum*, fœcunditatem, per *Oſiridis*, Influxus ſuperni abundantiam, per *Iſidis*, quæ ad Terram & *Nilum* pertinent, bonorum omnium temporalium Ubertatem fœcunditatemque ſe conſecuturos ſperabant.

Nihil præterea *Amuletis* quæ Ibidem, Accipitrem, Bovem, Canem, Cynocephalum, Ælurum, ſimiliaque referebant, frequentius erat; quibus omnibus privata bona ſe conſecuturos ſperabant: ut, per *Accipitrem* claritatem Luminis tum oculorum, tum intellectus, per *Bovem* Domeſticæ ſubſtantiæ amplitudinem, per *Canem* Scientiarum & artium notitiam, per *Cynocephalum* & *Ælurum* Lunaris Numinis attractum.

Erat ex inſectis quoque *Scarabæus*, certis & appropriatis lapidibus inciſus, potentiſſimum *Amuletum*, & paſſim uſurpatum ad Solaris numinis attractum, contra omnes tum animi tum corporis morbos inſtitutum; quorum ingentem copiam, ex omnibus Antiquitatum penuariis ad me tranſmiſſam, una cum aliis diverſarum Formarum & Characterum Schematiſmis, vide in *Theatro hieroglyphico* ſeu 3 *Tomo Oedipi*, ubi interpretationem ſingulorum adduximus.

CAPUT VI.

De Adytis Ægyptiorum *occultis, in quibus ritus ſuos & Magicas ſuas operationes inſtituebant.*

Adyta Ægyptiorum in pluribus Nomis.

DE *Adytis Ægyptiorum*, locis obſcuris & ſubterraneis, copioſe egimus in 1 *Oedipi Tomo*, *Syntag.* 5. quare hoc loco tantum, quid in iis operati ſint Magi, & quas cærimonias peregerint, explicandum reſtat. Erant autem complura in *Ægypto* hujus generis latibula, & ut Clemens ait, *pro numero Oraculorum aut Nomorum, Diabolicarum artium ſacraria;* in quibus primo in Muris depictæ ſpectabantur, Hieroglyphicæ doctrinæ documenta, ad Spiritus attrahendos aptiſſima. Primarium Numen cum aſſeclis Geniis pro loci ratione diverſis, Aræ impoſitum cernebatur, mira transformatione deturpatum. Erat & vicina Piſcina ſacra in uſum rituum & expiationum deſtinata. Totus locus obſcurus, & non niſi luminibus illuſtrari poterat. Intra hunc Sacerdotes ſtatutis diebus conveniebant, eo Veſtium & Ornamentorum habitu, quo tum Numen primarium, tum Aſſeclæ adornati conſpiciebantur; in ſilentio ſummo tenebras illas Supremi atque immenſi Numinis, quas per loci Caliginem indicabant, atteſtabantur; deinde ſingularum Figurarum parietibus depictarum myſteria, vim & efficaciam docebant ſacris Initiandos, quomodo procedere deberent, &c. cujuſmodi Fragmentum ad me olim miſit Eruditiſſimus *Nardius*, ὁ μακαρίτης, ut eſt *Oedipi Tom.* II, *ſecunda parte*, *Claſſis* x I, *cap.* v. & hic quoque *infra Parte* III, ſimile Ectypon *Ægyptiaci Adyti* adducetur. Quorum quidem ratio tanti apud *Græcorum* Philoſophos, tametſi non niſi

Clemens.

Adyta quomodo adornata, & quid in iis actum.

Clemens. fama tantum relata, fiebat, ut, Clemente teste, ὁ Πυθαγόρας περιετέμνετο, ἵνα δὴ καὶ εἰς τὰ ἄδυτα κατελθὼν τὴν μυστικὴν παρ' Αἰγυπτίων ἐκμάθῃ φιλοσοφίαν, *Pythagoras circumcisus sit, quò in* adyta *ingressus, mysticam ab* Ægyptiis *disceret Philosophiam.* & Justin. Quæst. ad Orthodoxos cap. 25. Τίμια δὲ ἦν ποτε παρ' Αἰγυπτίοις μαθήματα τὰ ἱερογλυφικὰ καλούμενα, τὰ ἐν τοῖς ἀδύτοις οὐ τοῖς τυχοῦσι, ἀλλὰ τοῖς ἐγκρίτοις παραδεδομένα· ἀστρονομία δὲ καὶ ἀστρολογία παρ' αὐτοῖς ὅτε χυδαία τε καὶ πεζὴ, καὶ ἀγοραῖα μαθήματα λελόγιστο. *Id temporis* Hieroglyphicæ disciplinæ *in pretio erant apud Ægyptios, quæ in* Adytis *dabantur lectissimis quibusque, non hominibus de trivio; Astrologia verò abjecta, circumforanea & vulgaris apud eos erat.*

Justinus.

Quibus ritibus Sacerdotes *supplicabant.*

Quod si de publico aliquo Regni aut Urbis negotio Numina consulenda forent, aut peculiare quidpiam à Dæmonibus petendum foret, aut Simulacra in Oraculorum usum consecranda; tum præmissis *paulo ante* dictis cærimoniis, Sacerdos (qui, teste *Apulejo in Apolog.* rite callere Cærimoniarum leges, fas Sacrorum, jus Religionum debebat, & ut Libanius Declamatione 43. ἐπίστασθαι τοὺς Θεοὺς, καὶ τ' ἀκείνων ἀπόρρητα, καὶ τίσι χαίρουσι, καὶ τίσιν ἕλκονται, καὶ τί λαβόντες ἀντιδοῖεν ἄν, *scire Deos, eorumque arcana, & quibus gaudeant, quibus trahantur, & quid capientes reddant*) horrido murmure, imperiosisque verbis, teste *Luciano in Necricis*, Deos superos manesque torquet, noxium, ære circumdatur carmen, tum horrentibus verbis urna opertanea præcluditur,

Apulejus. Libanius. Lucianus.

> *Ter novies carmen magico demurmurat ore;*

Verum & hoc cum magna differentia: neque enim semper minis, aut verborum portentosorum prolatione utebatur. Cum enim Supremo Numini, Choroque supremarum Potentiarum supplicabant, id non nisi Hymnis, Canticis, Sacrificiis & prævia animi corporisque ab omni terrenæ contagionis fœditate soluti dispositione & expiatione efficiebant. Quo quidem nihil aliud nisi θεομόρφωσιν, id est, in *Deum transformationem* intendebant: quam ubi adepti fuerant jam *Deorum* consortio digni, nullam adeo magnam Potentiam esse arbitrabantur cui non imperare, eamque sui juris facere possent.

Θεομόρφωσιν *appetebant* Ægyptiorum Sacerdotes.

Minis tamen utebantur in genus quoddam Dæmonum inferioris ordinis, quod imperiosis minacibusque verbis ad id, quod volebant, cogebant: ita Jamblichus: Verba ejus sunt, *Narrat* Porphyrius, Sacerdotes *consuevisse violentis quibusdam* minis *adversum Superos uti*: Minæ *hæ fere erant: Nisi vos ita feceritis*, vel *contra si feceritis aliquid*, *Cælos confringam*, *vel Occulta* Isidis *patefaciam*, *vel Arcanum in abysso reconditum divulgabo*, *aut Cistam* barin, *id est*, *Navim quandam apud* Ægyptios *sacram*, *aut membra* Osiridis Typhoni *dispergam*, *cæteraque similia.* Quæ omnia Psellus lib. de Operat. Dæmon. c. 21. confirmat, dum ait, *Dæmoniorum omnia genera* mirè audacia & timida *esse; imprimis autem ea quæ* ποσύλα *seu materiæ affecta sunt. Siquidem* aërea, *quibus plurima sollertia inest, si quis increpuerit, increpantem discernere non possunt; nec alius ab eorum vexatione liberari potest, præterquam is, qui sanctitate vitæ Deum colat, tremendumque* Dei Verbi *Nomen Divina potentia fretus accinat*; *Hæc autem, nimirum materiæ affecta Dæmonia, verita ne in abyssos meatusque subterraneos relegentur, sibique ab* Angelis *eò relegantibus timentia, cum quis illuc ea relegatum iri comminatur, Angelorumque nomina exprimit, quibus id provinciæ demandatum est*; *dici vix potest, quanto metu, quibus perturbationibus concutiantur; ita enim animo percelluntur, ut ne comminantem quidem, quisnam ille sit, discernere valeant; sed sive* anicula *quædam, sive vetulus* homuncio *comminationes hujusmodi expresserit, tunc tantus ea metus invadit ut plerumque abscedant, ac si ea qui* com-

Jamblichus. Porphyrius.

Sacerdotes Ægyptiorum *Diis minabantur.* Psellus.

comminantur iidem & internecioni dare possint: usque adeo timida *sunt, nec quenquam discernere norunt. Proinde facillime ab impuro illo* Incantatorum *genere excrementitiis cicurantur, salivis, inquam, unguibus & capillis, cerâ tenuique revincta filo, execrandis illis exorcismis & abjurationibus tragicas affectiones & turbas evitant.*

Quid autem per hujusmodi *minas* indicare voluerint, aut quomodo Diis imperare potuerint, ex *Ægyptiorum* mente explicandum duxi.

Ægyptii putabant Genios aliquos timere homines θεομόρφους.

Sciendum itaque est, in Mundo juxta *Hieroglyphicam* Sacerdotum doctrinam, genus quoddam statui Potestatum, quod homines θεομόρφυς, & per continuum Sacrorum exercitium, in *divinam* quandam *essentiam transformatos*, revereatur, timeat, eorumque verbis imperiosis obstupefactum obtemperet; non humanâ quidem virtute, sed Divinâ sacramentorum ineffabilium potestate. Nam, ut recte Jamblichus dicit, *cum Sacerdos hujusmodi in superiorum Deorum ordine constituatur, ideo grandioribus propriâ natura mandatis utitur atque* minis; *neque tamen, tanquam facturus, quæ tunc asseverat, sed declaraturus quantam nactus fuerit potestatem, propter ipsam ad Deos unionem, ex notitia & ineffabilium symbolorum signaculorumque possessione.* Aliam rationem quoque *Iamblichus* notat, Obedientiæ Dæmonum ad minaces Sacerdotum voces: sunt enim nonnulli *Dæmones, in Provincias* Mundique partes *divisi*; singulique ad continuam rerum suæ fidei commissarum custodiam destinati; qui quidem tantam rerum sibi commendatarum curam habent, ut nec verbum quidem illius Ordini dispensationique contrarium valeant tolerare: non aliam ob causam, nisi quod Deorum ordo constanti & inconcussa necessitatis lege omnis mutationis experte in iis perseveret, quam illi pari Mundanorum perseverantiâ obnixè custodiant.

Jamblichus.

Itaque *Dæmones* hujusmodi *circumterranei*, uti in fidei suæ commissis rebus viverent, & ex iis esse suum traherent: ita eas ipsas res tantopere sibi cognatas, & amicas, similibus *minarum tormentis*, ut invadantur, non permittunt: imo nec eas audire possunt, eò quod ordinem atque adeo totius Universi dispositionem, potissimum iis sub Mysteriis contineri intelligunt, quæ sunt ipsa Numina *Allegoricè* per verba indicata. Quando igitur dicunt, *Cælos confringam*, vel *Occulta* Isidis *patefaciam*, vel *Arcanum in abysso reconditum divulgabo*, aut *Cistam* barim, aut Osiridis *Membra* Typhoni *dispergam*, cum id ordini Totius repugnet, consequenter ordini Custodum contrarium; hinc perturbantur, & ne similia amplius moveant, voluntati eorum condescendunt: nam non alia de causa Mundi partes in ordine permanent, nisi quia benefica *Osiridis* potestas sincera & intacta, nullo contrario tumultu & errore misceri & confundi potest: vita insuper omnium pura semper & incorrupta persistit, eò quòd vivificis harmonicisque rationibus, quæ in *Iside* reconditæ sunt, totus Mundus sempiterna lege persistat. Quis enim cursum Solis & Lunæ prohibeat? quis abyssos aperiat? quis *barin*, id est, Vehiculum Mundanarum rationum retardet? Ne itaque ordo Naturæ immutetur sortemque contrariam subeat, hinc verbis minacibus ea profanari nolunt, quæ sempiternorum Deorum munere, perpetuæ stabilitatis, omnis contrarietatis expertem sortem nacta sunt. Atque hæc ex mente *Ægyptiorum*, etsi Orthodoxæ doctrinæ contraria, dicta sufficiant.

Oedip. Tom. II, p. 434.

Minæ Dæmonibus *intentatæ ab Ægyptiis quid significarint.*

PARS III.

De *Hieroglyphicorum*, quæ in *Mumia Gallicana* deſcripta ſpectantur Explicatione.

Caput I.

De Columnis Hieroglyphicis *quæ* Statuis *adſcripta ſunt.*

IN *præcedentibus* Lectori expreſſimus Myſtarum ritus & ſacrificia, quibus in Adytis ad Deorum placationem utebantur; quæ quidem uti Hieroglyphicæ *Ægyptiorum* doctrinæ ab *Hermete* traditæ veluti baſi & fundamento innitebantur; ita quoque ad ſecuturorum Hierogrammatum expoſitionem, rectè & ſcitè intelligendam non duntaxat neceſſaria ſunt, ſed & abditam Myſticæ doctrinæ portam aperiunt. Quod ut clarius pateat de *Lectione Hieroglyphica* recte intelligenda nonnulla præmittenda ſunt.

Characteres hieroglyphici *Conceptuum notæ.*

Notandum itaque, quod & *alibi* innuimus, *Characteribus Ægyptiis* ita fuiſſe comparatum, ut non More *Græcorum* vel *Latinorum*, ſenſum latentem per literarum contextum exhibuerint, ſed abſconditum fuiſſe ſub iis *Idealem* quendam *conceptum*, ut mox ac intuerentur unum ex iis, in abditæ ſignificationis notitiam venirent; ut ſi *Accipitris* figura occurreret, de abditis Solaris Numinis proprietatibus, ex inſitis hujus Volucris facultatibus, omiſſo ulteriori diſcurſu, judicium formarent: ut *in proprio Accipitris Hierogrammatiſmo* docuimus. Notandum *ſecundo*, hos *Characteres* ex omnibus rebus, quorum uſus in Sacris erat, fuiſſe aſſumptos, tanquam Deorum recondita *ſymbola*. Uti enim Analogas Mundorum Catenas reſpiciebant, iiſque connectebantur: ita magnam quoque ad Deos ſollicitandos vim & efficaciam in Theurgica operatione continere credebantur. Et *primo* quidem, uſus eorum fuit in dictis *Idealium Notionum* conceptibus formandis; *Secundo*, in Amuletis fabricandis, quæ ſimilibus Characteribus paſſim inſignita ſpectamus, ut in *antecedentibus* aperuimus; *tertio* loco, Hymnorum & Adjurationum erant; quibus Numen aliquod certum ſollicitabant: atque hujuſmodi hymnos, ſeu Adjurationes ſignificant *minuti* illi *Characteres*, quos omnibus fere Simulacris appoſitos vides.

Characteres hieroglyphici *ex omnibus ad ſacrificia ſpectantibus aſſumpti.*

Characterum hieroglyphicorum uſus *varii.*

Lectio Idealis.

Cave tamen ne tibi perſuadeas hujus *Hieroglyphicæ literaturæ* contextum ex literis Alphabeticis, ſyllabis & periodis, uti in cæteris Linguis fit, conſtare; neque exiſtimes more nobis ſolito literali hîc legendum eſſe, ſed *Symbolico* prorſus & *Ideali conceptu.* Hoc pacto qui figuram *Accipitris,* quod eſt *Symbolum* Solis, videt, is ſtatim in mente concipit ex proprietatibus ejus ad Solem analogis, omnes Solaris Genii in operationibus ſuis proceſſus, modos rationeſque; & conſequenter ex hujus contemplatione ad Solis ſupramundanas Actiones, queis Univerſum regit, paulatim Anagogico ſenſu pertingit. *Aliud exemplum* jungam uti in margine patet: Hæc *Symbola* pura *hieroglyphica* ſunt, & nullibi non obvia: *primum* eſt *ſymbolum* Triformis Numinis, ſub Globo alato ſerpentifero expreſſum, *ſecundum* eſt Accipitris figura, *tertium* eſt Serpens, *quartum* Cucuphæ caput

caput ſceptro impoſitum, *quintum* Crux anſata, quod omnibus ferè Simulacrorum manibus inſertum videtur, *ſextum* Cornucopiæ, *ſeptimum* Vas Niloticum:

1 — 1 Supremum Numen influit
2 — 2 in Siderei Mundi *Oſirim*
3 — 3 Vitam
4 — 4 per Upupæ ſceptrum
5 — 5 in omnia Mundi membra diffuſam,
6 — 6 abundantiam rerum
7 — 7 Nilotici humoris beneficio præbet.

Hic itaque eſt *ordo Symbolorum*, quæ neque literis conſtant, neque ſyllabis, Senſusque eorum non Literalis ſed Idealis, ſtatim ex eorum ſignificatione intellectui innoteſcit, ſub ſimili verborum Ideali conceptu, *Triformis Numinis, Vita ſempiterna, influens in ſiderei Mundi Oſirin ſive Solem, vitam per Mercurii vigilantiam, in omnia membra Mundi diffuſam, rerum omnium abundantiam Nilotici humoris beneficio præbet.* Quorum ſignificationes cum paſſim in *Obeliſcis* explicentur, hic ea non tam explicare, quam indigitare tantum volui. Haud ſecus in *Lectione hieroglyphicæ* ſcriptionis, tibi procedendum eſſe ſcias. Sed hiſce ritè obſervatis jam ad *Hieroglyphica* explicanda *Sex Numinum* ſupra adductorum calamum convertamus.

Statuis ingeniculatis D D averrun-

cativis appoſitæ *duæ Columellæ* ſpatia *Hieroglyphicis ſymbolis* conferta habere ſpectantur; quæ cum magna ex parte imperfecta ſint & defectuoſa, nos ea ex aliis Simulacris, exactiori pennâ expreſſis, ad genuinam formam reducimus, ut ſequitur, & vel ſolis verbis, vel etiam cum adjuratione prolata intelligi poſſunt: *Sacra noſtra vigili oculo* Oſiris *reſpice, & tres Inferioris Mundi terminos, influxu tuo*, Nilotico *liquore bea.*

In *prima Columella* ad ſiniſtram, primo loco

1 In Sacrificiis
2 Vigili oculo
3 *Osiridis*
4 Portam aperire allabores:
5 Hic enim
6 Triplices Cœlestis
7 Mundi terminos
8 Veloci influxu
9 Humidæ naturæ beneficio beabit.

loco occurrit figura sub forma *Altaris*, quod Sacrificiorum, ubicunque obvium fuerit, summa veneratione peragendorum *symbolum* est. Sequitur figura *Oculi*, quod Vigilantiam notat. Sequitur deinde *Accipitris* figura, symbolum *Osiridis*, cujus Portam notat sequens *Quadrangulum*. Subsequitur denuo figura *Accipitris*, *Osiris* nota, in quantum Solare numen, Mundum providentia & fœcunditate gubernat, symbolum ex *Accipitris* proprietatibus ad *Solem* analogis, assumptum : deinde segmentum *Circuli*, quo superior Horizontis pars exprimitur cum *tribus* terminis seu *limitibus* quibus Jura *Osiris* in inferiora determinabantur. Claudit Schematismum *penna*, Velocitatis signum, cum *vase Niloticæ* aquæ, sine qua nil in Sacris peragebatur.

Habemus sic Symbolorum significationem: jam quoque *Sensum* non literalem, uti diximus, sed *symbolicum* seu Idealem exponemus : qui quidem variis modis exponi potest, vel per modum Adhortationis, vel Adjurationis, aut Hymni in Numinis laudem concepti. Prior ita se habet: *In sacrificiis vigili oculo* Osiridis *Portam aperire coneris ; sic enim hic triplices Mundi Cœlestis terminos, veloci influxu Humidæ naturæ beneficio beabit.* Si vero per modum Adjurationis, sic lege : *Sacrificia nostra vigili oculo respice*, ô Osiris! *Portas lucis pande, ut virtute tua Solari triplices Mundi termini velociter Humido naturæ repleantur.* Vel per modum Hymni: *Scimus Sacra nostra tibi* Osiri *provido Mundi Domino, grata esse, ideoque Lucis portas prompte ad preces nostras aperias :* Osiris *es* , *omnia virtute continens*, *triplicium Mundi terminorum Moderator : nobis Naturæ humidum concede.* Vides quomodo *Hieroglyphica* diversos in se Sensus complicent, qui tamen semper in idem incidant.

Sensus Literalis, & Symbolicus.

Hæc paucis exponenda censui, ut videres modum *Lectionis Idealis*, quæ secundum Mundorum analogiam, varios quidem sensus efficit, sed juxta Analogiæ amussim eosdem : de quibus vide explicationem *Obeliscorum*, quæ tum *in Oedipo*, tum *Obelisco Pamphilio* continentur; ubi verum modum & Methodum Lectionis hieroglyphicæ reperies. Estque in hoc maximè situm artificium *Hieroglyphicorum*, Sub diversorum Sensuum, literali, historico, tropologico, mystico, allegorico, anagogico, atque significatione, Symbola ita scire adaptare, ut eadem, juxta intentam rerum Analogiam, non diversa duntaxat, sed vel integros Philosophicos, Theologicosque Conceptus implicent : quod vel ipso *Aristotele* teste in Philosophia ad mentem *Ægyptiorum* tradita pulchrum & laudabile inventum est.

Sensus lectionis Idealis juxta analogiam Mundorum *varius*; juxta Analogiæ amussim *idem*.

Aristoteles.

Sed jam ad Institutum. *Alteram Columellam*, cum fere eadem sit cum præcedente, & in *sequentibus* sæpe recurrat, omittimus; præsertim cum defectuosa sit, & Characteribus constet detritis.

CAPUT II.

Exacta eorum Hieroglyphicorum *quæ juxta quadruplicem* quatuor Numinum *jam expositorum seriem*, quadruplici Columnarum *ordine descripta continentur, Interpretatio.*

FIguræ 4 Numinum signantur literis E, F, G, H, horum singula suos sub Columnari forma *Hierogrammatismos* adscriptos habent, quorum expositionem jam ordimur. Sed primo te scire velim, Lector, quaternos *hosce*

4 *Numinum dictorum, in adjunctis Columnis hieroglyphicis, Idealis Lectio.*

E

1 1 Vita rerum, domito Typhone, velociter.
2 2 in Humido Naturæ,
3 3 Vigilantia Osiridis, conservabitur;
4 4 Ope præsidentis Anubis (Mercurii), præviis Sacrificiis,
5 5 Vita & virtus
6 6 In Niloticis vasis
7 7 augmentabitur.
8 8 Per Statuam apotropæam,
9 9 Veloci concursu Termini
10 10 Osiridis,
11 11 Typhonia
12 12 Vis ligabitur, sive
13 13 siderabitur:
14 14 Et Pentapyrgon, id est, arx Cœlestium Zonarum
15 15 Infima, media, suprema,
16 16 Velocis Osiridis
17 17 Catena
18 18 Trium terminorum, Virtute Seiras, id est,
19 19 Catenæ Osiriacæ, connectentur.

F

Vita rerum, domito Typhone,
Humidum Naturæ,
Providentia seu vigilantia Anubis (Mercurii) sacrificiis præviis placandi,
Vitales in Vasa Nilotica,
tum infra tum supra, influxus
abundabunt:
Favissæ sacræ,
Geminato dominio
Osiris & Isidis, *id est*, Solis &
Lunæ, *cujus symbolum* Ibis *est*,
Triplices termini,
Virtute Catenæ
Beneficæ
Osiris, *id est* Solis,
& Beneficæ Lunæ
replebuntur.

H

Vita rerum, domito Typhone,
Humidum Naturæ,
Providentia Anubis seu
Mercurii, præviis sacris,
Vitalis liquor
In Vasa
Nilotica derivabitur.
Per 3 terminos constitutos Naturæ,
Virtute Catenæ Osiriacæ,
Influentis
Portam Zonarum,
Typhon ligabitur,
Veloci Osiris cooperatione.
Ligabuntur &
3 Limites jurisdictionis
Osiris, omnia permeantis
Triplici Regnorum dominio.

G

Vita rerum, domito Typhone,
Humidum Naturæ
Providentia Anubis, seu Mercurii,
Præviis Sacrificiis,
Vitales influxus
In Niloticorum Vasorum, 3 limitum,
Receptacula augebuntur.
Per Statuam apotropæam
Eparisterium Naturæ apertum,
In 3 Humida, summum, medium & infimum,
E tribus Canalibus
Vitali influxu
Derivato,
Tres limites beabit.
Typhon ligabitur
Beneficio subitaneo
Catenæ Osiriacæ.

Hierogrammatiſmos ferè eoſdem eſſe; uti eos examinanti patebit; paucis exceptis, quæ Symbola tenent differentibus Numinibus propria; ut proinde unum explicare ſufficeret; attamen etiam reliquos ſeparatim exponimus.

Symbolorum *interpretatio.*

Primus itaque *primæ figuræ* E Hierogrammatiſmus, *Horæo* Numini inſcribitur; cujus ſymbola hæc ſunt; Serpens, Penna, Accipitris & Clava, cum infra poſito Hydroſchemate, Oculo, Sceptro Cynomorpho, & figura Altaris. *Serpens* in omnibus Obeliſcis ſymbolum Vitæ notat: eo quod, teſte *Horo*, animal vivaciſſimum ſit, & in plurimas etiam ſectum partes, ſingulæ tamen vitam adhuc ex motu iis ineſſe demonſtrant. Vide *Syntagma de Serpentum ſymbolis* apud *Ægyptios* uſurpatis, quæ *in* nullis non *Operibus meis Hieroglyphicis* obvia auctoritatibus omnigenis ſtabilitantur. Sequitur *Penna Oſiridis*, quâ tangens, teſte *Horo*, Crocodilum, eum interimit; eſtque Symbolum averruncativum, contra *Typhoniam* violentiam, quod *Clava* appicta, Abactionis nota, indicat. *Hydroſchema* ſequitur, Humidæ naturæ ſymbolum, quo ſignificatur *Typhoniæ* poteſtatis propulſatio ab humore *Nili*, quem aduſtiva vi exſiccat. Sequitur *Oculus* cum *Sceptro Caniformi*, & figura *Altaris*: quo innuitur, hanc repulſionem fieri debere per providam Vigilantiam *Anubici* Numinis, quod certis cærimoniis primò placari debebat: ex hoc enim Vita Nilotico liquori, quæ denuo per *Serpentem* & *Vaſa Nilotica* ſuppoſita ſignantur. Sequitur modo *Figura ingeniculata*, eo ferè ſitu quo in Simulacris D D exhibentur; quo *Hori* aſſeclam *Anubim* placari debere oſtenditur: hinc enim Velocitas *Oſiris*, intuitu *Hori* & *Anubis*, *Faviſſas*, quæ ſunt Sacræ piſcinæ, nec non *Pentapyrgon*, id eſt, Catenæ Terreſtrium, Vegetabilium, Animalium, Hominum, & Geniorum receptacula, ſecundum terminos ſuos replentis & conſervantis. Habes itaque *Columnam* jam E, una cum Symbolorum ordine ſe conſequentium expoſitione; quæ ſic Idealiter exprimuntur: *Vitam rerum ſiderato* Typhone *providus* Anubis, *per Statuam appropriatam*, *&* *propitiatricem commendabit* Oſiri, *omnium Moderatori*, *qui Piſcinas ſacras fovebit*, *&* *ad Pentapyrgon*, *ſive* *animarum*, *terreſtrium*, *vegetabilium*, *animalium*, *hominum*, *geniorumque Manſiones*, *Catenarum beneficio*, *perducet*.

Horus. | Horus. | *Lectio* ſymbolica. | Pentapyrgon.

Reliquæ Columnæ idem prorſus habent; niſi quod ſubinde Literæ, pro Numinis conditione transmutentur: omnia enim Symbola quæ in uno continentur, in cæteris quoque contineri vides, etſi tranſpoſita. Sola *quarta figura* H, diſtincta ab aliis Symbola continet. Quoniam igitur *Thauſto* ſive Accipitrino Numini ſupplicatur, hinc poſt commune cum reliquis exordium, poſt inferiorem *Statuam Apotropæam*, ponit ſequentia Symbola. Nota *Phialæ* eſt, *pyramidali fulcro* innixæ, ex qua *liquor* emanat in *trinam Humidæ* naturæ ſubſtantiam (Aquam enim *Ægyptii* rerum omnium principium dicebant), in tria Naturæ receptacula (*Faviſſas*) *Vitæ* ſymbolo ſignata, derivandus; *Thauſtus* Vitam & fœcunditatem largitur: Quæ omnia minutim deſcribuntur & auctoritatibus ſtabiliuntur *in Obeliſco Alexandrino*, quem conſulat Lector.

Notet quoque hic Lector, quod *Hieroglyphicis* ita comparatum ſit, ut quomodocunque tranſponantur Symbola, ſemper idem ſenſus reddatur; plerumque tamen deſcenſum Symbolorum, à ſummo ad infimum, juxta diffuſionem Supremæ Virtutis in ſumma, media, infima ordinatam, obtinere, ut ex Symbolorum Schematiſmis patet.

C A-

CAPUT III.

Interpretatio Iconiſmi I. in Capſula Mumiæ, juxta triplicem Columnarum ſeriem, *quarum media* aureis, *reliquæ è lateribus* nigris *notis deſcriptæ cernuntur.*

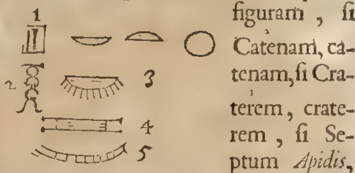
COntinentur in hoc Hierogrammatiſmo trino Columnarum ordine diſtributo, Influxus Supremi Numinis per *Horum*, *Anubin*, *Thauſtum* ſive *Oſirin* & *Mophta*, in fidei ſuæ commiſſorum Corporum conſervationem, variis ſacrificiis, ritibus & cærimoniis obtinendi. Et quoniam *Symbola hieroglyphica*, fere ubique eadem ſunt, & moleſtum ſit *Ideali* illa *lectione* ſemper repetere, opportunius me facturum exiſtimavi, ſi, hoc loco, ſolummodo ea *Sym-*

bola quæ frequenter occurrunt, explicem, rationes arcanas & cauſam occaſionemque cur ab *Ægyptiis* in ſacrum Symbolorum numerum recepta ſunt, variis veterum Scriptorum teſtimoniis ſtabilitas exponam: hoc enim pacto Lector paulatim ad abditam *Hieroplyphicæ literaturæ*, veluti manuductus, notitiam pertinget. Cum itaque, uti jam dixi, ſæpe ſæpius eadem occurrant Hieroglyphica, omnia illa quæ majoris ſunt momenti hic ſingulatim enodabo: ex hiſce enim Lector ſagax facile totius Syſtematis Idealem ſignificationem capiet.

Sunt multa *Symbola*, quæ rem ipſam quam referunt ſignificant; uti ⊙ Solem, ☽ Lunam, ſimiliaque, quæ κυριολογικὰ, teſte *Clemente Alexandrino*, dicuntur, eo quod ipſum quod exprimunt indicant: nimirum, Clemens Alexandr.

Kyriologica Hieroglyphica ipſis rebus appropriata ſunt: Solem enim & Lunam expreſſuri *Circulum* aut Circuli ſegmentum pingebant, ſi Portam, portæ figuram, ſi Catenam, catenam, ſi Craterem, craterem, ſi Septum *Apidis*, ſeptum, ſi ſacrum Feretrum, feretrum; ſi ſacram Barram, barram; ſi Traham ſacram, traham; idem de innumeris aliis, quæ paſſim tum in *Obeliſco Pamphilio*, tum *aliis Obeliſcis* occurrunt, Figuris judicandum eſt. Neque tamen ſibi quiſpiam perſuadeat, eos ſimiles res ſine *Myſteriis* adhibuiſſe. cum enim ſummo ingenio pollerent, ſingulas etiam minimas & viliſſimas res, adeo myſterioſa effigiatione exhibebant, ut ignarus rerum, ſignificationem quidem rei, nudumque corticem perciperet, nucleum tamen, ſive Myſticas rationes, nequa- *Quænam ſint Symbola Kyriologica.*

Omnia Ægyptiorum Instrumenta mystica ratione confi-ciebantur.

quam pervideret. Etsi enim Solem per Circulum exhiberent, sub *Circuli* tamen proprietatibus variis, varias Solaris Numinis excellentias & prærogativas, solis Mystis notas, una exhibebant. Hoc pacto eas *portas* per quas in *adyta* sacra aditus patebat, non nudâ tantum figura contenti, sed architectura Mysteriis plena, efformabant. Idem de Catena, Pheretro, Barra, Cratere, Trahâ, Receptaculo sacræ Lymphæ sentiendum. De quibus omnibus, ut dixi, in *citatis locis* copiosè disceptatum vide.

Verbi gratia, sequens Hieroglyphicum Schema κυκλολογικῶς ita interpretamur:

Primum est, *Segmentum Horizontis superni*, cum *Cruce Circulo* inclusa, quibus supponuntur duæ *Pennæ*, tum *Hieralpha, Tau Ansatum, Pyramis, Urna Nilotica* funiculis appensa, *Serpens* cum *Segmento* & *Sceptris*. Quæ quid significent exponamus. *Pennis*, queis nihil in

Pennæ figura quid notet.

Obeliscis se prodit frequentius, significantur Occultæ operationes Supremæ Mentis: unde Conditorem omnium *Deum* denotantes, *pennâ* eum in capite posita exprimebant. Per *pennam* quidem in capite *assurgentem* significabant difficilem inventu esse Naturam ejus, & nemini conspicuam, sed sublimem, non modo supra sensum, verum etiam supra humanæ intelligentiæ captum: Humana vero forma eundem vitæ Auctorem, & Motorem, qui intellectu aliquo modo comprehendi possit, Circulo indicabant. Quoniam ut hominis corpus quidem cernitur, mens vero ipsa, quæ hominem à cæteris animantibus disjungit, cerni à nullo potest: sic etiam *Dei* summi Opificis actiones & motus: qui effectus in *Sacris literis posteriora* vocantur (non secus ac *Aristoteles* Effectus *posteriora*, Causas vero *priora* nominat), & ab humano intellectu cerni possunt: Mens vero ipsa & Divina Natura, Creatarum rerum Moderatrix, in hujus corporis carcere absolute cognosci non potest. Quod

Dei effectus cerni à nobis possunt, natura minime.
Aristoteles.

pulchrè apud *secretiores Hebræorum Theologos* innuitur per Quinquaginta portas lucis, quas omnes, præter unam, *Moysen* ingressum ajunt, uti in *Cabala* docuimus. Et ideo, teste *Porphyrio*, Cœrulea veste indutum eum pingebant, ut Cœlestem esse illum significarent, & in Cœlo habitare, nullius coloris vel accidentis participem, nullo terrenæ Mixtionis involucro vestitum, etiamsi nobis fortasse tale quid suscipere videatur, & modo irasci, modo placari: quemadmodum *Cœlum* ipsum, cum *nullius coloris* sit, propter intervalli longitudinem, tamen Cœruleum videtur. Sed audiamus verba Porphyrii, sic enim dicit: Ægyptiorum autem *Deorum* Symbola *talia sunt: Creatorem* Ægyptii Emepht (*melius* Hempta) *appellant; cujus imaginem in forma Hominis faciunt colore cœruleo, Zonam tenentem & sceptrum; cujus in Capite* pennam *ponunt: significantes difficilem inventu esse Creatorem, & nemini Conspicuum, Vivificum etiam & Regem, & intelligibili motu Circulatum. Hic Deus*, inquit, *ab ore Ovum producit, à quo nascitur* Deus, *quem* Ægyptii Phta, *Græci* Vulcanum *appellant: significatur autem* Ægyptiis *Ovo* Mundus.

Deus cœrulea veste indutus cur pingatur.
Porphyrius.

Prosequemur ordine reliqua. Occurrit sæpius inter *Symbola* hæc Figura:

Hieralphæ significatio.

Jam quid sibi figura A velit, explicemus. Certe hoc unum ex frequentissimis Hieroglyphicis reperiri, illi patebit, qui Obeliscos penitus contemplatus fuerit, & ubique per initiales literas Α'γαθὸς Δαίμων exprimitur Ægyptiacè *Hieralpha*. Unde vero suam originem sumpserit explico: Res ita sese habet:

Ferunt prisci Ægyptiarum rerum Scriptores, inferiorem *Ægypti* partem Mari olim tectam fuisse; *Osirim* autem primum *Ægypti* Regem, cum ex ingenti limi, arenarumque ex *Æthiopia* advectarum coacervatione *Nili* defluxu facta, hunc Maris Sinum, nescio quid terre-

terrestre parturire cerneret, *Nili* aquis in alveos deductis, terram intermediam ab aquis separatam, habitatoribus non aptam tantum, sed & jucundam reddidisse: ingenti vero Serpentum è putrefacto limo natorum copia locum continuò infestum reddente, cum multi quotidie Serpentum morsibus, inter quos & *Osiridis* Navarchus *Canopus*, perirent, *Osirim* magnam vim *Ibidum* hisce locis immisisse, quæ devoratis Serpentibus locum brevi tempore expurgatum, à periculis immunem reddiderunt. Multiplicatis itaque *Ibidibus*, cum posteri notarent dictas aves in varias sese formas, juxta diversum corporis situm, transformare; accedentibus multis aliis, ab *Ibide* receptis beneficiis, eum Genium seu Agathodæmona *Ægyptii* à figura, quam pedibus exprimebat, appellantes, in Sacrum Animalium album retulerunt, locumque ipsum à nomine *Agathodæmona* appellarunt. Quod Ptolomæus hisce verbis docet: Δέλτα μέγιστον ἐκεῖνο καλεῖται καθ' ὃ ἐκτρέπεται ὁ μέγας ποταμὸς, λεγόμενος Ἀγαθὸς Δαίμων. Delta Magnum *vocatur id, juxta quod divertitur fluvius dictus* Agathodæmon. *Ibis* igitur divaricatis cruribus & rostro iis transversim inserto, exprimit *primam* Alphabeti Ægyptiaci *literam*, hoc pacto A, quod idem sonat ac Ἀγαθὸς Δαίμων. Ita Plutarch. Sympos. 4. Ἶβις τε ποιεῖ τῇ τῶν ποδῶν ἀποστάσει πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς τὸ ῥύγχος, ἰσόπλευρον τρίγωνον. *Ibis*, inquit, *pedum divaricatione, eorum inter se & cum rostro comparatione, triangulum refert æquilaterum. Et* lib. 9. Sympos. Quæst. 3. Ἑρμῆς λέγεται θεῶν ἐν Αἰγύπτῳ γράμματα πρῶτος εὑρεῖν· διὸ καὶ τὸ τῶν γραμμάτων Αἰγύπτιοι πρῶτον ἶβιν γράφουσι, ὡς Ἑρμῇ (Ἀγαθοδαίμονι) προσήκουσαν. Mercurius *primus Deorum in Ægypto traditur invenisse literas, atque adeo* Ibin Ægyptii primam literam *faciunt*, Mercurio *videlicet* (Agathodæmoni) *convenientem.* Habemus quomodo *Alpha*, primam literam *Ægyptiorum*, ex *Ibidis* situ didicerint *Ægyptii*, nunc quomodo Δ ex *Ibide* natum sit, Accipe.

Ibium in Serpentes immissio. — *Ibis cur Agathodæmon dictus.* — Ptolomæus. — *Prima Ægyptiorum litera ex Ibi desumpta.* — Plutarchus.

Tertia litera fuit desumpta ex divaricatione pedum *Ibidis*, omissa rostri insertione: sic enim cum plano terræ exacte Δέλτα exprimebat: ut proinde locum hunc *Ægyptii* Mari vicinum non alio nomine quam *Delta* insigniverint, & posteri hanc appellationem usque ad nostra tempora retinuerint.

Putabant enim *Ægyptii Mercurium* sub *Ibidis* forma, varias literarum formas humano generi tradidisse; ac inter cætera per formam Δ, quomodo *Nilus* dividendus sit, ut tellus illa aquis paludibusque submersa fructifera redderetur, & hominum habitationi apta, docuisse. Unde forsan à ⲁⲁⲗⲟⲧⲓ quod *Coptice* nihil aliud, quam *bonum agrum* significare reperio, nomen huic literæ ⲗⲁⲗⲧⲁ fuerit impositum. Certe *Delta* ab *Ibi* sumptam, Pausanias apud Pierium lib. 17. docet his verbis: *Est & alia ratio cur* Ægyptum *hieroglyphice significarint* Ibes, *nempe quod Regio* Delton à Δ *Græcæ linguæ figura nuncupata, eam cum* Ibibus *similitudinem habeat, quod* alites hæ literam Δ *eo incessu pedum interstitio ad æquales trianguli lineas deducto signare videntur; idemque rostrum patefactum signat.* Et lib. 47. de septem literis, *Mercurium*, inquit, *qui primus literas* Ægyptiis *communicavit*, Ibim primam literam *esse voluisse; refert siquidem ea incessu triangularem effigiem, cruribus ita dispositis, ut suo loco dictum est: & quæ* prima *apud* Nos *&* Græcos litera *est, ad Isoscelis trianguli speciem accommodatur.*

Δ. litera quid significet. — Pausanias. Pierius.

Pyramidis symbolo Animam humanam igneæ naturæ esse insinuare (utpote quæ corpori non secus ac basi, seu

Quid Ægyptii per Pyramides indicent.

ignis fomento adhæreat) voluisse videntur, dum magnifica Regum atque Heroum Sepulchra sub ingentibus *Pyramidibus* construxerunt; ut testarentur, Corpore soluto & corrupto, animam superesse, quæ cum Summo Opifici visum esset, hoc est, *Circulo* illo *Hermetico* 36500. annorum completo, aliud corpus subintrandum electura sibi esset: ea fere ratione, qua *Pyramis*, ut Geometris notum est, vertice immoto manente, circumducta basi, *Circulum* describit, & toto corpore *Conum*; ut Circulus annorum illud curriculum significet, Conus vero corpus, quod curriculo illo conficitur. Nam *Ægyptiorum* fuit illa opinio, de rebus ad eundem statum 36500 annorum spatio restituendis, & ab illis accepit *Plato*: qui & in Timæo ait, *Sic factam fuisse à* Deo animam: *Vnam accepisse illum ex Vniverso portionem*, quæ procul dubio unita puncto illi, quod in Pyramidis vertice est significatur: *Secundam autem primæ partis duplam, Tertiam secundæ sesquialteram & primæ triplam, Quartam secundæ duplam, Quintam tertiæ triplam, Sextam primæ octuplam, postremo Septimam, quæ partibus viginti sex primam excederet. Post hæc Dupla & Tripla intervalla replevisse.* Quibus *numeris* certe nihil aliud significat, nisi expansionem illam Linearum, quæ à puncto ad basin tractæ angulos efficiunt, & per *intervalla* ipsas superficies, quæ lineis clauduntur. Ex quo apparet illum hæc quoque ab *Ægyptiis* accepisse. Hinc *Ægyptii* illud veluti summæ energiæ periaptum gestabant, tum ad avertendos malorum occursus, tum ad propitiandum Supremum Numen, ut soluto corpore per Metempsychoseos varias revolutiones tandem inter Heroas & Secundeos desideratum locum consequerentur: de quibus vide *in Astrologia* nostra *hieroglyphica* affatim tractatum.

Annus magnus Hermeticus quid.

Animæ compositio ex Platone.

Oedip. T. 2. 2. p. 113.

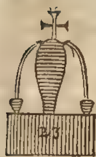
Solebant Hieromystæ inter cætera Sacrificiorum utensilia, *vasa* quædam adinstar *quatuor phialarum* conjunctarum concinnare, quod Ægyptiace ἐπαρησήριον, id est, *emunctorium Osiridis*, sive *Osiris* ἀπόρροιαν seu *effluxum* vocabant.

Eparisterium Ægyptiorum *quid*.

Replebantur autem hæc Vasa Sacri fluminis lympha, eaque mystica quadam ratione ita adornabantur, ut nihil ad *Osiris* attractum potentius fieri aut fingi posse sibi persuaderent; erant Cruce signata, qua in quadripartitas Mundi plagas *Osiridis* notabatur *aporrhœsa*: per hæc enim *Osiris Niloticus* in omnem sese Mundi partem, per Benefici humoris canales, per vasa illa Ventricosa exonerare credebatur: quæ uti *Niloticæ aquæ* sacræ replebantur affluxu, ita quoque continuo aquæ effluxu inter Sacrificia per duos canales exonerabantur. Ut hoc pacto quadripartito Humidæ naturæ fluxui, horum vasorum fluxus analogus, κατὰ τὴν ἀναλογίαν, undequaque corresponderet. Et quamvis pro *sic* compactis in unum phialis in aliis Schematis fere semper una tantum, aut 2, pro ratione significationis, spectentur, hic tamen, inquam, 4 ponuntur; quia, uti paulo post dicetur, 4 Naturæ Geniis præsidibus exhibebantur; unde & juxta 4 Anni stationes exponebantur, in duobus Solstitiis & Æquinoctiis: forsan quoque eo Vasa hæc constituebantur artificio, ut unà iis loco Chronometrii servirent. Vide quæ de hujusmodi ingeniosis *Ægyptiorum* Machinis *in secundo Tomo Oedipi, Syntagm. de Mechanica Ægyptiorum*, ubertim tradidimus.

Videntur hæc Vasa in multis aliis hieroglyphicis Inscriptionibus; præcipue in illo fragmento Obelisci, quod è regione Ecclesiæ *S. Ignatii* in angulo domus pharmacopœi insertum spectatur: vide, Lector, quæ de illo Symbolismo *tertio Tomo Oedipi, Syntag. de Canopis*, tradidimus. Sed & spectatur quoque bis sub forma melius expressa in limbo superiori & laterali *Tabulæ Bembinæ* seu *Mensæ Isiacæ, Oedipi Tomo* III, uti vides in præsenti figura *Num.* 23. ex *citatæ Tabulæ loco* extracta: ubi vides Aram in

in qua duo Vaſa ponuntur, intra quæ Humor ex dicta *Epariſterii Phiala* ſua Cruce ſignata utrinque ſe exonerat, quam circumſtantes, *Numero* 21 & 22 *in* ead. *Tabula Bembina, Cynocephalus*, Vas in manu ſiniſtra, deinde *Horus*, Vas in manu dextra tenens, ſupplicare videntur Supremo Numini, cui ſubſtant. ex altera parte, *Num.* 23, ara ſtipatur flore *loti* è capreolis vitigineis, unde & *Fons Vitigineus Hecates* dicitur, ut poſtea exponetur: quæ ſequitur, *Num.* 24, ἱερακο-λεοντο-σφίγξ, id eſt, *Sphinx* ſub *Leonis* forma, facie vero *Accipitrina*, in cujus capite Circulus Lunæ-Solaris cum flamma emergente conſpicitur: per quæ Hierogrammata, omnia quæ hucuſque de *Epariſterio* dicta ſunt, pulchrè & concinnè abſtruſiſſimis ſymbolis indigitantur: ſumma ſignificationis hæc eſt; *Sol ſupramundanus ſeu* Hempta, *ut vocant*, *influit in aqueæ & igneæ ſubſtantiæ œconomiam, & Fontanos Patres, qui ei præſunt; unde reſultat Fons vitigineus, cujus derivatione omnia quæ in Mundo ſunt, aluntur & conſervantur.* Quæ ut intelligantur ſciendum eſt, ſi Ignis & Calor in Mundo tantummodo forent, totum Mundum ardore & ſiccitate perditum iri; contra, ſi ſola Humiditas dominaretur, Mundum humiditatis exuberantia neceſſario deſtructum iri. Sapienti itaque conſilio à Suprema Mente (quæ per *Globum Alatum Serpentiferum* ſignatur) conſtitutum fuit, ut Calidum Humido apte attemperaretur, atque adeo Mundus hujus miſcellæ temperie conſervaretur. Sed jam ſingula explicemus.

Fons vitigineus Hecates.

Globus triformis influxum Supremi Numinis exhibet. *Triforme Numen* dicitur, eo quod Supremam Divinitatem, per Globum indicatam, in ſe contineat; *ſecundo*, Spiritus ſit univerſalis, per *Alas*, queis ſumma Velocitate omnia penetrat, ſignatus; & denique Vitam rebus omnibus per *Serpentem* notatam tribuat. Et primo quidem influit in Solem & Lunam, ſeu, quod idem eſt, in Intelligentiam ☉ & ☽, cujus ſymbolum eſt *Sphinx* ἱερακόμορφος ſeu *Accipitri-formis*, cum Circulo Lunæ-Solari in capite, & flamma ſeu Aſpide (quæ promiſcue hujusmodi ſchematis imponi ſolent) medio Circuli incluſa; quibus Solis & Lunæ, ſive *Calidi & Humidi*, ad Mundum vitalibus influxibus animandum, unita vis ſub miniſterio Momphtæ intelligitur, quæ maxime Sole in *Leonem* ingrediente in *Ægypto* viget; quæ deinde in Terram derivata, ulterius actuanda committitur *Canopo Momphtæ* Miniſtro, quem *Sphinx* pedibus tenens Supremo Numini veluti offert: Cujus officium eſt Spiritus Igneos Aquæ ſubſtantiæ commixtos, per univerſas Mundanæ Domus, quæ per *Horum* ſupplicantem (*Num.* 22) & ad recipiendum ſemper paratum indicatur, Canales & Crateres derivare, Genio Lunari, quem *Cercopithecus* (21) exprimit cooperante. Unde (24) *Sphinx Accipitrina*, *Cercopitheco* (21) opponitur; quia illud notat, Calore ſuo igneo principium activum rerum, hoc verò Humiditate ſua paſſivum: Unde cunctorum, quæ in Inferiori Mundo ſpectantur, Geneſis ortum ſuum habet.

Geneſis cunctorum in Mundo Inferiori *à quibus Intelligentiis.*

Fons itaque, ſive *Epariſterii* Phiala Cruce ſignata, notat Beneficia, quæ per jam expoſitos Genios Mundo & quatuor Elementis, per quatuor Mundi partes diffuſis, communicantur. Quæ in Oraculis *Zoroaſtris*, penè ad oculum demonſtrantur; ſic enim ait Zoroaſter de Vitigineo fonte loquens: Fons fontium, *& fontium cunctorum matrix, continens omnia; unde affatim exilit generatio multifariæ materiæ; inde tractus preſter ſubtilis, ignis flos, Mundorum indens cavitatibus omnia, namque inde (omnia), cum incipit deorſum tendere radios admirandos.* Et deinde, ipſas *Intelligentias* deſcribens paulo ante expoſitas, dicit;

Zoroaſter.

Eo Mente quid, & quo faciat.

cit; *Est enim quoddam Intelligibile* (id est, Numen supremum), *quod te oportet intelligere mentis flore* (id est, per abstractum & purificatum intellectum)*; Est & roboris circumquaque lucidi potentia, mentalibus fulgens sectionibus* (quas *Nota* A *in Tabula Isiaca* exprimit), *induta igni ignem vinculorum, ut temperet fontanos Crateres, & amore impleat omnia, examinibus feruntur similes, prorumpunt per Mundi corpora.* Habes hic, Lector, paucis pro vastitate materiæ *Eparisterii*, sive *fontis Hecatini* Mysteria exposita; qui plura desiderat, is adeat nostra similis argumenti *Tomo 2 Oed. part.* 1, *fol.* 135. ubi omnia penitus evoluta reperiet.

Oedip. T. 3. p. 142.

Ægyptii ut omnia Mystica quadam ratione sibi constarent, non Animalia tantum, sed & adeo *Instrumenta* ipsa, quæ in usum Sacrorum adhibebantur in *Hieroglyphicorum* album receperunt. Sunt ea varii generis; quædam in ornamenta Capitis symbolicam cedebant sacrorum Simulacrorum, uti Tutuli, Struppi, Cidares, Tiaræ è variis materiis confectæ; nonnulla manibus inserebantur Deorum, uti Baculi, Sceptra, Tauticus character, Sistra, aliaque innumera, quæ pro diversitate Numinum è diversa quoque materia fiebant. de quibus vide Hierogrammatismum Vegetabilium de *Sceptris* & *Thyrso in Obelisco Pamph.* Erant præterea variæ Ararum Sediumque formæ, quibus insidentia Numina veluti potestate suprema prædita, rerum potiri videbantur. Quorum quidem omnium rationes Mysticæ, *Lib.* 5 *Ob. Pamph.* & *in Tabulæ Bembinæ* interpretatione, ubi summa cum varietate exhibentur, explicatæ sunt; ut proinde supervacaneum esse ratus sim, hoc loco peculiares de iisdem Hierogrammatismos attexere.

Struppi & *Tutuli* inter Hieroglyphica.

Per *Sceptrum* κυνόμοςφον, indicabant *potentiam Anubicam* rerum omnium sub *Hempta* Moderatricem, variisque modis pro adjunctorum Symbolorum appositione exprimebant: siquidem Altari junctum, uti passim in hac

Mumia, cultum *Anubi* exhibendum notat. Mystæ vero ut ejus prærogativas fusius exprimerent, id prout in apposito *Schemate* patet, præstabant. Habet in capite *Anubis*, Globum serpente fœtum & pennam supra, brachiis dependentibus, manibus contractis veluti summa vi aliquid attentaturus; Zona ad mamillam cinctus, cæterum exceptis femoralibus Nudus, uti in hic adjuncta *figura* patet. *Penna* Volatum, *Globus serpente* fœtus, Dominium Vitalis in Mundo motus notat, *Nudis* & subtilibus *membris*, Nudus à cognitione humana notatur; *Caninum caput* indicat Sagacissimæ mentis providentiam, *Zona* pectori circumdata, Mundi partium rectricem potentiam; *Velo* sacro tectus est, ad Infandam ejus potentiam innuendam. Vides igitur Verticem *penna* sublimem, vides *Sceptrum*, vides *Crucis* ansatæ mysteriosam notam. Per *pennam* non solum, ut *Porphyrius* vult, *Deum* inventu difficilem significabant; sed quod Divinæ essentiæ cognitio est ab humano intellectu remotissima; quia sicut *penna* avium corpora in altum aërem, quo nos pervenire nequimus, elevat: sic ineffabilis illa *Dei* essentia adeo est alta, & adeo intellectus capacitatem excedit, ut ad eam cum plena cognitione pertingere nullo modo possimus. Unde & *Psalmographus*, monstraturus quantum Divina essentia intellectus nostri exiguitatem excedat, dicit, *quod* Deus *volet supra pennas ventorum, & posuerit tenebras latibulum suum.* Sanctus Dionysius Areopag. *Penna*, inquit, *declarat & ducendi celeritatem, & quod cœleste est, & quod movetur, & quod ab omni rerum terrenarum studio & cupiditate abhorret; propterea quod sursum feratur; pennæ autem levitas, id quod nulla ex parte est terrenum, sed totum sine admixtione & gravitate, sursum effertur.*

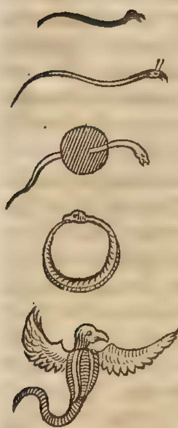

Pennarum symbolum *quà cognitionem Dei.*

Porphyrius.

Dionys. Areopagita.

Cum nihil inter Hieroglyphica symbola

bola *Serpente* frequenti us occurrat, quid *Ægyptii* per hujusmodi *Symbola* indigitaverint, hoc loco exponendum est. Sciendum itaque *Ægyptios*, uti curiosos naturæ omnium fere Animantium *Ægypto* propriarum investigatores, ita & Serpentis fuisse. Cum enim viderent, *Serpentem* nullo manuum pedumque ministerio, solo oblongo corporis tractu procedere; nullo præterea membro, præter os, constare; animal igneo spiritu plenum, vivax, senectutem quotannis, deposito veteri exuvio, in juventutem instaurare; fieri non posse crediderunt, quin aliquid magnum, excellens, & prorsus divinum sub iis lateret: accedebat hisce, quod undulato illo plicatilis corporis Motu omnes prope figuras exprimeret; dum videlicet nunc caudam capiti admovens in Circulum contortum; Æternitatem, jam in Spiras convolutum, Sphærarum Cœlestium volumina præfert; jam in longum extensum, lineam rectam, jam curvam, jam figuram planam, modo corporis erectione Normalem, jam multifario Squamarum ordine, veluti totidem Stellis rutilum, Sibilo quoque & Trisulea lingua formidandum se exhibet. Hæc, inquam, dum contemplarentur *Ægyptii* in *Serpente*, eum tanquam reconditissimum præstantissimarum rerum Symbolum adhibuerunt. Verum quæ & qualia per eum connotarint, videamus.

Quid per proprietates Serpentis expresserint.

Primo itaque *Epies Phœnix*, apud Eusebium, Deum *Emepht* Serpente seu *Aspide* significatum, his verbis docet:

Epies Phœnix de Aspide. Eusebius.

Draconis *&* Serpentum *naturam ipse* Thautus *(uti &* Phœnices *ac* Ægyptii*) divinam putavit.* Spiritualissimum *enim omnium* animal, *& igneum ab ipso traditum. Nam spiritu, absque manuum aut pedum aut omnino alicujus organi exterioris argumento, ut cætera videmus animalia ferri, eximiam* celeritatem *assequitur,* variasque figuras *& formas gradiens, involuto revolutoque uti & spirituformi, ad quam vult celeritatem gressu, facillime præstat.* Longævum *etiam est; nec solum senectutem cum pelle deponens* rejuvenescit, *sed* crescit *etiam in adolescentiam reductum: cumque determinatos adimpleverit terminos, in se ipsum revolutum, rursum* reviviscit, *sicuti in Sacris pariter ipse* Thautus *constituit: Quapropter in Sacris hoc animal, & in Mysteriis fuit assumtum: de quibus & in aliis suis propositionibus plura adducit: In quibus refertur, quod* immortale *sit, & in se ipsum, ex quo provenit, resolvatur:* non *etiam* moriatur morte propria *hoc animal, nisi violentâ percussum interierit. Hinc* Phœnices *ipsum vocant* bonum Dæmonem, *sicut* Ægyptii Kneph *appellant.*

Longævitas Serpentis.

Aspis Bonus Dæmon à Phœnicibus dictus.

Aptè itaque naturam Divinam per *Serpentis* naturam & operationes notabant; quæ omnia ex dictis patent. Hinc *Græci*, teste eodem Eusebio, *Æsculapium*, Salutis Numen, τῆς σωςικῆς δυνάμεως σύμβολον, *Serpente* referebant: *Serpens* circumvolutus *salutis* corporis & animæ Ferens *symbolum. Mundum enim contemplantes* Physici, *cætera quidem reptilia crassioris dicunt & terrestris esse substantiæ*, Serpentem *vero* spiritalissimum *animal; quod &* imbecillitatem *corporis* exuat, *&* ad medicinam aptissimum *esse videatur. Nam & ad acuendum visum* invenit pharmacum, *& ad reviviscendum* herbam *quandam* nosse *narratur. Præterea* Ægyptii *Mundum significantes*, Serpentem *pingunt, qui caudam propriam depasceretur, eumque variis maculis insignem depingebant:* de quo Claudianus,

Eusebius.

Æsculapium Græci per Serpentem exprimebant.

Perpetuumque virens squamis, caudamque reducto
Ore vorans, tacito relegens exordia lapsu.

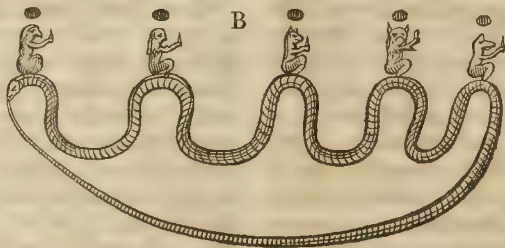
Claudianus.

Serpens in circulum tortus quid?

Quod procul dubio significat omnia, quæ Divina providentia in Mundo generantur, ab eadem & solvi sive paulatim imminui atque deficere ac in se quasi recipi; fierique id propemodum juxta illud, *In id resolvimur, ex quo sumus*: quod paulo ante hisce verbis pulchrè indicat Eusebius ex mente *Phœnicum*, cum de natura *Serpentis* loqueretur, *καὶ εἰς ἑαυτὸν ἀναλύεται ὡ περιωρήκειται*· Ut vel inde appareat, Mundum ex se ipso ali & in se resolvi. Nam cum æterna sint Elementa, neque corruptione, neque variatione per se ulla immutentur; corruptioni tamen ac variationi subjecta videntur, ea parte, qua Specierum informationi admiscentur; incolumi permanente semper substantia.

Eusebius.

Iterum cum viderent *Serpentem* terrestris substantiæ, & ex putri, ut plurimum, genitum, tortuoso corporis tractu Fluctuationis rudimenta, sibilo sonoque formidabili Aërem, tota præ-

Quid squamæ & sibilus Serpentis indicet.

terea substantia squamarum splendentium ornatu, nescio quid Igneum exprimere; haud incongrue quatuor Elementa per id indicare consueverunt; per Corpus quidem, quod terreum & gravissimum est, Terram, per Tortuosum corporis tractum, utpote qui undarum fluctuationes exprimit, apte sane Aquam, per Sibilum verò recte Aërem, Subjectum Soni, Ignem denique totius Vigore substantiæ, & tricuspide lingua, Ignis symbolo, apposite denotabant. Quæ omnia *Horus lib.* 1, *cap.* 2 innuit. Porro, quamvis per *Serpentem* dicta quatuor Elementa exprimerent, non tamen singula eodem modo, sed diverso *Serpentis* situ & conformatione exponebant. Sic Vitalem Terræ spiritum, vel ipsam *Terram*, quam *Mesi*, vel *Ophta*, id est, *Genium omnia moderantem* vocant, per *Serpentem prostratum* & bicornem, cujusmodi nihil in Obeliscis frequentius est, depingunt.

Quomodo Elementa per Serpentem expresserint.

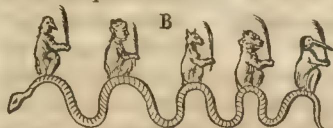
Terra Ægyptiis Ophta

ⲙⲉⲥⲓ

ⲟⲫⲧ

Aquam verò denotantes, *Serpentem* pingunt *tortuoso* corporis *tractu*, Undarum volumina exprimentem; cujusmodi est *Serpens* quem in *quinto libro Obelisci Pamphilii* exhibemus, in expositione Figuræ ex *Barberinorum Gazophylacio* eductæ, ut est in *præsentibus Figuris* B. *Deorum* itaque in Zodiaci Annique administratione *curam* indicaturi, *Serpentem* pingebant *undulatum*, sive in Aquæ fluentis formam dispositum; ut exprimerent Gyros, quos Sol motu suo, veluti in Cœlestis Æquoris undis, per 12 Signa, totidemque Menses, conficit, omnium, quæ in Mundo sunt, rerum

productionis causam esse. 12 Signa & Menses aptè per Serpentem tortuosum indicatos vide. Quia verò 5 dies *Anno Solari Ægyptiaco* ad 360 desunt, hosce significare voluerunt per quinque Gyros principales, quibus totidem Genii insident, & sunt *Osiris* Accipitrinâ, *Isis* Humanâ, Caninâ *Anubis*, *Mophta* Leo-

Leoninâ, *Hermanubis* denique Ibidis facie, totius *Anni*, *Ægyptique Tutelares*: *pennas* in manu habent, ut iis Occultum agitationis motum innuerent: atque hosce veluti Temporis Moderatores, Rerumque omnium totius anni decursu in inferiori Mundo nascentium Tutores, Conservatoresque coluerunt. Quid vero proprie per 5 istos Anni Tutelares, seu Deorum Natales, indicetur, Plutarchus scite docet: Rheæ *ajunt occultè cum* Saturno *congressæ* Solem, *qui id flagitium deprehendisset*, *imprecatum fuisse*, *ut neque in* Mense, *neque in* Anno *pareret*: *sed* Mercurium *amore Deæ captum*, *cum ea congressum*, *ac deinde in ludo cum* Luna *Victorem Septuagesimam partem cujusvis diei abstulisse*, *ac* 360 *diebus adjecisse*, *qui* 5 Dies *nunc ab Ægyptiis* Misi, *à Græcis* Epagomenæ, *id est*, adjectitii *vocantur*, *& veluti* Natales Deorum *festi aguntur*. Genius aquarum, *Mophta* dicitur, hoc est, à *Moi* & *phta*, quorum illud *aquam*, hoc Copticè *Deum* sive *Genium* notat.

Mophta *Numen Aquæ præses.*

Aërem vero exprimunt per Sibilum *Serpentis jacentis & trisulca lingua veluti sibilantis*: per Trisulcam linguam tres Aëreos Mundos, in quos dominium suum exercent, notabant. Unde *Zeuta*, id est, *vitam* hujusmodi Characterem appellabant. Porro *Ignem* significaturi, *Aspidem erectum*, vel altari, vel vertici Deastri alicujus impositum, cujus capiti Globus insisteret, pingebant: quo *Igneam* quandam *vim* Universum permeantem indicare solebant: atque huc respiciunt ea, quæ paulò ante ex *Eusebio* & *Horo* adduximus. hanc vim quoque notabant per Circulum, cui *Serpens* insertus, Θ *Græcum* aut *Coptum* exprimeret, quam *Thauta* vocabant; quo, teste *Eusebio*, Spiritum Igneum toti Universo infusum apte signabant. *Spiritum* verò *Mundi* eo quo conspicis modo exprimebant, uti ex *Tabula Bembina* patet: Vides hîc *Aspidem* Accipitrino capite conspicuum, Alis expansis in volandi actu constitutum, Cauda producta, & in Volumina contorta: quo *schemate*, Spiritus Mundani *Igneam* quandam vim & efficaciam, qua omnia penetrat, innuunt; uti prima figura in Schemate ostendit.

Unde Zeuta *dictum.*

ⲍⲉⲩⲧⲁ id est *vita.*

Diversitatem significationis Serpentum Schema *è regione notat.* Eusebius.

Patet itaque cur per *Serpentem* Mundani spiritus Vitam in omnia diffusam, & *cur* ex vilibus Elementaris miscellæ principiis, tantam Rerum varietatem expresserint.

Cum igitur *Signum* T Character fuerit mysticus, & propriè *Hebræis* in summa veneratione, *Ægyptii* autem pleraque ab Antiquis *Hebræorum* acceperint, quemadmodum constat ex *Clemente*; verisimile est, cum ex dictis, tum ex ratiocinatione *Abenephi*, hunc Characterem quoque ab *Hebræis* mutuatos esse *Ægyptios*, utpote curiosos figurarum observatores; utrisque quidem Mysticum, sed diversorum Mysteriorum significatione dissipatum. Dicimus igitur, *characterem hunc* apud *Ægyptios Tauticum* celeberrimum, non præcise significare Vitam venturam, quemadmodum vult *Ruffinus*, *Suidas*, aliique Auctores; sed verisimile est, totum hunc rumorem exortum esse à *Iudæis*, qui tum temporis *Ægyptum* exules pervagabantur: videntes enim Signum hoc T toties in Imaginibus eorum repetitum, passim *Salutem* suam seu Vitam venturam ex Patrum suorum traditione interpretabantur. Nos vero congruentius dicemus cum *Abenephio*, illum Characterem nihil aliud apud *Ægyptios* significasse, quam *Divinæ Mentis in rerum omnium productione motum & diffusionem*. Quam alta itaque & sublimia per *hunc Characterem* denotarint *Ægyptii*, penitus discutiamus. Quamvis Character ille forma multiplex reperitur in *sacris Sculpturis*; nos tamen hic de Charactere hujus loci proprio, qualem nimirum sacris Simulacris ut plurimum appositum videmus, agemus: de alio Chara-

Crux ansata *idem quod* Tau Hebræorum, *à quibus* Ægyptii *eam acceperant.*

Abenephius.

Ruffinus. Suidas.

Abenephius.

Crux ansata Divinæ Mentis motum *in omnia diffusa notat.*

ctere *Crucis Andreanæ* formam præ se ferente fuse egimus *in Prodromo, & in Explicatione Tabulæ Bembinæ*; quamvis etiam hi Characteres iidem sint.

Constat igitur *Character iste* duabus heterogeneis lineis, circularibus, & rectilineis; apparetque nihil aliud esse, quàm characterem illum, quo antiqui *Astronomi, Ægyptios* secuti, denotabant *Mercurium*, sic ☿, unde & *Characterem Tauticum* dicebant. Per *Circulum* denotabant Divinæ Mentis diffusionem in Mundum Sidereum,& per *Crucem* diffusionem in Elementa; quem lapsum elegantissime expressum hieroglyphice videmus *in Obelisci Lateranensis, lateris primi tertio hierogrammatismo*, hoc ectypo: Serpens ἱερακόμορφος ex *Circulo* prodiens sese insinuare videtur Mundo huic sensibili, per *Crucem ansatam* significato; adeo quidem, ut *Circulus* nihil aliud nisi Motum Divinæ Mentis, ut *supra* fuse demonstravimus, significet. Serpens autem ἱερακόμορφος, nihil aliud nisi Spiritum illius, qui per universam Mundi molem diffunditur; uti fuse in Hierogrammatismo decimo septimo, *Serpentis, in Obelisco Pamphilio* actum est. Hinc *Anaxagoras* quatuor Elementis constitutis,& per *Crucem* indicatis, iis Motorem adjungit, sive Spiritum, sive *Deum*, sive Mentem, ut *Proclus* interpretatur, per quem hæc quatuor regantur. Advertebant enim *Ægyptii* duos potissimum *simplices Motus* in rerum natura elucescentes, *Rectum* & *Circularem*; hunc per Circulum, illum per rectas exhibebant: Elementa enim extra sedes naturales dimota, suos ad easdem reditus non aliter ac per rectas lineas facere, experimento comprobant.

Anaxagoras.

Proclus.

Non igitur incongrue per *quatuor lineas rectas*, ex unico puncto individuoque in contrarias excurrentes partes, quatuor Elementorum (in quæ Elementa, singula tandem resolvi possunt) innuerunt mysterium. Confirmant hoc ea, quæ *in Cabala Saracenica* me annotasse memini: *Philosophi & Medici* Ægyptii, *partim* Indiæ & Græciæ, *indicaturi quatuor* Elementa, *quadratum sub figura* Crucis *pingebant*.

Cum verò Mysticus ille Character plerumque tum *in Bembina Tabula*, tum *in Obeliscis*, cæterisque ex *Ægypto* adductis Idolis spectetur, quibus ut plurimum ille Character manibus insertus, uti supra in *Osiridis* statua cernitur; mira alicui forsan videri possit hujus ratio; quam proinde paucis explicemus.

Notandum igitur *Ægyptios* hujusmodi Characteres mysteriosos in magna semper veneratione habuisse; non tantum ob summa quæ in se continere videbantur mysteria, sed vel maxime, quia hujusmodi Charactere, naturali quadam sympathia, Genios cœlestes allici posse perperam credebant. *Mundum* enim cum dicerent esse veluti Animal quoddam, in quo partes quamvis loco distantes propter naturam tamen unam ad se invicem ferantur, ipsamque Conciliatricem Mundi & Causam communem omnium Mistionum, trahere ad se invicem partes, ut *Iamblichus* ait, suapte natura: hinc ejusmodi tractus & appetitus arte quadam præter ordinem augeri posse existimabant. Nam,ut recte Jamblichus, Ægyptii *imitantes ipsam Universi naturam fabricamque Deorum, ipsi quoque Mysticarum reconditarumque notionum Imagines quasdam in Symbolis conficiendis ostendebant; quemadmodum & Natura rationes occultas in apparentibus formis, quasi Symbolis, exprimit, & Dii veritatem Idearum per manifestas Imagines explicant; præsertim cum perspicerent, Superiora omnia Inferiorum similitudine delectari; atque insuper optent à Superioribus bonitate repleri, quatenus, pro viribus imitentur, merito & ipsi convenientem Superis modum agendi pro viribus offerunt, quando occulta Mysteria Symbolis inserunt manifestis: in quibus interpretandis, Dimitte voces, accipe sensus.* *Ægyptii* igitur hujusmodi Symbolum sub certis temporibus Cœlique situ efforma-

Tauticus Character *efficax amuletum Ægyptiis.*

Iamblichus.

Superiora Inferiorum similitudine delectantur.

formabant, maxime ſub *Ariete* & *Mercurio*, ex quibus Signis conſtituebatur Character; Sole enim in *Ariete* exaltato, & Luna cum *Mercurio* conſiſtente maximam virtutem cœlitus acquirere arbitrabantur, tum ad Genios, in divinationibus

perficiendis rerumque inveſtigatione, eliciendos, tum ad contrarios Genios *Typhonios* propulſandos. Unde hunc Characterem varie ab Hierogrammatiſtis veteribus expreſſum fuiſſe reperio; *primo* ſub Taurina facie, qui & ſecundi in Zodiaco Signi character eſt; *ſecundo* per Circulum cum ſextilis Lunæ phaſi, cui Crux adnectitur, & *Mercurii* proprius Character eſt; *tertio* per characterem Veneris, cui Cornua Arietis ſuperimponuntur; per primum, *Aſpidem*, per ſecundum *Anubidem* ſeu *Mercurium Ægyptium*, per tertium *Iſin* ſeu *Venerem Ægyptiam*, cujus fœcunditas per Cornua *Arietis* indicatur, exprimere ſolebant. Sed jam hæc amplius exponamus. Pingebant *Ægyptii* Circulum, quo *Solem* referebant, Stellarum omnium principem & Cœleſte numen, utpote à cujus benigna luce cuncta animarentur. Cum vero ſine Lunæ concurſu Solem nil efficere poſſe viderent, *Lunam* Circulo ſuperimpoſuere, quod *Connubium* ☉ & ☽ appellabant. Præterea cum ☉ & ☽, omnem virtutum effluxum, potiſſimum in Mundum hylæum ſeu Elementarem exerere comperirent, Characteri ♉ *Crucem* ✠ affixere; quo notabant Spiritus omnia permeantis fœcunditatem; quem deinde *Græci*, veluti Symbolum, ad *Venerem*, Generationis Deam, exprimendam aſſumpſerunt. Atque hac ratione cum Geneticam *Veneris* facultatem, ſparſam & ſeminatam à Deaſtra per omnes Mundi partes, intuerentur, Spiritum videlicet Animæ Mundi, ſive Solis, dantis unicuique formam, vitam, eſſentiam & durationem; cum, inquam, eam inveniri viderent in omnibus rebus, in homine, in beſtiis, in terra, aqua, aëre, igne, in fluminibus, in montibus, planis, vallibus, ſylvis, pratis, plantis, animalibus, *Semicirculum Lunæ*, vel etiam *cornua Arietis*, ei appoſuerunt, ſuffixa *Cruce*, & ortus eſt celeberrimus ille & *ſacer Mercurii Character*, quem nos in Obeliſco Pamphilio, *Spiritum Mundi*, ſeu, quod idem, *omnia ad ſe attrahentem*, interpretati ſumus.

Sed hæc omnia aptè & clarè deſcribit Marſilius lib. 3 De vita cœlitus propaganda, uti ſequitur: *Aliquis autem quæret, quas potiſſimum Cœli figuras Imaginibus imprimere ſolerent* (Ægyptii): *ſunt enim ibi formæ oculis valde conſpicuæ, & à multis, quales ſunt, quaſi depictæ, ut* ♈, ♉, *ſimileſque* figuræ Zodiaci, *& quæ ſunt* extra Zodiacum *manifeſtæ. Sunt ibi præterea* formæ *quam plurimæ non tam viſibiles quam* imaginabiles, per Signorum facies, *ab* Indis, Ægyptiis, Chaldæiſque *profectæ vel ſaltem excogitatæ: veluti in prima* facie Virginis, *Virgo pulchra ſedens geminas manu ſpicas habens puerumque nutriens, & reliquæ, quales deſcribit* Albunaſar, *&c. ſunt denique* Characteres *quidam* Signorum *&* Planetarum *ab* Ægyptiis *deſignati. Volunt igitur Imaginibus omnia hæc inſculpi: ut, ſi quis exſpectet proprium à* Mercurio beneficium, *collocare eum in* Virgine *debebat, vel ſaltem ibi in* ☽ *cum aſpectu* Mercurii, *& imaginem tunc ex* ſtanno *conficere, vel* argento, *in qua ſit totum* Virginis Signum & *Character ejus, Characterque* Mercurii. *Conſtituebant quidem univerſam eorum formam* ad Cœli ſimilitudinem *rotundam; Antiquiores vero* figuram Crucis *cunctis anteponebant; quia Corpora per virtutem agunt ad ſuperficiem jam diffuſam.* Prima *vero* Superficies Cruce *deſcribitur: ſic enim inprimis habet longitudinem & latitudinem: primaque hæc figura eſt, & omnium quam maxime recta, & quatuor rectos angulos continet. Effectus vero Cœleſtium maxime per rectitudinem radiorum angulorumque reſultant: Tunc enim* Stellæ *quam maxime ſunt potentes*, quando quatuor Cœli tenent angulos, *Cardines Orientis videlicet, Occidentiſque, atque Medii utrinque Cœli. Sic vero diſpoſitæ*, radios *ita conjiciunt in ſe invicem, ut* Crucem *inde conſtituant.* Crucem *ergo Veteres figuram*

Marſilius Ficinus.

Stellæ quando quam maximè *potentes* ſint.

ram esse dicebant, cùm Stellarum fortitudine factam, tum earundem fortitudinis susceptaculum: Ideoque habere summam in Imaginibus potestatem, ac vires & Spiritus suscipere Planetarum. Hæc autem opinio ab Ægyptiis *vel introducta fuit*, vel maxime confirmata. *Inter quorum Characteres* Crux *una erat* insignis, *Vitam futuram significans, cujus figuram pectori* Serapidis *insculpebant: vidimus Characterem hunc multis rebus impressum. Ego verò, quod de* Crucis *excellentia fuit apud* Ægyptios *ante* Christum, *non tam muneris Stellarum testimonium fuisse arbitror, quàm virtutis præsagium, quam cum* Christo *fuerat acceptura; Astrologos autem qui statim post* Christum *fuerunt, videntes à* Christianis *miranda per* Crucem *fieri, nescientes autem vel nolentes in* Jesum *tanta conferre, in Cœlestia retulisse.*

Atque hactenus Marsilius: in quo veluti in brevi quodam compendio omnia ea, quæ hactenus fuse dicta sunt comprobantur. Sed & eadem confirmantur ab *Arabe* quodam *anonymo*, qui in Libro manuscripto sic dicit: *Ab Antiquis accepimus, magnam in decussata figura, hoc est,* Crucis *Symbolo, inesse vim & efficaciam.*

His jam subnectam Expositionem *Symbolorum in Adytis*:

Sacrificiorum *rite peractorum* vis *juxta Veteres.*

Magnum quid & ineffabile sub recta & illibata Sacrificiorum exhibitione latere putabant prisci Sacerdotes. Unde si vel unicam ex ritibus cærimoniam non recte peragerent, totum Theurgicum opus in irritum labi, sibi, teste *Iamblicho*, persuadebant. Hinc tanta in Sacrificiis, recte & legitimè instituendis, cura, tanta animæ corporisque dispositio, tot ac tantæ perfectiones, Lustrationes, Expiationes requirebantur. Cum enim Sacrificia magnam imo necessariam cum Ordinibus rerum, Deorumque Catenis, dependentiam connexionemque habere cognoscerent; certe non alia ratione magis votorum suorum se compotes futuros rebantur, quam si ad exemplaria singulorum Ordinum, Idealesque rationes, sua Sacra instituerent. Norant etiam primos HieromantasDivino quodam furore raptos, ea tali ordine, talibusque Mysteriis adornata adinvenisse, ut ipsæ primæ rerum Ideæ mystico Symbolorum contextu exhibitæ, opus faciendum connotarent. Quæ omnia in *Mensa Isiaca* ob oculos ponebant, in *Adytis* Sacrificantium; ut ex ea singulorum Deorum rationes discerent, & juxta præscriptas leges, Sacrificia peragerent. Quoniam enim singuli Deorum ordines, ut ipsi loquuntur, suis Symbolis, Gestibus, Habitibus, Ornamentis, quibus uniuscujusque naturam, proprietatem, actionem, exprimerent, instituti essent; hinc æquum judicabatur, analogico & prorsus simili rerum habitu in conspectu Deorum, dum sacra faciebant, comparere, ut tandem, quod prætenderent, consequerentur *hoc Symbolico apparatu*, quo nihil potentius, nil efficacius, nil ad Deos attrahendos vehementius esse posse perperam credebant. Gaudent enim, uti dicebant, Superiora inferioribus, tanquam iis à quibus unice dependent, quorumque influxibus substant. De quibus cum amplissime *in* nostro *Oedipo* egerimus, eo Lectorem remittimus.

Jamblichus.

Sacrificantur ad *quid attenderint.*

Superiora *gaudent* Inferioribus, *& hæc illis.*

Mystæ itaque *Adyta* sua, quæ loca erant recondita & ab omni humano consortio semota, ea industria constituebant, ut nihil fere esset in Rerum Natura, quod ibi non contineretur. Et primo quidem Inferiorem seu hylæum Mundum, *pavimentum*, Symbolico ei conveniente apparatu, utpote ex omni Mineralium Lapidumque genere adornatum, rivisque Aquarum fœcundum, exhibebat; *parietes* siderei Mundi Symbolis exprimebantur; *tholus* Genialis Mundi rationem exprimebat, in cujus medio Ara posita veluti Centrum referebat emanationum Supremæ Mentis, quæ deinde in omnium Mundorum peripheriam diffundebantur. atque adeo *Adyta* nihil aliud, quam universas Mundorum series repræsentabant; ad quorum notitiam nemo aptus censebatur nisi qui relictis Sensibus, rerumque caducarum cura deposita, totum se intra se reciperet, quod *Adyta* ipsa reconditis suis recessibus notabant.

Adyta Ægyptiorum qualia fuerint.

Adyta Ægyptiorum *universitatem rerum exprimebant.*

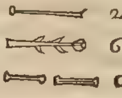
tabant. Corpora figurarum *Seminuda* & *macilenta* docebant, *Sacerdotes* ab omni Sensibilium rerum cura remotos & nudos, abstinentiæque, qua concupiscentia voluptatum refrænatur, deditos esse debere. Verenda *tecta* tenebant, ad animæ corporisque puritatem, quâ instructos esse oportebat, indicandam. *Capita velata* habebant, ad indicandum terrenarum rerum curam, quæ pilis, inutilibus excrementis, notabatur, prorsus esse repudiandam: unde & eosdem Sacerdotes *rasos* esse oportebat. In Sacrificiis itaque simili quo Deos referebant habitu comparebant.

Habitus Sacrificantium.
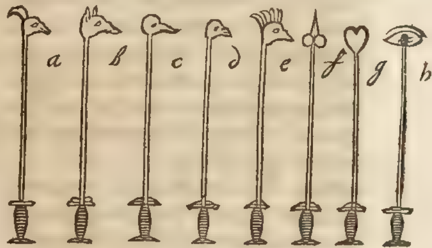
Tutulos in capite gerebant, Floribus, Pennis, Serpentibus, Stellis, Animalibus, Flammis, Circulis, Vasis, aliisque similibus, quibus Geniorum proprietates & Ideales rationes exprimuntur, compactos; quos in Sacrificiis pariter imitabantur Sacerdotes; illisque notabatur, *Sacerdotem* continuò *supernas* Deorum *Ideas*, quæ per *Tutulos* notantur, *speculari debere*: hoc enim facto, se in eam Intelligentiam quam continuo mente volvebant, *transformari*, eidemque uniri, & quodammodo identificari, sibi persuadebant: Unitos vero & jam consortio Deorum adscriptos, omnem se felicitatis metam utpote θεομόρφυς, attigisse rebantur. *Exempli gratia*, ad Mundi trahendam Animam Spiritumque Universi, coram Imagine eo Symbolorum apparatu adornata quem Solium in medio *Tabulæ Bembinæ* & Asseclæ ejus exhibent, sacra faciebant; & sic operationum similitudine hymnorumque analogice concinnatorum, Animam Mundi ineffabiliter se trahere posse, ad id quod volebant, arbitrabantur: & sic de cæteris Geniorum, Deorumque Simulacris statuebant. Hinc ex universis Mundialium rerum seriebus, eas tantum ad eum Deum trahendum aptas asserebant, quem res singulæ sub dictis seriebus exprimebant. Cum enim hæc omnia sub Idea, dum respiciebant involuta & complicata, latere crederent, ex necessitate Naturæ Genios iis rebus quæ ipsis Analogæ forent tractos, se eos sistere posse arbitrabantur; & illos quidem sistebant; at non tam virtute Sacrificiorum quàm occultis Satanæ artibus, qui in iis Hierophantam agebat.

Animam Mundi *per* Sacrificia *trahendi ratio*.

Fuit & magna *Sceptrorum* varietas apud *Ægyptios* in usu: fuerunt quæ simplicem tantum *Sceptri* formam mentirentur uti in 2, fuerunt ex *herbis* composita, uti in 6 patet; fuerunt & *contraposita*, uti

Sceptra Numinum, quibus in Sacris utebantur Mystæ.

in C; deinde πολύμορφα, id est, variis Animalium formis insignita uti sunt *Hircino*, *Canino*, *Ibidis*, *Accipitris*, *Meleagridum*, Capite insignita; fuerunt & membris humanis, uti *Oculo*, *Vultu*, *Aure*, *Lingua*, *phallo* prænotata: quibus omnibus Dominium ejus Numinis, cujus figura Symbolum erat, notabant: Ut *Sceptro Oculato*, Potentiam & Providentiam Supremi Numinis. Quæ omnia alibi declarata fuerunt, eóque ulterius producenda non censui.

Brachium quoque sæpe sæpius inter Hieroglyphica reperitur, uti in hac præsenti Diatribe; & vel *Manum explicatam* habet, denotatque Liberalitatem Numinum; vel *contractam*, notans rigorem & Severitatem Numinum; vel *Pyramidem* in manu tenet, & significat Influxum Numinis in inferiora; vel *capreolum* Vitis. Brachium *Capreolum* manu tenens, Beneficentiam Numinis indicabat: Nam, ut recte *Diodorus*, ἡ μὲν δεξιὰ τοὺς δακτύλους ἐκτεταμένους ἔχουσα συμφαίνει βίου πορισμόν. *Dextra* digitos extensos *habens*, *signi-*

Brachium *cum* Capreolo *vitis in manu quid*.

Diodorus Siculus.

significat rerum omnium necessariarum Suppeditationem: ἡ δὲ εὐώνυμος, τήρησιν καὶ φυλακὴν χρημάτων. Sinistra *vero* contracta, *Conservationem & custodiam facultatum*. Dicitur *Brachium Osiridis*, eo quod *Nilus* ubi se in Mare exonerat, veluti in *digitos* quosdam dispertitus una cum terra interjacente venam quasi in *Brachio* cardiacam exprimat, à qua Vita & tota *Ægypti* felicitas dependet: ut *Capreolus* in manu sat ostendit. Est enim

Capreolus quid.

Capreolus nil aliud, quam extrema illa & ultima teneriuscula pars Vitis, vel Cucurbitæ, aut Convolvoli, quæ in helices quasi lineas contrahitur; suntque veluti *manus* quædam *Vitis* ad sese fulciendam à Natura ordinatæ; quidquid enim apprehenderit, adeo tenaciter eidem se circumvolvit, adeo tenaciter stringit, ut vix ab eo extricari possit. Atque hoc *Capreolo* scite sane signant Vegetabilis Naturæ appetitum, quo in Superiora, à quibus Vitam obtinet, fertur. Accedit, quod Vitis inventio *Osiri*, teste *Herodoto*, *Diodoro*, *Clemente Alexandrino*, & *Eusebio* adscribatur; hinc in Sacrificiis Vitis, Perseæ, similiumque Plantarum frondes manibus gerebant Sacerdotes. Quæ omnia fusius in *Obelisco Pamphilio* prosecuti sumus *fol.* 362. ut proinde non incongrue Beneficentia *Osiridis* per hujusmodi *Brachium*, inter Hieroglyphica passim obvium, indicetur. Quomodo vero *Brachium* hoc *Nilum* exprimat, *Abenephi Arabs* hisce verbis exponit: *Terra* Ægypti *rectà protensa est instar* Brachii *humani ex Austro in Boream, &* Nilus *per medium ejus transiens instar* Venæ Cardiacæ, *cum Mari approximaverit, tunc terram veluti in* digitos *quosdam dispescit*. Hinc *Nilum* ex Austro in Boream tendentem, teste *Plutarcho*, non incongrue *fluxum Osiridis* dixere Veteres. Quod *Nilus* in Austro ortus, uti summa felicitate *Ægyptum* beare, ita Mari (quod *Typhonium* Regnum, *Osiri* contrarium) redditus felicitati *Niloticæ* finem imponere videbatur.

Herodotus. Diodorus. Clemens Alex. Eusebius. Abenephius.

Circularis Figura quid signet.

Omnia *Circularia*, uti jam supra exposuimus, Cœleste & Divinum quid significant; pro diversitate tamen Notarum ipsis adjunctarum; *Circulis* supra Capita Numinum Potestatem maximam, Divinitatem autem quomodolibet positus. De Globo alato & Serpentino jam diximus; Segmenta verò *Circulorum*, superius quidem Cœli portionem superiorem, inferius verò Horizontem notare scias: de quibus quam fusissime in *Obelisco Pamphilio*.

Meleagridum Nomen & Corporis symmetria.

Dicuntur *Meleagrides*, ex mente Mythologorum, ex eo, quod *Meleagrum* interfectum sorores ejus ad sepulchrum plangentes à *Diana* in *Meleagrides* conversæ dicantur. *Ægyptii* verò multo alia de *Meleagride*, quam & *Gallinam Pharaonis* vocant, philosophantur. Cum enim viderent totum hujus Volucris corpus ineffabili quadam symmetria constitutum, in eam venerunt opinionem, Animam Mundi, quam *Pantamorphum Naturæ Genium* dicebant, in hujus sibi Volucris corpore sedem constituisse; eandemque ob causam Volucrem hominibus Sagacibus se aperire, circa eas res quas tanta majestate, ordine & dispositione plumarumque varietate fulgere cernerent, arbitrabantur. Unde non sine causa hanc avem Pantamorphæ Naturæ Capiti, uti ex Schemate in Tab. Bemb. patet, imponebant. *Triquetrum caput* habet, ad indicandam Triadem qua Fundum Paternum constituebatur; *Corpus cœruleum* habet *gibbosumque* seu in formam *arcus* effectum, quo Firmamenti arcuatam cœruleamque superficiem denotabant: non secus ac *Volucris* corpus cœruleum innumeris veluti Stellulis exornatum. Unde non immerito *Abenephius* illud Firmamenti Symbolum fuisse asserit: *Gallina*, inquit, *Pharaonis*, *fuit Symbolum Sphæræ Stellarum*. Quemadmodum enim Firmamentum Variis *Stellis* ornatum est: sic *maculis* veluti Stellulis per totum corpus mira naturæ arte depictis variegata est. Unde Hierophantæ eam non immerito in *Firmamenti* ejusque

Abenephius.

que Præsidis *Symbolum* assumpserunt. *Canistrum* capiti dorso *Meleagridis* insistens abundantiam Fructuum quos profert, *Perseæ folia* Sapientiam, qua omnia mirificæ dispositionis lege coordinat, ob impenetrabilem operationum quo utitur modum, non tam Sermone, quam devoti cordis Silentio colendam & adorandam, signant. Nam, *Horo* teste, habet *Persea* arbos folia similia *Linguæ*, & fructum *Cordi* similem, quæ abditæ *Sapientiæ* in Deo Symbolum sunt.

Horus.

Persea *Linguæ & Cordis Symbolum.*

Pedes vero duo soli, positi, notant insensibilem & prudentem Naturæ progressum, teste *Plutarcho*, in omnibus, quæ occulto modo penetrat: ut in *Hieroglyphicis præsentis argumenti* videre est. *Vnus* vero *pes* positus, idem notat, sed uni tantum Numini applicatum, in rebus fidei suæ commissis. Figura vero in A, notat Divini Numinis processum per *Craterem Osiriacum*, ad mitigandam superfluam humiditatem.

Plutarchus

Atque hæc sunt *præcipua Symbola* quæ in *hac Columna numero signata* occurrunt: quibus ritè intellectis jam summariam ejus expositionem trademus.

Et quamvis titulus, qui sive in Obeliscis, sive Statuis nunquam abest, hic desit, necessario tamen is præcedere debuit; Ego eum alium esse non dixero, nisi *Globum* illum *Mumiæ* inscriptum: qui uti Supremi Numinis in inferiora influxum semper notat, ita quoque effectus ejus, in ordine sequentes Notæ subsidio Numinum asseclarum, quæ jam declarabimus, demonstrant.

Titulus in *Obeliscis* & *Statuis* nunquam abest.

Argumentum itaque, triplicis hujus *Inscriptionis* Hieroglyphicæ hoc est: Cum Corpora condita jam æternitati consecrare Sacerdotes censeant, primo *Osiriacas Catenas* in *prima Columna* describunt, quibus attracti Geniales Ministri Supremi Numinis, Corpora veluti fidei eorum commissa, magna cura ab *Typhonia* violentiâ tuta conservare putantur, usque ad tempus Transitus constitutum; ac proinde in Sacrificiis *orant* Osirin, *ut Humidum Naturæ mitiget, & à corruptione divertat, Favissarum Craterumque curam habeat per Originis Solaris Ministrum, quò transeuntes Animæ, felici Catenarum Mundialium sorte, tandem ad* Zonam *illis destinatam pertingant.* Secunda Columna *Anubis* continet *Vigilantiam & providentiam, ut Sacrorum virtute, tandem eo Duce & transvectore Animæ ad desideratam* Zonam *pertingant:* quæ prorsus eadem habentur in 3 *Columna*, uti ex Figuris patet, adeoque tota hæc Hieroglyphicorum congeries, & *Osiris*, & *Anubidis* adjurationem concernunt, non neglecto *Mophtæ* beneficio, Humidi in natura Præsidis.

Argumentum triplicis *Inscriptionis.*

CAPUT IV.

Synopsis, *qua earum rerum, quæ in hoc Tricolumnari Obelisci Latere considerari possunt, fidelis interpretatio continetur.*

SI in hoc *præsenti Hieroglyphico Syntagmate* sub triplici Columnarum serie constituto, *Symbola* non dicam omnia, saltem pleraque ex Obeliscorum prototypis extracta fuisse asseram non mentiar; quemadmodum expressè ex *Obeliscis Flaminio, Lateranensi, & Barberino in Oedipo* expositis, tum ex *Obelisco Pamphilio*, patet: Ut proinde supervacaneum esse censeam interpreta-

pretationem Symbolorum omnium, hic ad nauseam Lectoris repetere, cum in *citatis Obeliscis* id à me affatim præstitum sit. De hoc tantum Lectorem admonendum duxi, Hoc cujuspiam Obelisci majoris unicum tantummodo Latus esse, quod ad institutum Mystarum quo *Mumiaci* corporis saluti consulebant, sufficiebat. Defectus tamen commissus videtur, quod *Epigraphe* sive Superinscriptione careat, omnibus *Obeliscis* communi: Siquidem proprium erat Hieromystis, titulum Obelisci magnifico Symbolorum apparatu adornare, initio facto à Supremi Numinis influxu, tanquam ex puncto Pyramidis, in omnem *inferiorum Mundorum* Oeconomiam, *supremam*, *mediam* & *hylæam* sive *infimam*, per Genios administratam, diffuso. Qualis autem *Titulus* & Superinscriptio fuerit, dico aliam non fuisse, nisi quæ in ipso *Mumiæ* vestimento depicta cernitur, cum adjunctis Numinum Genialium Schematis, uti in præsenti *Hierogrammatismo* patet: hisce enim *præmissis* firmiter sibi persuadebant Supremæ Mentis influxum, per Symbolum Κυκλο-οφι-πτεϱόμοϱφον expressum, præviis Sacrificiis, Geniorumque Catenis, cum omnibus Mundorum Ordinibus κτ̀ τὴν ἀναλογίαν symbolizantibus, necessario allici, &, ad quod petebant obtinendum, tanquam violenter attrahi. Quoniam igitur Inscriptionis Obelisci Symbola in *præcedentibus* fusè interpretati sumus, nil restat, nisi, ut quæ *in tribus Columnarum Seriebus*, *Symbola* continentur, exponamus; non quidem singula, hoc enim foret librum libro jungere, sed Sensum solummodo singularum trium Serierum innuere; qui verò profundius ea nosse desiderabunt, illi singula suis stabilita auctoritatibus, in paulò supra *allegatis Obeliscis* invenient.

Tituli in Obeliscis quam magnifici.

Argumentum trium Columnarum.

In prima Serie ordine sequuntur, *Osiris vis in omnem Humidæ Naturæ Oeconomiam diffusa*, *qua* contrariæ *inimicæ* Potestates, *per Sacrificia*, *juxta Res ex Catenis sibi analogis collectas*, *sub analogo pariter Mystarum habitu*, *instituta*, *profligantur & exterminantur.*

In secunda sive media Columna *Momphtu regnum indigitatur*, *qui ad Supremi Numinis nutum*, *omnia ea quæ ad Humidum Naturæ*, *& Subterranea quoque receptacula perficienda pertinent*, *una cum assecla* Anubi, *administrat.*

In tertia Columna exhibentur, quatuor Numinum *una ad commune bonum Naturæ allaborantium administratio*, *ritusque & Cærimoniæ*, *quibus vel Numen supremum*, *quod* Hemphta *dicunt*, *vel placent*, *vel contrarias* Typhonis *machinas*, *per Statuas Apotropæas dispellant.* Atque hæc est hujus *Hieroglyphici* syntagmatis *Summa.* Verum cum in hisce subinde occurrant quæ *in præcedentibus* haud satis explanata fuerunt, atque adeo *peregrina Symbola* quæ necdum tacta, talia ad majorem Lectoris intelligentiam separatim hic explicanda censui.

Occurrit primo *Figura* constans *duobus pedibus intra Craterem*, quem *Osiriacum* vocant, immersis, & notat Occultum & insensibilem Motum Numinis per universas Humidæ Naturæ semitas, teste *Plutarcho*, *de Osiri & Iside*, deque hoc etiam *in præced. cap. & alibi* fusius differuimus. Plutarchus.

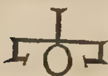

continetur autem in hoc triplici Systemate quatuor vicibus, semel in prima Columna, quam Numerus 15 è regione notat; in secunda *Serie* semel, & penultimum locum obtinet; in tertia, è regione Num. 8. & 14. Quid vero hisce locis significet, ex adjunctis Signis patebit.

Occurrit in *secunda* Columna Num. 8. sequens *figura*, *Accipiter* Serpente in capite, Flagello à tergo, & Laqueo in pedibus, & cum Circularibus figuris conspicuus; quo significatur, *Osirim* omnium *malorum*, quod per *scuticam* à tergo & *laqueum* notatur, propulsatorem

rem; & subterraneus ἀνῦτεχνος Genius veluti irretitus & illaqueatus sistitur.

Est *triplex ramus* cum *lituo inflexo*, cujus mysteria cum in *Obelisco Pamphilio*, capite *De plantis Hieroglyphicis*, quam uberrime exposuerimus eò Lectorem remittimus.

Hoc symbolum *num.* 17. *Favissam* sive *Sacram piscinam* notat, una cum *phiala*, quæ Humidi in eam liquorem derivat.

Hoc symbolum, quod ex *Serpente* & duabus *phialis* ex Serpente pendentibus constat, notat Vitalem influxum in humidæ Naturæ vasa.

Significat *Zonas Cœlestes*, in quas animas per *Anubin* transportari credunt post transactum Metempsychoseos tempus.

Brachium extensum *pyramidem* manu *tenens*, notat beneficii, quo tenditur ad Divinitatis consortium, adeptionem.

Brachium vero *cum vase Nilotico* in manu, Humoris beneficium notat.

& cum manu simpliciter *extensa* notat naturam Genii beneficam. & sic de cæteris.

Hæc Statua *Apotropæi* Numinis est, è regione *num.* 15, intra mediam Columnam, qua Genii adversi abigi credebantur, cujus nota est *laqueus* ipsi junctus.

Hæc Figura è regione *num.* 16. *col.* 2 & 3, inter 14 & 15 *num.* notat Influxum vitalem *Momphtæ*, Præsidis Humidi; & *undulatio Serpentis* sat ostendit.

Hæc figura *Col.* 3, è regione *num.* 9, significat Numinis Statuam *præpotentis efficaciæ*, ad profligandas contrarias Potestates, virtute *Crucis ansatæ*; & Penna in capite *Osiris* siderativa *Typhonis* symbolum est.

Atque hæc ſunt *Symbola* in præcedentibus plane non vel non ſatis expoſita, quibus intellectis nullam Lector reperiet in exponendis reliquis paſſim occurrentibus Symbolis difficultatem. Ex quibus etiam clare intelliget ſub hiſce nullam hiſtoricam relationem, uti multi ſibi hucuſque perſuaſerunt, contineri; ſed eſſe puram *Idealem literaturam* ſub analogia rerum ad cultum Numinum ex omnibus Naturæ gradibus conſtitutam, & efficaciſſimam ad Numina benefica qua placanda alliciendaque, qua profligandos contrariæ & adverſæ poteſtatis Antitechnos.

Hieroglyphicorum finem *non fuiſſe hiſtoricum.*

His itaque enumeratis jam *ad ſecundi Syntagmatis Hieroglyphici Tricolumnaris* expoſitionem progrediamur. *Syntagmatis ſecundi Obeliſci* τριστύλου, ſive *tricolumnaris*, *Symbola*, ſi pauca exceperis, cum iis quæ in *primo* reperiuntur, prorſus ſunt eadem; & in varia ſolummodo eorundem metatheſi ſive tranſpoſitione, abſque ullo tamen veræ ſignificationis præjudicio, differunt; ut proinde ſupervacaneum cenſeam iis explicandis longius inhærere. Quid vero ſibi velit *Media columna*, *aureo colore* depicta, cum duæ extremæ non niſi *nigris* deſcriptæ videantur, ego rem tacite conſiderando & Columnis extremis cum media combinatis, cum eadem prorſus Symbola in ſingulis reperiantur, nullum aliud myſterium inveni, niſi quod *Myſtæ*, ne quid *ad ornatum* deeſſet, Columnam ſuperbius reſplendentem, tanquam inter extremas *mediam*, aureo colore, ad majus ei ornamentum conciliandum, depinxerint, uti ex aliis *Mumiarum* ornamentis patet, nullo alio interveniente myſterio digno conſideratione.

Summa *Syntagmatis ſecundi.*

Aurei coloris Symbola *quid ſibi velint.*

Expoſitio Syſtematis Hieroglyphice ſignati Num. 3.

PRogrediamur jam ad *Syſtema Hieroglyphicum*, quod *Numero tertio* ſignatum eſt, explicandum. In hujus *media Columna aureis literis* ordine depicta deſcribuntur *Symbola*; quæ quidem nil aliud indicare videntur, niſi Influxum Numinis in rerum *Oſiri*, *Anubi*, *Mercurio*, *Ibiaco* & *Mophtæ* commiſſarum dominium, quod tanquam immediati Supremi *Archetypæ Mentis* aſſeclæ, adminiſtrant; & ſunt illa quæ in *Mumia* depicta cernuntur, *ſuperius* expoſita Numina. Ac *caput* quidem *Canis Sceptro* impoſitum unà cum *Altaris* nota, monſtrat Curam & vigilantiam ad *Anubin*, per Sacrificia, ad corpora condîta conſervanda inſtimulandum. Symbolum vero quod *Ibidis* figuræ ſignum eſt, notat pariter *Mercurium*, omnium Scientiarum Inventorem, quas ſub *Ibidis* forma *Ægyptios* docuiſſet. Et tametſi *Mercurii duo* dicuntur, *Ibiacus*, qui *Cæleſtibus*, & κυνόμορφος, qui *Terreſtribus* præſidet, revera tamen unus & idem eſt, ſub diverſis tantummodo operationibus, queis tum in Superioribus, tum Inferioribus pollet, diſtinctus; de quibus conſule *Obeliſcum Pamphilium de Hierogrammatiſmo Ibidis* & *Canis*. *Oſiris* vero, quem & *Thauſtum* dicunt, *figura Accipitris* ſignatur ſemper, uti ex *præſenti* Mumiæ *Hierogrammatiſmo* patet; quamvis in omnibus *roſtrum* omiſſum ſit, quod tamen ad *Oſirin* indicandum poni debebat: & ſic à me in omnibus emendatum fuit. Quartus *Mophta* λεοντόμορφος, *capite Leonino*, vel *Hydroſchemate* notatus, Faviſſarum, Sacrarum piſcinarum, *Nili*, *Baridis*, Craterumque ſupernorum Cuſtos; Humidi enim totius *Craterumque Iſiacorum* Præſidem

Aurei coloris Symbola *exponuntur.*

Mercurius *geminus.*

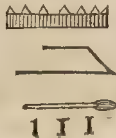
fidem existimabant *Ægyptii.* Unde nomen ipsi imposuerunt *Mophta*, seu *Momphta*: nam MO vel MOI Lingua *Ægyptiaca* *Aquas* notat, unde & *Moises* nomen obtinuit, tanquam ex *aqua* extractus, uti habetur *Exodi. c. 2.* *Phta* verò *Deum* dicta Lingua significat, quasi diceres *Mophta Deus aquarum.* Unde semper ejus Symbola *Hydroschema* aut unum aut duo aut tria & quatuor etiam, κυριολογικὰ Symbola; queis nunc unius, modo duorum, modo trium aut quatuor diversorum Humidorum administrationem signant, ut in *præsenti Systemate* videre est. In *prima* itaque *Columna*, *Typhoniam* violentiam, per *Tridentem* & *Crocodilum* significatam, Typhonis Symbola, ab *Anubi*, primò Sacrificiis placato, à Corporibus condîtis, per Statuas quæ *Mesitæ*, Dii Intermediatores, inter Supremum Numen & Res sibi commissas esse putantur, arceri statuebant, per hujusmodi enim Statuas Catenarum Mundialium Præsidem, Numen ἰδίμορφον, in ipsas Statuas attrahi, & de quæsitis responsa dari credebant. Unde *hujus Columnæ series nihil aliud quam continuata adjuratio est, qua* Osiris *&* Anubis *per* Sacra *quaternis vicibus sollicitantur ad tuenda* Corpora, *donec per varios transitus ad* Zonam *ipsis destinatam pertingant.*

Moises unde sic dictus.

Argumenta Columnarum Systematis sub Num. 3.

In *tertia* vero *Columna*, cum eadem prorsus quæ in *prima*, etsi pro varia Symbolorum dispositione differre videantur, juxta Idealem tamen conceptum idem sunt.

In *media Columna*, uti *aureis literis* scripta, ita quoque altius quodpiam mysterium contineri quispiam sibi persuadere posset; veruntamen qui ad *Symbolorum* sequelam, mentem paulo penitius reflexerit, is *nil aliud* reperiet, *quam Numinum in unum conjunctorum*, *utque unitis viribus succurrant*, *Invocationem & adjurationem*: cujus prima Symbola *Serpens*, penna Accipitrina, & Clava, quibus *Osiris*, Vitarum auctor, & *Anubis* fidus vigilque earum custos, *Mophta* Humidi præses, per Statuas sacras, Crateres, Favissas, & Piscinas sacras, magnis ritibus consecratas, ad tutelam Animarum transvehendarum, sollicitantur. In *fine* quoque *Columnæ Heptapyrgon*, signatum *litera* A, ponitur,

& erat figura *Muri septem cuspidibus* insigniti, quod *Septem Stellarum principalium Arcem* vocabant, & inter *Hieroglyphica* frequens est: si enim tribus Apicibus signabatur, trium Numinum, si duodecim Apicibus, duodecim Signorum *Zodiaci* Præsidum Arcem notabant. Hoc vero *Heptapyrgo* Septem *Stellarum* invocant Numina, ut *Mercurius* per eorum Favissam & Subterraneæ potentiæ Sceptrum, per tres Naturæ gradus, transeuntes Animas tandem ad *Heptapyrgon Heroum* aut *Semideorum* perducat.

Atque hæc est brevis & succincta eorum quæ in *Gallicana Mumia* continentur, *Hieroglyphicorum* Interpretatio; quemadmodum ex iis quæ in præcedentibus ad stabiliendam veritatem ubertim adduximus, prudens & peritus Lector, clarius intelliget.

CAPUT V.

De abominandis ritibus & Cærimoniis Ægyptiis, *quibus Mystæ veteres in* Adytis *suis*, *tum ad* Genios *Mundi Tutelares alliciendos*, *tum ad Adversos propulsandos*, *utebantur.*

DE *Adytis Ægyptiorum* egimus supra tribus jam locis *Parte* II. *cap*.4. & *ult*. atque *hujus Partis capite præced.* III. Quæ ut clarius intelligantur, hic ectypon *Adyti Ægyptiaci* ex *Theatro Hieroglyphico* extractum inseram, in quo *locis citatis* dicta, & hic dicenda, quam luculentissime expressa cernuntur. Vides itaque primò locum abditum & tenebrosum, in quo mactatur in usum Sacrificiorum; cujus parietes *Hieroglyphicis* notis insigniti, ut ad Numina hisce veluti illiciis quibusdam propitianda spectantes attraherentur. *Mystæ* juxta ritus & cærimonias præscriptas analogico habitu induti Sacra peragebant; nudo videlicet corpore solo semicinctio ad tegendas abditas corporis partes contenti. Nam, ut recte Porphyrius, de Abstinentia, *rasi toto corpore, ne quid vilium excrementorum, cujusmodi* pili *sunt, quæ Numina, aversabantur,*

Adytorum *locus.*

Sacerdotum *habitus.*

Porphyrius.

Fig: V

restaret Sacris *operam dabant*: Unde & capita eorum rasa erant, vittisque reticulatis, juxta Ideales Numinum rationes elaboratis, ut ne capilli quidem apparerent, in sacris utebantur. Et ne quidquam ad superstitionem deforet, muros varia Hieroglyphicorum pictura exornabant, sic uti *in apposito hic schemate* patet *Adyti*. Viden *Accipitrem* Solis symbolum, *Ibin*, Lunæ, *Noctuam* Sapientiæ silentio comparatæ notam? Viden Sacrorum Instrumentorum mysticas notas hinc inde depictas, uti sunt Crux ansata b, Pennæ siderativæ Typhonis a, Hydroschematum figuræ c, Crater *Osiris* d, Septum *Apidis* f, & similia, quibus pleni erant *Adytorum* secessus. Magnum piaculum se facturos credebant, si quidpiam horum in Sacris defuisset: quæ & apprime congruunt iis quæ paulo post ex *Ezechiele cap.* 8. adducemus. Erant hujusmodi latibula complura in *Ægypto*, uti supra *Parte* II, *sexto capite*, ex *Clemente* constat. In hisce namque *Adytis*, seu remotis ab omnium hominum consortio Recessibus, docebatur Theologia illa Mystica, Verius *Magia Ægyptiorum* arcanior, Hieroglyphicis descripta Symbolis, quæ non nisi Sacerdotalis Ordinis hominibus tradebatur. Quæ omnia testatur Arnobius cum de Mago quodam *Ægyptio* loquitur: *Magus*, inquit, *suis clandestinis artibus omnia illa perfecit*, Ægyptiorum *ex* Adytis *potentium Angelorum Nomina*, *&* *remotas furatus est disciplinas.* Neque *Adyta* solum *Ægyptiorum* summè celebrabantur ab omnibus, sed & libri Magici, quibus conjurabant Dæmones, & sui eos juris facere nitebantur Sacerdotes, proferebantur: de quibus Lucianus in Philopseude: *Domus infestabatur à Dæmone*, *Ego autem accepi* libros, *quos plures hujusmodi apud se habebant*, Veni domum, & quam maximè *horrendo carmi-*

Arnobius.

Lucianus.

carmine dæmonem exegi, *vocem imitatus* Ægyptiam. De altero quodam *Ægyptio* Mago, qui occultas *Ægyptiorum* artes Magicas noſſe deſiderabat, Clemens Alex. *Ibo*, inquit, *in Ægyptum*, *&* Adytorum *Myſtis*, *Sacerdotibus*, *& Prophetis amicitia ſociabor.* Quinam ſunt alii hi *Libri* niſi quos diximus Muri, Menſæ Tabulæque aliæ *Hieroglyphicis* Avium, Serpentum, Quadrupedum, horumque in unum varia metamorphoſi compoſitorum Imaginibus inaratæ? neque enim aliud *Adyta* tenebant. Quæ adeo vera ſunt, ut vel ipſa *Sacra Scriptura* Hebræis hujusmodi abominationes, quas in *Adytis*, more *Ægyptiorum* in ſubterraneis locis extructis, peragere ſolebant, exprobrare videatur. Tale *adytum* fuit, quod DEUS Ezechieli monſtrabat, cap.8. vers 7. *Et introduxit me ad oſtium atrii*, *& ecce foramen unum in pariete*, *& dixit ad me*, *Fili hominis*, *ſcinde parietem*; *& cum ſcidiſſem parietem*, *apparuit Oſtium unum*: *& dixit ad me*, *Ingredere & vide* abominationes *peſſimas quas iſti faciunt*; *& ingreſſus vidi*:

Clemens Alexandrinus.

Hebræi Ægyptiacis ritibus afficiebantur.

והנה כל תבנית רמש
ובהמה שקץ וכל גלולי
בית ישראל מחקה בקיר׃

& ecce omnis ſimilitudo Reptilium *& A*nimalium *&* Idola *univerſa Domus Iſrael* depicta *in* parietibus *circumcirca*. Vides hic non ad aliud quam ad ritus & cærimonias in *Adytis Ægyptiorum*, quibus *Hebræi* adeo dediti erant, peragi ſolitas alludi. Quæ tanti apud Græcos etiam æſtimata fuerunt, ut ultra ea quæ *ſuprà* dicto *cap.6*, *Partis* II, adduxi, *Platonem* ipſum, *Eudoxum*, cæteroſque *Græciæ* Philoſophos ad hujusmodi ſacras diſciplinas in *Adytis* traditas, percipiendas, data opera in *Ægyptum* profectos fuiſſe *Laërtius* doceat: ab iis tamen qui ſacris præerant Sacerdotibus, tenaciſſimo ſilentio adſtrictis, vix quicquam, niſi multorum annorum ſpatio & precibus extorquere potuerunt. Quibus ritibus quove murmure Sacerdotes illi Diis ſuis ſupplicabant, habes ſæpe dicto cap.6. Verùm non ſolum Magico murmure Numina ſollicitabant, ſed certas quoque *patellas* præparatas habebant, in quibus eorum quæ adjurabant Numinum inciſæ Figuræ ſpectabantur atque Nomina; cujuſmodi nuper mihi eximius Statuarius *Ioſephus Orpheus* ex ſuo Muſeo, curioſis Antiquitatibus conferto, deprompꝉum communicavit;

Platonis in Ægypto peregrinatio.

Diogenes Laertius.

O O O

quod, quia mirifice ad veritatem dictorum confirmandam facit, hic apponendum duxi. Vides in lapide *Ophite* primo inciſos tres *Accipitres*, deinde tres *Circulos*, & poſtea tres *Sphinges* Leoninæ formæ. Sequitur poſtea *adjuratio* Numinum, paucis in *Ægyptiaca* Lingua verbis prolata: quorum intellectum pari brevitate expono. Per tres *Accipitres*, *trium Mundorum*, *Intelligibilis* ſeu Archetypi, *Siderei*, & *Hylæi* triplex *Oſiris*, per tres *Circulos* diſpoſitionis Ordo & divinitas ejus notatur; per tres *Sphinges*, triplex triplicis Mundi *Momphta* ſignificatur. Et ut *Oſiris* Accipitrinus Mundani Caloris auctor eſt, ita Humidæ *Momphta*: ex quorum juſta attemperatione, uti omnia quæ in triplici Naturæ gradu ſpectantur, naſci, ita quoque ex eorundem diſcraſia ſeu intemperie, ſterilitatem cauſari neceſſe eſt: ad quam avertendam, hujusmodi *patellam* veluti amuletum in Statuæ *Momphtæ* capite ponebant, addito etiam ad id quod prætenderent obtinendum *Magico murmure*, ſeu *adjuratione*. Verba ex *Ægyptiaca* Lingua ſeu *Copta* à me tranſlata ita ſonant:

ⲟⲃⲁϩⲉⲃⲟ ⲟⲃⲁϩⲉⲑ ⲟⲃⲁϩⲉⲑ ⲟⲙⲱϥϯ ⲟⲙⲱϥϯ ⲟⲙⲱϥϯ

ⲀⲚⲞⲜⲤⲞⲢⲪ ⲞⲨⲦⲞⲨⲞⲨ
ⲚⲈⲢⲰⲒ Θ, Θ, Θ,
Φ, Φ, Φ.

ⲫⲩⲗⲁⲍⲟⲛ ⲫⲁⲗⲁⲝⲟⲛ ⲫⲩⲗⲁⲝⲟⲛ ⲛⲓⲥⲕⲏⲡⲧⲣⲟⲛ ⲛⲧⲉⲇⲩⲛⲁⲓⲥ.

Id

Id est, *O ter potens Divine Osiris*, Osiris, *Osiris*, *Mophta*, Mophta, *Mophta*, *adjuro te per hoc signum*, *Thoth*, Thoth, *Thoth, id est*, Mercurii, *qui est trium* Favissarum *seu Cisternarum sacrarum Custos*, Custos, *Custos*, *triplici Sceptro Dominationis tuæ potens*. Sed nequaquam semper minis aut verborum portentosorum prolatione Sacerdotes hic utebantur, ut videre est *cap. sæpe citato 6.* quo me refero.

CAPUT VI.

De *Fascibus Sepulchralibus*, iisque quæ *intra Involucra* ponebantur *Idolis averruncis*.

Missa mihi olim ex *Ægypto* fuit *Statua* unius pedis altitudine, imputribilis ligni, ex cedro aut sicastro elaborata; quam dicebant, intra *Mumiæ* corpus inventam fuisse, quam in meo Museo adhuc ceu rarum quid & curiosum conservo. Inveniuntur & Mumiis insertæ *Statuunculæ* semipalmares ex creta cocta: quæ aliud non significant quam *Lares*, de quibus *supra*: & semper quasi omnes eandem *Hieroglyphicorum* Inscriptionem continent, ex *Obeliscis* veluti Prototypis extractam & Simulacris incisam. Ut proinde vel ex hoc Capite pateat, in *Hieroglyphicis* Inscriptionibus non historias, non Regum vitam, non potentiam & opulentiam contineri, sed altioris doctrinæ dictamina, de quibus hucusque egimus; Regum vero gesta, & commemoratione digna vulgari Lingua, quam nos *Coptam* sive Pharonicam appellamus, posteritati consignabant.

Hieroglyphicorum argumentum in universum quodnam fuerit.

EPILOGUS.

Noverit Lector, quæ de *SS. Triade, de Anima & Spiritu Mundi, de Deorum, Dæmonum, & Animarum origine, de Idearum Divinarum in inferiorem Mundum influxibus, de Transmigratione animarum, de sacrificiis Magicis, eorumque ratione, & similibus*, in hoc Opusculo vel alibi adduximus, ea omnia caute legenda esse. Sunt enim pleraque Orthodoxæ fidei prorsus contraria, primisque Hæresiarchis opportunam turpissimorum dogmatum fundandorum materiam occasionemque præbuerunt, ut ex SS. Patrum, *Augustini, Iustini, Lactantii, Arnobii*, aliorumque confutatione patet. Quare si aliqua veritatis lux in iis effulgeat, illam non tam veram expositionem, quam Orthodoxæ doctrinæ adumbrationem quandam, Luminis Naturalis, quo pollebant, sublimitate Ingeniique præstantia prolatam putabimus; vel si de *Dei* natura rectè subinde ratiocinentur, illud præternaturali concursu Numinis potius eructasse quam comprehendisse, uti de *Sybillis* SS. Patres sentiunt, censebimus. Quare in tantum dicta expositaque velim in quantum *Hieroglyphicæ doctrinæ* fundamentis erudiendis serviunt: Uti in Mythologia Deorum passim fieri solet, dum non tam quid docuerint, quam quid docere debuerint, ostendimus.

Omnia ad Majorem Dei Gloriam Virginisque Matris.

IN-

INDEX
RERUM & VERBORUM;

Numero paginam, a, b Columnas signantibus.

K

Apo-

INDEX.

Dæmon

INDEX.

Myops

INDEX.

Secun-

INDEX.

ERRATA.

Leg. pag. 3 in med. ὅτινι. p. 40, *a*, lin. 8 à fine *Quid Telesm.* p. 43, *a*, lin. 4 à fin. *deturpatum.* p. 59, *a*, l. antep. *conspicis.* p. 67, l. 10 *duabus.* lin. pen. *siderativa.* In Indice poster. *Charact. Hierogl. desumti* ——— *quarum.* Si qua alia ex involuto MS^to superant ea & pauca sunt, & in Indicibus correcta.

FINIS.

